

Gravfältet vid

Dragonbacken

Osteologisk analys i samband med
slutundersökningen av gravfält RAÄ 20+67,
Kalvshälla, Järfälla socken och kommun, Uppland

Margareta Boije
Rapport 2001:14

Del 3

Gravfältet vid Dragonbacken

Sammanfattning

Under 1995 slutundersökte Stockholms läns museum gravfält RAÄ 20+67, på Dragonbacken intill Barkarby flygfält i Järfälla socken och kommun, Uppland. Undersökningsrapporten består av tre delar, en analysdel (del 1) en katalogdel (del 2) och en fullständig osteologisk analys, endast publicerad i pdf-format (del3). Denna publikation innehåller den fullständiga osteologiska analysen.

Gravfältet vid Dragonbacken visade sig omfatta 72 gravanläggningar, samtliga med brandbegravningar. Stora skador hade åsamkats gravarna genom åren av bl a grustäkt och militära försvarsinstallationer. Endast 15 gravar framstod som välbevarade, tre gravar var helt förstörda och saknade gravgömma. Främst på grundval av fyndmaterialet kan gravarna dateras till perioden slutet av 300-talet till senare hälften av 900-talet. Deras datering visar att gravfältet har en tydlig horisontell stratigrafi med de äldsta gravarna uppe på kullens krön och de yngsta längst i söder vid Dragonbackens fot. Ett par 900-talsgravar överlagrar dock några av de äldsta anläggningarna på höjden.

Den första graven på gravfältet var också den största med ett monumentalt läge på krönet av Dragonbacken. I denna hade låg en kvinna som fått en ovanligt omsorgsfull begravning. Bland gravgåvorna ingick den hittills äldsta kända drejade lerkärlet som påträffats i Sverige. I övrigt är gravskicket och gravformerna på gravfältet typiskt för Mälardalens järnålder. De folkvandringstida gravarna avviker istället genom att de innehåller ett oproportionerligt stort antal kvinnor och det totala antalet gravar från perioden är också betydligt fler utslaget per århundrade än senare.

Under gravfältets slutskede anlades de överlagrande gravarna uppe på Dragonbacken och eventuellt i samband med detta offrades en rad föremål, flera av klart rituell karaktär, i ytan till den äldsta graven. Arkeologiskt påvisbara gravoffer är annars mycket sällsynta och många gånger svåra att belägga.

Härdar, gravliknande konstruktioner med brända djurben och stolphål med ¹⁴C-dateringar till perioden äldre bronsålder-romersk järnålder visar att människorna har utnyttjat Dragonbacken för olika aktiviteter före gravfältets tillkomst. Eventuellt har höjden uppfattats som en helig plats och lämningarna skulle i så fall kunna tolkas som spår efter olika kulthandlingar.

Gravfältet vid

Dragonbacken

Osteologisk analys i samband med slutundersökningen av gravfält RAÄ 20+67, Kalvshälla, Järfälla socken och kommun, Uppland

Margareta Boije
Rapport 2001:14

Del 3

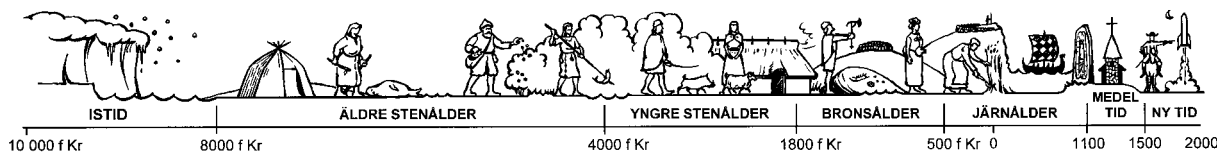
Rapporten består av tre publikationer:

- Del 1. Undersökningsrapport med analys och tolkning
- Del 2. Katalogdel med anläggningsbeskrivningar, planer och profiler samt fyndteckningar.
- Del 3. Osteologisk analys. (Endast publicerad i pdf-format)

Hela rapporten finns i PDF-format på adressen
www.lansmuseum.a.se/arkeologi/rapport01.html

 STOCKHOLMS LÄNS MUSEUM

Box 6176 102 33 Stockholm
Tel 08-690 69 60 Fax 08-32 32 72
Besöksadress: Klarahuset, Sabbatsbergsvägen 6
Hemsida www.lansmuseum.a.se

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Åsa Lundström

Stockholm 2001

Innehåll

Inledning

Metod	1
Människa	3
Djurbenen på Dragonbacken	4
Slutord	9
Referenser	11

Analysdel

Anläggning 23 - 219	14 - 100
---------------------------	----------

Osteologisk analys av gravfältet vid Kalvshälla RAÄ 20+ 67, Järfälla socken och kommun, Uppland

Inledning

Den osteologiska analysen omfattade ett benmaterial som framkom vid Stockholms läns museums undersökning av ett gravfält beläget vid Barkarby flygfält, Raä 20+ 67, Järfälla socken, Uppland. Gravfältets användningstid sträckte sig från äldre folkvandringstid och fram till och med vikingatid. Den totala mängden ben uppgick till 53830 gram och bestod till största delen av brända ben från både människa och djur.

De brända benen var dåligt bevarade med hög fragmenteringsgrad, vilket bidrog till en låg bestämningssprocent. Ytterligare en faktor som påverkade identifikationen negativt var förekomsten av anläggningar där benytan helt var täckt av sot vilket dolde eventuella artkaraktäristiska kriterier.

Förutom att göra en grundlig dokumentation av benmaterialet syftade analysen på att se vidare på ålders- och könssammansättningen samt vilka djurarter som förekom på gravfältet. Är Dragonbacken ett "typiskt" järnåldersgravfält från Mälardalen, med allt vad detta innebär eller finns geografiska avvikelser och hur kan dessa i så fall tolkas? Med stöd från den osteologiska analysen behandlas dessa och andra frågeställningar i den arkeologiska delen av rapporten.

Två gravar visade sig innehålla flera separata begravningar (A108 och 160) varför det totala antalet "anläggningar" uppgick till 72 stycken. I fyra av dessa hittades dock inga spår av människa utan endast djurben kunde identifieras (A25, 111, 114 och 189). I de återstående 68 anläggningarna med människa kunde 72 individer identifieras. Antalet identifierade individer var större än antal anläggningar med människoben eftersom det på gravfältet förekom begravningar med fler individer (A 59, 86, 92).

Metod

De metoder som användes i analysen omfattade köns- och åldersbestämning på människa där så var möjligt. Vidare undersöktes de kremerade benen systematiskt efter sjukliga förändringar och förslitningsskador. De analysmetoder som användes för bränt benmaterial utarbetades redan i slutet av 1940-talet av prof. Nils-Gustav Gejvall (1947, 1948). Det var framför allt intresset för populationsstudier som drev fram dessa metoder. Främst utvecklade Gejvall metoder för köns- och åldersbedömning samt bestämning av antalet individer som ingått i en och samma kremering.

För djurbenens vidkommande var både art- och åldersbestämning viktig och den sistnämnda utfördes där det var möjligt att registrera sådana kriterier (framför allt Silver 1971).

Materialet registrerades med utgångspunkt från både förbrännings- och fragmenteringsgrad (Wahl 1982) i syfte att se kronologiska skillnader mellan gravarna samt samla information om begravningsritual och sed.

Materialet vägdes på en elektronisk väg av märket A & D, modell EK-1200A. Måtten är tagna med ett elektroniskt skjutmått av märket Sylvac.

Åldersbedömning

För barn och ungdom finns betydligt större chans att göra en säkrare åldersbedömning än för vuxna. Tandernas frambrott och utveckling (mjölkändernas utbyte mot ett permanent tandset) kan utnyttjas som ett ålderskriterium. I föreliggande analys har ett tandschema använts, utvecklat av Ubelaker (1978). Tänder

från vuxna individer är föremål för ett konstant slitage. Detta är dock svårt att iaktta på bränt material eftersom värmen från elden spränger sönder den yttre emaljen. Man kan däremot skilja ut unga från gamla vuxna individer genom att iakttaga rotkanalen, som i allmänhet blir smalare med stigande ålder för att till slut fyllas upp och försvinna. Skallens ben är uppbyggd av en yttre och inre yta (tabula externa resp. interna) med ett mellanliggande "svampigt" eller spongiöst material (diploë). Med stigande ålder ökar diploë på bekostnad av det yttre och inre lagret vilka då tunnas ut.

De åldersklasser som användes i denna analys har sammanställts och modifierats av Sjøvold (1978):

Infant	-	1
Infans I	0 -	7
Infans II	5 -	14
Juvenilis	10 -	24
Adultus	18 -	44
Maturus	35 -	64
Senilis	50 -	79
Adult (vuxen)	18 -	79+

Könsbedömning

Vid könsbedömning är framför allt skallbenens morfologiska kriterier viktiga. Ögonhålans övre kant (margo supra-orbitalis) är mer avrundad hos mannen. Den yttre begränsningen av ögonhålan, utskottet mot okbenet (processus zygomaticus) är bredare och kraftigare hos mannen. Området strax ovanför ögat (arcus superciliaris) samt området ovanför näsroten (glabella) är båda kraftigare utvecklat hos mannen än hos kvinnan vilken generellt är plattare kring dessa områden. I allmänhet har mannen kraftigare muskelfästen än kvinnan.

Fysikaliska egenskaper

Benmaterialets sammanlagda vikt uppgick till 53830 gram fördelat på 72 anläggningar. I fyra av dessa anläggningar kunde inga ben identifieras till människa men dessa kommer trots detta att räknas som gravar, om än förstörda sådana (materialet är sammanställt i tabell 1).

Det dominerande gravskicket på gravfältet var kremering men det förekom ändå fynd av obrända ben i materialet. Totalt hittades 291,9 gram (0,5 % av hela materialet) obrända ben vilka kom från både människa och djur. Från människa (3,1 gram) består detta material av tandanlag vilka endast hittades i de gravar där yngre individer identifierades. Orsaken till att anlagen kan bevaras hos barn är att de ligger skyddade i tandbenet och på så vis undgår direkt påverkan från elden. Bland Dragonbackens djurben fanns också fragment av både ej frambrutna tänder och tandemalj som inte påverkats av eld. Merparten av de obrända djurbenen kom dock från någon av extremitetsbenen. Från följande djurarter fanns obrända ben; häst, nötkreatur, får/get, svin och fågel. Övriga djurarter som identifierades var hund, katt, mård och björn men med den skillnaden att dessa var brända.

Från 71 daterade anläggningar graderades förbränningsgrad samt registrerades om benen var sotiga eller ej. Resultatet blev att 92 % av gravarna innehöll välbrända ben. Endast sex gravar uppvisade ben med dålig förbränning, varav fyra daterades till vendeltid och vardera en till folkvandringstid respektive vikingatid.

Sammanställningen visade också att 66 % av gravarna innehöll sotiga ben och att dessa uppträdde från och med folkvandringstid. Rena, ej sotiga ben förekom under hela järnåldern och dominerade helt de äldsta perioderna.

Trenden på Dragonbacken skiljer sig i dessa avseenden från det intilliggande Järvafältet där sotiga ben uppträdde före den äldsta järnåldern och rena ben försvann ur gravarna från och med vendeltid (Sigvallius 1994:119).

Benmängden varierade oerhört mellan gravarna, från 1,3 gram till som mest 7950,6 gram. Det är många faktorer som påverkar mängden ben som återfinns, allt från gravritual, den dödes kön och ålder, vilka djur som bilagts, efterdepositionella faktorer samt sist men inte minst den behandling benen genomgått under och efter utgrävningen. En vuxen person som kremerats resulterar i 2-4 liter brända ben, vilket motsvarar en vikt på 2-4 kg (Holck 1986, Sigvallius 1994). De flesta gravar på Dragonbacken som har en vikt kring kilot eller däröver innehåller antingen flera individer eller en eller flera djurarter.

Människa

Åldersfördelning

Av de 71 individer som kunde åldersbestämmas var 85 % (60 st) vuxna, vilket i sig inte är en ovanlig siffra. På gravfält daterade till äldre järnålder föreligger oftast en högre andel identifierade unga individer än på yngre gravfält där andelen brukar uppgå till några procent av den identifierade populationen (t.ex. Iregren 1972:48, tab.12; Vretemark 1993:152, Sigvallius 1994:40). I tabellen nedan presenteras resultatet av åldersbestämningarna för Dragonbackens gravfält. Barn- och ungdomsgruppen är kursiverad.

Åldersbestämning	Rjää	Fvt	Ve	Vi	Summa
<i>Infant</i>	-	1	-	-	1
<i>Infans I</i>	-	2	1	1	4
<i>Infans II</i>	-	2	1	1	4
<i>Juvenilis</i>	-	-	1	1	2
Adultus	-	11	7	6	24
Maturus	-	8	9	4	21
Senilis	1	2	-	1	4
adult	-	4	4	3	11
Obestämd ålder	-	1	-	-	1
Totalt	1	31	23	17	72

Antal individer av olika ålderskategorier fördelade på daterade gravar.

Könsfördelning

Av 60 vuxna individer bedömdes 27 vara kvinnor och 13 män. Övriga 19 (vuxna) kunde inte könsbestämmas. Fördelningen är troligen inte representativ för gravfältet eftersom en normal könsrelation i en population är i det närmaste 1:1. En enkel förklaring till denna höga andel kvinnor skulle kunna vara att de obestämda individerna utgörs av män.

I två dubbelbegravningar återfanns både en kvinna och en man, båda vuxna (A59 och A86). I en tredje fanns två vuxna kvinnor (A 160:2) och i en fjärde dubbelbegravning återfanns en vuxen man tillsammans med ett barn (A 92).

Individantal

Som tidigare nämnts kunde i fyra av de 72 anläggningarna inga ben av människa hittas men ändå kunde på hela gravfältet minst 72 individer identifieras. Orsaken till detta är att det fanns anläggningar med dubbelbegravningar (A59, 86, 92 och 160:2).

Anläggningar med fler än en individ

A-nr	Benvikt (gram)	Kön (åldersbedömning)	Datering
59	7950,6	K+ M(Ad+ Mat)	Fvt
86	1888,5	K+ M(Ad+ Mat)	Ve
92	820,6	M(Ad)+ Inf II	Ve
160:2	727,8	K(Mat)+ K(Mat)	Vi

I tre av dubbelbegravningarna var två vuxna brända tillsammans och i en av återfanns två kvinnor och i de andra två en kvinna och en man. I den fjärde dubbelbegravningen var en man och ett barn brända tillsammans.

Djurbenen på Dragonbacken

Häst

Av totalt 72 anläggningar återfanns häst i åtta stycken varav två daterades till folkvandringstid, en vendeltida samt fem till vikingatid. Den förekom aldrig som ensamt djur i graven utan identifierades alltid tillsammans med endast hund eller i kombination med ytterligare arter. Det förekom aldrig mer än ett exemplar av hästen i respektive grav. I hälften av begravingarna med häst identifierades katt vilken totalt förekom i sex anläggningar på gravfältet. I tre enkelgravar med hästben kunde kön bestämmas på den gravlagde varav en var kvinna? och två var män. En anläggning utgjordes av en dubbelbegravning med både kvinna och man och i resterande fyra anläggningar kunde inget kön avgöras. Vidare kan utifrån tabellen ses att ingen specifik åldersgrupp har föredragits då det gäller val av hästben, utan den förekommer i gravar med åldrar allt från Infans II till Senilis. Det gjordes inga fynd av unga hästar och i två fall kunde förekomst av hörntänder visa på manligt kön (A59 och A99).

Gravar med identifierad häst:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
27	Vi	Kvinna?	Ad	Hund+ katt+ fågel+ mård
59	Fvt	Kvinna+ Man	Ad+ Mat	Hund+ får/get
99	Vi	?	Inf II	Hund+ katt+ fågel+ nöt
107	Vi	?	Ad	Hund+ katt
108:1	Vi	?	Ad	Hund+ nöt
178	Vi	Man	Sen	Hund
179	Ve	Man	ad	Hund
213	Fvt	?	ad	Hund+ katt

Hund

Av totalt 72 anläggningar återfanns hund i 21 gravar varav två daterades till folkvandringstid, åtta vendeltida samt 11 till vikingatid. Den förekom i sex anläggningar där män respektive i åtta anläggningar där kvinnor identifierats. I endast en anläggning förekom hunden som ensamt djur i graven (A101) i övrigt återfanns den i kombination med en eller flera arter. I en begraving (A59) identifierades två individer, en vuxen och en valp. Sammanlagt identifierade 22 individer av (vilket kunde konstateras från skillnader i storlek och proportioner) olika ras. Allt från mycket små till individer i storleksklassen schäfer.

Gravar med identifierad hund:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
27	Vi	Kvinna?	Ad	Häst+ katt+ fågel+ mård
59	Fvt	Kvinna+ Man	Ad+ Mat	Häst+ får/get
69	Ve	Kvinna?	Ad	Fågel
87	Ve	?	Ad?	Får/get+ nöt+ fågel
92	Ve	Man+ ?	Ad+ Inf II	Svin+ fågel
93	Vi	Man	Ad	Fågel
94	Ve	Kvinna	Mat	Får/get
95	Ve	Kvinna	Ad	Får/get+ nöt
99	Vi	?	Inf II	Häst+ katt+ nöt+ fågel
101	Vi	?	ad	---
107	Vi	?	Ad	Häst+ katt
108:1	Vi	?	Ad	Häst+ nöt
108:2	Vi	Kvinna	Mat	Fågel
160:1	Vi	?	Mat	Fågel
161	Ve	Kvinna	Ad	Får/get
162	Ve	Man?	ad	Fågel
178	Vi	Man	Sen	Häst
179	Ve	Man	ad	Häst
213	Fvt	?	ad	Häst+ katt
216	Vi	?	Inf I	Svin
218	Vi	Kvinna	Ad	Fågel

Katt

Totalt identifierades sex individer, alla vuxna exemplar. Den förekom inte som ensam djurart utan fanns i kombination med framför allt häst och/eller hund samt fågel. I två av de sex gravar med katt kunde människans kön bestämmas. I den ena fanns en kvinna och i den andra begravningen återfanns två kvinnor. Olika åldrar fanns representerad – från 5-14 år (Infans II) och upp till 35-64 år (Maturus). Fyra anläggningar daterades till vikingatid och en vardera till folkvandringstid respektive vendeltid. På det närliggande Järvafältet konstaterades en klar övervikt för vikingatida datering på gravar med katt. Vidare kunde ingen preferens för kön klarläggas (sju kvinnor och tolv män). Den hittades inte heller där som ensam djurart i graven (Sigvallius 1994:69).

Gravar med identifierad katt:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
27	Vi	Kvinna?	Ad	Häst+ hund+ fågel+ mårddjur
99	Vi	?	Inf II	Häst+ hund+ nöt+ fågel
107	Vi	?	Ad	Häst+ hund
109	Ve	?	Mat	Får/get+ björn
160	Vi	Kvinna+ Kvinna	Ad + Mat	Får/get+ fågel
213	Fvt	?	ad	Häst+ hund

Får och/eller Get

Sammanlagt förekom ben från får/get i 25 anläggningar, varav i en kunde två individer identifieras (en vuxen samt en juvenil), dvs totalt 26 individer. Endast fyra individer var unga exemplar. I samtliga fall där det varit möjligt att särskilja arterna kunde får identifieras. Två anläggningar var romartida, 11 från folkvandringstid, 10 vendeltida samt två vikingatida. I nio begravningar förekom får/get som ensam djurart och i övrigt tillsammans med björn i fem anläggningar samt i kombination med andra arter som fågel, häst, hund, katt och nöt. De flesta fynden bestod av ben från huvud och de nedre delarna av extremiteterna, medan ett fåtal anläggningar även fått delar av de mer köttiga kroppsdelarna. Människan i könsbestämda enkelgravar med får/get bestod i samtliga utom ett fall av kvinnor, i två dubbelgravar är ena individen en kvinna och den andra en man samt i den andra är båda individer könsbestämda till kvinnor. Människornas åldrar fördelas i enkelgravarna med fem individer 18-44 år (Adultus), åtta 35-64 år (Maturus), två 50-79+ år (Senilis), tre vuxna (adult) samt en 10-24 år (Juvenilis). I alla tre dubbelbegravningar återfanns kombinationen Adultus+ Maturus. På det närliggande Järvafältet konstaterades en nedgång i artens frekvens från vendel till vikingatida gravar, vilket även kunde konstateras på Dragonbacken (från 43% under vendel till 12% under vikingatid). Vidare kunde ingen preferens för kön klarläggas på Järvafältet (Sigvallius 1994:72).

Gravar med identifierat får och/eller get:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
40	Fvt	?	Mat	---
42	Fvt	Kvinna?	ad	Fågel
46	Fvt	Man?	Ad	---
48	Fvt	Kvinna	Sen	---
53	Fvt	Kvinna?	Mat	Björn+ övrigt
55	Fvt	Kvinna	Ad	Björn
59	Fvt	Kvinna+ Man	Ad+ Mat	Häst+ hund
62	Fvt	Kvinna	Mat	Björn+ övrigt
80	Fvt	Kvinna?	Mat	Björn+ nöt
86	Ve	Kvinna+ Man	Ad+ Mat	Svin
87	Ve	?	Ad?	Hund+ fågel+ nöt+ övrigt
94	Ve	Kvinna	Mat	Hund
95	Ve	Kvinna?	Ad	Hund+ nöt+ övrigt
98	Ve	?	Juv	Övrigt
109	Ve	?	Mat	Katt+ björn+ övrigt
110	Ve	Kvinna	Mat	---
111	Rjää	-	-	Nöt
134	Fvt	?	ad	---
135	Ve	?	ad	---
158	Fvt	Kvinna?	Sen	---
160:2	Vi	Kvinna+ Kvinna	Ad+ Mat	Katt+ fågel+ övrigt
160:3	Vi	?	Mat	---
161	Ve	Kvinna	Ad	Hund+ övrigt
181	Ve	Kvinna	Mat	---
189	Rjää	?	-	övrigt

Nötkreatur

Arten hittades i sammanlagt nio anläggningar (12%), alla enkelbegravningar. Huvuddelen av benen från nötkreatur var obrända (främst tänder), men i några anläggningar tillvaratogs brända fragment (A25, 80, 95 samt 111). Dessa utgjordes i några fall av fragment från kraniet och i övrigt delar av de långa rörbenen. I

tre av fyra anläggningarna med brända nötkreatursben förekommer den i kombination med får/get och två anläggningar (en romartida och en från folkvandringstid) saknar människoben.

Gravar med identifierad nötkreatur:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
25	Fvt	-	-	-
80	Fvt	Kvinna?	Mat	Får/get+ björn
87	Ve	?	Ad	Hund+ får/get+ fågel+ övrigt
95	Ve	Kvinna	Ad	Får/get+ övrigt
96	Ve	Man?	Mat	-
99	Vi	?	Inf II	Häst+ hund+ katt+ fågel
108:1	Vi	?	Ad	Häst+ hund
111	Rjää	-	-	Får/get+ övrigt
112	Fvt	?	Ad	-

Svin

Arten förekom i fem anläggningar (7%) varav två i gravar med två individer. Den fanns som ensam djurart i en anläggning men förekom oftast tillsammans med hund och eller fågel. Av de sammanlagt 11 barn och ungdomar som fanns på Dragonbacken hade fyra fått svin med i graven. Fynden var genomgående brända eller svärtade och kom antingen från klövar eller hörntand.

Gravar med identifierat svin:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
26	Vi	?	Juvenil	Fågel+ övrigt
63	Fvt	?	Infans I	-
86	Ve	Kvinna+ Man	Ad+ Mat	Får/get
92	Ve	Man+ ?	Ad+ Inf II	Hund+ fågel
216	Vi	?	Infans I	Hund

Mård

Ett enda fragment hittades från mellanhand-/mellanfotsben av ett obestämt mårddjur (A27). Benet kan mycket väl ha suttit kvar i ett skinn som bränts på bålet.

Björn

Björnfynd gjordes i sex anläggningar (8 %). I fem av dessa förekom de i kombination med får/get. Åldersbestämningen visade att det var en genomgående hög ålder på människorna, samtliga kvinnor. Flertalet av gravar med björnklor daterades till folkvandringstid samt en vardera till romartid och vendeltid.

Gravar med identifierad björn:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
23	Rjäå	Kvinna?	Sen	Övrigt
53	Fvt	Kvinna?	Mat	Får/get+ övrigt
55	Fvt	Kvinna	Ad	Får/get
62	Fvt	Kvinna	Mat	Får/get+ övrigt
80	Fvt	Kvinna?	Mat	Får/get+ nöt
109	Ve	?	Mat	Katt, Får/Get

Fågel

I 14 anläggningar kunde sammanlagt 16 fåglar identifieras, varav åtta bestämdes till hönsfåglar. Tre hönsfåglar identifierades som tamtuppar (två i A99 och en i 160:2). Dubbla fåglar förekom i två anläggningar (A27 samt A99). I båda dessa anläggningar från vikingatid uppträdde fåglarna i kombination med häst+ hund+ katt. Fågel förekom som ensam art i endast en anläggning (folkvandringstid).

Gravar med identifierade fåglar:

Anr	Date ring	Kön	Ålder	I kombination med djurarter
26	Vi	?	Juv	Svin+ övrigt
27	Vi	Kvinna?	Ad	Häst+ hund+ katt+ mård+ övrigt
42	Fvt	Kvinna?	ad	Får/get
49	Fvt	Kvinna?	Ad	-
69	Ve	Kvinna?	Ad	Hund
87	Ve	?	Ad?	Hund+ får/get+ nöt+ övrigt
92	Ve	Man+ ?	Ad+ Inf II	Hund+ Svin
93	Vi	Man	Ad	Hund+ övrigt
99	Vi	?	Inf II	Häst+ hund+ katt+ nöt
108:2	Vi	Kvinna	Mat	Hund
160:1	Vi	?	Mat	Hund
160:2	Vi	Kvinna+ Kvinna	Ad+ Mat	Katt+ får/get+ övrigt
162	Ve	Man?	ad	Hund+ övrigt
218	Vi	Kvinna	Ad	Hund

Fisk

Två fragment (en kota samt en bit av ett revben) med sammanlagd vikt av 0,2 gram identifierades i materialet. Kotan var alltför fragmenterad för att identifiera till art. Fyndet gjordes i en romartida anläggning (A189) tillsammans med ben från får/get, men utan spår av människa.

Slutord

Benmaterialet från gravfältet på Dragonbacken omfattade totalt 72 anläggningar vilka daterades från bronsålder och fram till och med vikingatid. Fyra anläggningar innehöll inga människoben, varav en daterades till bronsålder, två till romersk järnålder och en till folkvandringstid, dvs större delen av de äldsta gravarna.

Materialet bestod av knappt 54 kilo huvudsakligen brända ben från både människor och djur. Sammanställningen visade att 92 % av gravarna innehöll välbrända ben och att de dåligt förbrända benen framför allt kunde hittas i de vendeltida anläggningarna. Vidare konstaterades att 66 % av gravarna hade sotiga ben och att dessa uppträdde från och med folkvandringstid. Rena ben förekom dock under hela järnåldern, men dominerade helt de äldsta perioderna.

På gravfältet påträffades 72 individer, varav 85 % bestämdes som vuxna. Endast 11 individer bedömdes som barn och ungdomar vilket är en relativt låg men dock vanlig andel på liknande gravfält. Vad som däremot tedde sig annorlunda var en ganska hög andel av gruppen Maturus (35-64 år). Könsfördelningen visade en liknande avvikelse i den höga andelen kvinnor, nästan 70 % av den könsbedömda populationen. Det kvarstår dock 19 individer som ej gått att bedöma könet på. Åldersfördelningen mellan kvinnor och män jämfördes. Det kan noteras att kvinnor har en något högre andel Maturus än männen samt att de ej könsbestämda individerna har en likartad relativ åldersfördelning som männen, dvs. en högre andel Adultus än Maturus. Den diskrepans som noterats mellan män och kvinnor på Dragonbacken skulle kunna förklaras med att de obestämda individerna helt enkelt motsvarar de saknade männen.

Antal individer fördelade på ålder och kön

Ålder	Kvinnor	Män	Obestämt kön
Adultus (18-44 år)	10	4	8
Maturus (35-64 år)	11	3	4
Senilis (50-79+ år)	3	1	0
adult (18-79+ år)	1	3	7
Obestämd ålder	2	2	1
Summa	27	13	20

På gravfältet påträffades fyra dubbelbegravningar, varav tre innehöll två vuxna, två av dessa med individer av motsatt kön och en med två kvinnor. Den fjärde innehöll en vuxen man och ett barn. Gravar med fler än en individ kan antingen vara rester från en gemensam eller från separata kremeringar och antingen deponerade vid samma tillfälle eller vid olika tidpunkter. I sin avhandling konstaterar Holck att i dubbelgravar med en individ av vardera kön är det en signifikant högre ålder på den manliga individen (material dateras till hela järnåldern och kommer från både Norge och Danmark). Han föreslår bland annat att dubbelgraven kan utgöra exempel på människooffer där en fri individ fått en träl som gravgåva. Det är naturligtvis svårt att avgöra vilken av individerna som är huvudföremålet för begravningen men det är knappast frågan om unga och friska trälarna utan det är mer troligt att sjukliga och äldre slavar fått följa med på båten (1996:116). En intressant konsekvens av detta resonemang blir att i de dubbelgravar där båda könen finns representerade är det vanligare att kvinnan är huvudpersonen i begravningen och att hon fått sällskap av en manlig träl.

Nästan 50 % av de folkvandringstida gravarna innehöll inga djurben utan bara rester av människa. Motsvarande andel var under vendel- och vikingatid 19 % respektive 13 %. De olika djurarternas förekomst i gravar från olika perioder varierade kraftigt. Även fast hästen förekom i två folkvandringstida och 1 vendeltida grav, återfanns den största andelen i vikingatida gravar (63 %). Hunden som annars anses som

det vanligaste gravdjuret påträffades endast i två gravar från folkvandringstid, sju från vendeltid men i hela 11 anläggningar från vikingatid. Fynden av fåglar har en liknande fördelning, två fynd från folkvandringstid, fyra från vendeltid samt åtta vikingatida gravfynd. Liksom hästen dominerade vikingatida dateringar (67 %) kattfynden på Dragonbacken, liksom ströfynden (en grav vardera) från både folkvandrings- och vendeltid. Även svinen påträffades i de yngre gravarna, liksom det solitära fyndet av mård med en vikingatida datering. En annorlunda fördelning med hiatus i folkvandringstid och vendeltid uppvisade både nötkreatur och får/get. Björnfynden ser också ut av vara en folkvandringstida förekomst då den i fem fall av sju återfinns under denna period.

Arternas fördelning på gravar och tidsperiod

Art	Bronsålder	Romersk järnålder	Folkvandringstid	Vendeltid	Vikingatid
Häst	--	--	2	1	5
Hund	--	--	2	7	11
Katt	--	--	1	1	4
Får/get	--	2	11	10	2
Nöt	--	1	3	3	2
Svin	--	--	1	2	2
Fågel	--	--	2	4	8
Mård	--	--	--	--	1
Björn	--	1	5	1	--
Obestämt djur	1	3	3	8	5
Totalt med djur	1	3	16	17	14
Utan djur	--	--	15	4	2
Totalt antal	1	3	31	21	16

Om den typiska folkvandringstida graven på Dragonbacken innehöll djur var det framför allt får/get och björn som valdes framför andra arter. Under vendeltid kvarstod preferensen för får/get medan björnen försvann och hunden tog över. Under vikingatid förlorade får/get sin position och hunden tillsammans med fågel, häst och katt dominerade i popularitet.

Trots att det endast i sex anläggningar påträffades björnklor, förekom i fem av dessa gravar fynd av får/get. Det fanns även en stark koppling mellan den gravlagdes kön och ålder. Alla individer var vuxna, fyra Maturus och en Senilis.

Referenser

- Gejvall, N.-G., 1947. Bestämning av brända ben från forntida gravar. *Fornvännen* 42:39-47.
- Gejvall, N.-G., 1948. Benbestämningar. I: Sahlström och Gejvall: *Gravfältet på Kyrkbacken i Horns socken, Västergötland*. KVHAA 60:2, 1948.
- Holck, P., 1986. *Cremated Bones. A Medical-Anthropological study of an archaeological material on cremation burials*. Antropologiske skrifter nr 1. Anatomisk Institutt – Universitetet i Oslo.
- Iregren, E., 1972. *Värby och Värberg II. Studie av kremerat människo- och djurbensmaterial från järnåldern*. Thesis and Papers in North-European Archaeology. Stockholms universitet.
- Iregren, E., 1997. Why animal bones in human graves - an attempt to interpret animals present in iron age cremations in Sweden. I: *Proceedings of the Symposium Cremation Studies in Archaeology. Amsterdam, 26-27 October 1995*. sid. 9-32.
- Sigvallius, B., 1994. *Funeral Pyres. Iron Age Cremations from North Spånga*. Thesis and Papers in Osteology I. Stockholms Universitet.
- Silver, I.A., 1971. The ageing of domestic animals. I Brothwell, D. & Higgs, E.S.(eds), *Science in Archaeology*, 1971:250-268. Andra upplagan.
- Sjøvold, T., 1978. Inference concerning the age distribution of skeletal populations and some consequences for paleodemography. *Anthrop. Közl.* 22, 99-117.
- Ubelacker, D.H., 1978. *Human Skeletal Remains – excavation, analysis, interpretation*. Chicago.
- Vretemark, M., 1993. Osteologisk analys. I: Äijä, K. 1993. *Åbygravfältet*. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museér. Rapport UV 2987:11. 1993:147-154. Stockholm.
- Wahl, J., 1982. *Leichenbranduntersuchungen. Ein Überblick über die Bearbeitungs- und Aussagemöglichkeiten von Brandgräbern*. Praehist. Zeitschr. 57/I, Berlin.

Tabell 1

Anl nr.	Total vikt (g)	Människa Vikt (g)	Ålder	Kön	Häst Vikt (g)	Hund Vikt (g)	Katt Vikt (g)	Fär/g et Vikt (g)	Nöt Vikt (g)	Svin Vikt (g)	Fågel Vikt (g)	Mård Vikt (g)	Björn Vikt (g)	Djur allm. Vikt (g)	Date ring
23	1051,2	460,6	Sen	Kvinna?	-	-	-	-	-	-	-	-	11,0	2,8	Rjää
24															Fvt
25	7,2	-	-	-	-	-	-	-	7,0	-	-	-	-	-	Fvt
26	632,9	237,1	Juv	?	-	-	-	-	-	3,0	0,9	-	-	6,8	Vi
27	2859,1	204,4	Ad	Kvinna?	350,0	50,6	3,7	-	-	-	2,9	0,1	-	7,7	Vi
28	234,6	141,7	Inf.II	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
29	26,9	24,5	ad.	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ve
36	449,5	243,7	Ad	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
39	114,5	58,7	Inf.II	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
40	520,4	207,6	Mat	?	-	-	-	17,8	-	-	-	-	-	-	Fvt
41	348,5	235,7	Ad	Man?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
42	934,4	378,7	ad	Kvinna?	-	-	-	46,5	-	-	7,3	-	-	-	Fvt
43	914,6	345,6	Ad	Kvinna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
44															Fvt
45	93,3	29,1	ad	Man?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
46	1352,7	644,9	Ad	Man?	-	-	-	15,5	-	-	-	-	-	-	Fvt
48	1356,0	740,2	Sen	Kvinna	-	-	-	45,3	-	-	-	-	13,0	-	Fvt
49	450,5	185,8	Ad	Kvinna?	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	Fvt
51	140,2	78,5	Inf.I	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,4	Fvt
52	1308,8	609,1	Mat	Man?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,5	Ve
53	1050,4	381,5	Mat	Kvinna?	-	-	-	117,7	-	-	-	-	8,5	22,4	Fvt
54															Fvt
55	1491,5	784,1	Ad	Kvinna	-	-	-	52,3	-	-	-	-	14,8	-	Fvt
59	7950,6	481,7	Ad+ Mat	Kvinna + Man	1631,6	204,8	-	6,6	-	-	-	-	-	-	Fvt
62	671,7	280,0	Mat	Kvinna	-	-	-	25,4	-	-	-	-	24,6	7,5	Fvt
63	204,4	135,7	Inf.I	?	-	-	-	-	-	0,9	-	-	-	-	Fvt
68	1424,3	848,5	Mat	Man	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ve
69	1421,1	359,5	Ad	Kvinna?	-	86,1	-	-	-	-	1,4	-	-	-	Ve
80	503,3	218,7	Mat	Kvinna?	-	-	-	25,3	55,6	-	-	-	5,1	-	Fvt
83	1,3	0,1	?	?	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fvt
86	1888,4	811,0	Ad+ Mat	Kvinna + Man	-	-	-	102,2	-	14,2	-	-	-	-	Ve
87	964,5	333,2	Ad?	?	-	6,5	-	10,6	0,8	-	2,3	-	-	62,2	Ve
92	820,6	278,3	Ad + Inf.II	Man +?	-	46,2	-	-	-	0,3	2,5	-	-	-	Ve
93	774,8	293,9	Ad	Man	-	65,7	-	-	-	-	0,6	-	-	1,0	Vi

Analysdel

Anläggning 23

Benen är uppdelade på tre fyndenheter varav "Benkoncentration" utgör den största delen. Ben från människa är endast funna i denna del medan de två övriga "Rensfynd" respektive "Brandlager, N-kvadranten" båda bidrar med djurbensfynd. Totalt väger materialet 1051,2 gram, varav 474,4 gram (45 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 460,6 gram (523 fragment). Av djur finns brunbjörn (*Ursus arctos*) identifierad samt ett oidentifierat däggdjur i nötkreatur/häst-storlek. Vid genomgången kunde ytterligare kamfragment samt en förslaggad pärla tillfogas det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända med sotfri brunbeige yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 76,5 mm).

Tabell 5. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 23, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Benkoncentration		Rensfynd		Br.lager, N-kvadr.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	523	460,6	-	-	-	-	523	460,6
Björn	12	11,0	-	-	-	-	12	11,0
Djur nöt/häst-storlek	1	1,0	1	0,7	1	1,1	3	2,8
<i>Summa bestämt</i>	<i>536</i>	<i>472,6</i>	<i>1</i>	<i>0,7</i>	<i>1</i>	<i>1,1</i>	<i>538</i>	<i>474,4</i>
Obestämt	-	576,8	-	-	-	-	-	576,8
TOTALT	-	1049,4	1	0,7	1	1,1	-	1051,2

Av ovanstående sammanställning syns att benpositionen är väl avgränsad inom "Benkoncentration" och att övriga fynd utgörs av två fragment från långa rörben samt ett från en falang av ett eller fler djur i nötkreatur/häst-storlek. Utifrån benens sotfria yta och färg kan det misstänkas att en benbehållare har använts som förvaringskärl och uteslutas att de legat i direkt kontakt med ett brandlager.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Senilis (50-79 år). Bedömningen grundar sig på förekomst av tjock diploë med mycket tunna tabula externa/interna. Vidare iaktogs inga öppna suturer vilket stärker bedömningen.

Kön: Kvinna? Könsbedömningen är att betrakta som osäker, men med indikationer på kvinnligt kön. Det förekommer endast klena muskelfästen på både kraniet och extremiteter. Vidare är den övre kanten på ögonhålan spetsig samt kalottfragmenten är allmänt tunna.

Tabell 6. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 23.

Benslag	Benkoncentration	
	Fragment	Vikt
Os frontale	7	7,1
Os parietale	16	25,3
Os temporale	8	8,3
Os zygomaticum	2	2,2
Maxilla	1	0,1
Mandibula	13	8,7
Cranium övrigt	114	42,8
Clavicula	1	1,2
Humerus	6	16,6
Radius	3	3,5
Ulna	4	7,4
Costae	15	9,2
Vertebrae indet.	29	18,3
Os coxae	2	8,0
Femur	2	17,4
Tibia	3	20,9
Patella	1	5,0
Mc/Mt	1	1,8
Phalanges	3	0,8
Carpui/Tarsii	5	7,1
Ossa longa	287	248,9
SUMMA	523	460,6

Björn (*Ursus arctos*)

Sammanlagt identifierades 12 fragment (11,0 gram) från *minst* 7 olika klor. Det är falanger från minst två ramar, vilket gör det troligt att de kommer från en fäll som bränts tillsammans med den döde på bälet.

Anläggning 25

Benen är tillvaratagna från tre olika fyndenheter; "I västra delen, rensfynd", "NÖ-kvadranten, utanför brandlager" samt "SV-kvadranten, utanför brandlager". I den första, västra delen finns en obränd kindtand från underkäkens vänstra halva av nötkreatur (6,2 gram). I den NÖ-kvadranten är ytterligare tandemalj, troligen från nöt, även de obrända (12 st fragment/0,8 gram). Till sist i den SV-kvadranten hittades ett bränt och obestämt fragment (0,2 gram). Sammanlagt väger benmaterialet i anläggningen 7,2 gram, varav 7,0 gram bestämts till nötkreatur (obränt) och 0,2 gram (bränt) förblivit obestämt.

Anläggning 26

Allt material kommer från fyndenheten "Brandlagret" och väger sammanlagt 632,9 gram. Av detta har 247,8 gram (39 %) kunnat bestämmas vidare till art. Det bestämda materialet fördelas mellan människa med 237,1 gram (330 fragment), svin (*Sus scrofa f. domestica*) 3,0 gram (8 fragment), obestämd fågelart (*Aves sp.*) 0,9 gram (8 fragment) samt 6,8 gram (25 fragment) från ett obestämt däggdjur (kommer dock troligen från svin). Vid genomgången av benen kunde inte mindre än 44 nya kamfragment fogas till det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända med sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 70,3 mm).

Tabell 7. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 26, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Brandlagret	
	Fragment	Vikt
Människa	330	237,1
Svin	8	3,0
Fågel	8	0,9
Animal	25	6,8
Summa bestämt	371	247,8
Obestämt	-	385,1
TOTALT	-	632,9

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Juvenilis (10-24 år). Bedömningen grundas på förekomsten av metafysytor, dels på överarmens axelled, dels på kotkroppar samt de relativt tjocka rörbensfragmenten. Kalottfragmenten uppvisar öppna suturer med mycket tunn och outvecklad diploë och fortfarande tunna tabula externa/interna.

Kön: - Ingen könsbedömning utfördes pga. ännu outvecklade könskaraktärer.

Tabell 8. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 26.

Benslag	Brandlagret	
	Fragment	Vikt
Os frontale	2	1,3
Os temporale	7	4,2
Mandibula	2	0,7
Cranium övrigt	73	32,1
Humerus	16	37,7
Vertebrae indet.	4	1,4
Femur	2	4,0
Phalanx	15	2,7
Ossa longa	209	153,0
SUMMA	330	237,1

Svin (*Sus scrofa f. domestica*)

Sammanlagt har 3,0 gram (8 fragment) från dels strålbenet (radius) i frampartiet, dels tandfragment identifierats till svin. Allt är bränt.

Fågel (*Aves sp.*)

Fragment från ett lårben samt andra långa rörben kan hänföras till fågel, men utan närmare artbestämning.

Anläggning 27

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på 26 olika fyndenheter som för överskådlighetens skull här har sammanförts till fem delar, en för vardera kvadranten och en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 2859,1 gram, varav 619,4 gram (drygt 21%) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 204,4 gram (229 fragment). De djurarter som identifierats är; häst, hund, katt, mårddjur samt två fåglar (se tabell nedan för information om mängd ben från respektive art).

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 50,7 mm).

Tabell 9. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 27, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	165	143,6	3	3,0	59	56,3	2	1,5	-	-	229	204,4
Häst	120	214,7	9	8,2	75	112,0	7	8,6	6	6,5	217	350,0
Hund	21	9,7	32	12,8	4	3,4	67	24,7	-	-	124	50,6
Katt	17	2,9	3	0,5	-	-	-	-	1	0,3	21	3,7
Mård?	-	-	-	-	1	0,1	-	-	-	-	1	0,1
Fågel	4	0,6	1	0,1	10	1,6	2	0,6	-	-	17	2,9
Djur	27	3,1	10	4,6	-	-	-	-	-	-	37	7,7
Summa best	354	374,6	58	29,2	149	173,4	78	35,4	7	6,8	646	619,4
Obestämt	-	1283,5	-	218,5	-	601,3	-	119,3	-	17,1	-	2239,7
TOTALT	-	1658,1	-	247,7	-	774,7	-	154,7	-	23,9	-	2859,1

Av tabellen ovan framgår att benmaterialet i stort är koncentrerat till den västra halvan (speciellt till den SV-kvadranten) av graven. I både SÖ och NÖ kvadranterna är relativt sett få fragment av människa, häst och katt (saknas här helt) identifierade, medan omvänt förhållande råder för hund som dominerar denna (östra) halva.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna kalottfragmenten med tunn diploë och tjocka tabula externa/interna samt öppna suturer.

Kön: Kvinna? Könbedömningen grundas på en relativt spetsig övre kant på ögonhålan (margo supraorbitalis) samt utvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen.

Tabell 10. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 27.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	1	1,6									1	1,6
Os temporale	2	2,2									2	2,2
Os parietale	2	4,2									2	4,2
Mandibula	1	0,5			2	2,1					3	2,6
Cranium övr.	29	14,6	2	0,9	13	14,6	1	1,2			45	31,3
Dens	2	0,2			5	0,7	1	0,3			8	1,2
Atlas	1	0,8									1	0,8
V. thor.					2	0,7					2	0,7
Costae	2	1,7	1	2,1							3	3,8
Humerus					3	3,2					3	3,2
Radius	1	1,4									1	1,4
Ulna	2	1,2									2	1,2
Carpui					1	0,5					1	0,5
Mc/Mt	3	1,6			8	2,9					11	4,5
Phalanges	7	1,0			4	1,3					11	2,3
Ossa longa	112	112,6			21	30,3					133	142,9
SUMMA	165	143,6	3	3,0	59	56,3	2	1,5	-	-	229	204,4

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Tabell 11. Till häst (*Equus przewalskii f. caballus*) bestämda benslag i anläggning 27.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	1	6,7									1	6,7
Os occipitale	1	2,6									1	2,6
Mandibula							1	3,4			1	3,4
Cranium övr.	29	32,9			40	48,7			3	2,0	72	83,6
Dens	7	7,8	2	0,8			3	0,5			12	9,1
V. caudalis	3	1,0	2	0,7							5	1,7
V. indet.	27	66,6	4	6,0	1	2,0					32	74,6
Carpil/Tarsil	1	2,8			15	18,3					16	21,1
Mc/Mt	1	5,9	1	0,7			2	4,2			4	10,8
Phalanx	2	0,4					1	0,5			3	0,9
Sesamoidea	3	1,3			1	1,5					4	2,8
Ossa longa	45	86,7			18	41,5			3	4,5	66	132,7
SUMMA	120	214,7	9	8,2	75	112,0	7	8,6	6	6,5	217	350,0

I graven finns fragment från större delen av kroppen av minst en häst. Eftersom en hel (bränd) häst bör ge en mycket högre slutvikt än vad det totala benmaterialet i graven väger (inklusive de obestämda benen), är det inte troligt att hela balmaterialet samlats in. Större delen av hästbenen är väl brända, men det förekommer några tandfragment (emalj) som klarat sig från eldpåverkan.

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 12. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 27.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	3	1,9									3	1,9
Mandibula							2	1,9			2	1,9
Cranium övr.			4	0,6							4	0,6
Dens			2	0,3			3	0,3			5	0,6
Axis			1	0,7							1	0,7
V. caudalis			3	0,2			3	1,1			6	1,3
V. indet.			14	8,5							14	8,5
Costae			4	0,7							4	0,7
Radius							1	0,8			1	0,8
Ulna	3	2,3									3	2,3
Carpil							1	0,6			1	0,6
Pelvis							1	0,6			1	0,6
Patella							2	1,2			2	1,2
Tibia							1	0,4			1	0,4
Mc/Mt							11	2,9			11	2,9
Phalanges	1	0,2					14	1,6			15	1,8
Ossa longa	14	5,3	4	1,8	4	3,4	28	13,3			50	23,8
SUMMA	21	9,7	32	12,8	4	3,4	67	24,7	-	-	124	50,6

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst en hund, en vuxen individ.

Katt (*Felis silvestris f. catus*)

Tabell 13. Till katt (*Felis silvestris f. catus*) bestämda benslag i anläggning 27.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Mandibula	1	0,3							1	0,3	2	0,6
Cranium övr.	2	0,6									2	0,6
Dens	1	0,1									1	0,1
V. caudalis	2	0,2									2	0,2
Scapula	1	0,2									1	0,2
Humerus	1	0,1									1	0,1
Tibia	2	0,3									2	0,3
Tarsii	4	0,7									4	0,7
Mc/Mt	3	0,4									3	0,4
Ossa longa			3	0,5							3	0,5
SUMMA	17	2,9	3	0,5	-	-	-	-	1	0,3	21	3,7

Materialet utgörs av benfragment från alla delar av kroppen från minst en vuxen katt.

Mårddjur (*Mustelidae*)

Ett enda fragment har identifierats som ett mellanhand-/mellanfotsben av ett obestämt mårddjur. Att döma av storleken (även med hänsyn till krympning) måste det röra sig om en mindre mårddart.

Fågel (*Aves sp.*)

Tabell 14. Till fågel (*Aves sp.*) bestämda benslag i anläggning 27. Det ben som markerats med fet stil kan bestämmas vidare tillhörande en hönsfågel (*Galliformes*).

Benslag	SV-kvadranten		SÖ-kvadranten		NV-kvadranten		NÖ-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Costae					1	0,1			1	0,1
Cmc					1	0,1			1	0,1
Coracoid.					1	0,3			1	0,3
Humerus					2	0,3			2	0,3
Tibiotarsus	1	0,4			1	0,2			2	0,6
Phalanx	3	0,2	1	0,1					4	0,3
Ossa longa					4	0,6	2	0,6	6	1,2
SUMMA	4	0,6	1	0,1	10	1,6	2	0,6	17	2,9

Det går att konstatera två olika fågelindivider i anläggningen utifrån förekomsten av två fragment från samma benslag och sida. Den ena kan identifieras som hönsfågel (*Galliformes*), medan den andra individen ej uppvisar några specifika karaktäristika. Förutom revben finns ben från både vinge och nedre extremitet.

Anläggning 28

Materialet är uppdelat på två fyndenheter; SV- respektive SÖ-kvadranten, båda från brandlager. Totalt väger det 234,6 gram varav 141,7 gram (172 fragment) har bestämts vidare till människa. Benen är väl brända och är inte sotiga. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 85,5 mm) förekommer.

Tabell 15. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 28, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadranten, br.lager		SÖ-kvadranten, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	128	107,8	44	33,9	172	141,7
Obestämt	-	79,4	-	13,5	-	92,9
SUMMA	-	187,2	-	47,4	-	234,6

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans II (5-14 år). Tunna kalottfragment med relativt tunn eller obefintlig diploë. Relativt tjocka diafysen relativt en Infans I, men klena i förhållande till Juvenilis.

Kön: Inget kön går att fastställa pga. att könskaraktärer ej ännu har utvecklats.

Tabell 16. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 28.

Benslag	SV-kvadranten, br.lager		SÖ-kvadranten, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os temporale	2	3,7	2	0,9	4	4,6
Cranium övrigt	34	15,1	7	4,7	41	19,8
Dens	1	0,1	-	-	1	0,1
Vertebrae indet.	2	0,8	1	0,3	3	1,1
Costae	-	-	5	1,3	5	1,3
Ulna	2	4,2	-	-	2	4,2
Femur	13	18,7	1	3,7	14	22,4
Tibia	2	2,8	3	5,3	5	8,1
Fibula	3	2,9	-	-	3	2,9
Ossa longa	69	59,5	25	17,7	94	77,2
SUMMA	128	107,8	44	33,9	172	141,7

Anläggning 29

Materialet är uppdelat på tre fyndenheter från SV-, NÖ- samt NV-kvadranterna och består totalt av 26,9 gram brända ben. Av detta kunde 24,5 gram (29 fragment) bestämmas vidare till människa. Benen är inte helt igenom brända, utan består till större delen av en svart och sotig kärna med vit yttre yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 52,2 mm).

Tabell 17. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 29, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadr. br.lager		NÖ-kvadr. br.lager		NV-kvadr. br.lager		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	9	3,2	4	3,5	16	17,8	29	24,5
Obestämt	-	2,1	-	0,3	-	-	-	2,4
TOTALT	-	5,3	-	3,8	-	17,8	-	26,9

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). Åldersbestämningen kan endast fastställa att individen nått vuxen ålder (adult).

Kön: - Ingen könsbedömning möjlig pga. avsaknad av könsindikerande fragment.

Tabell 18. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 29.

Benslag	SV-kvadr. br.lager		NÖ-kvadr. br.lager		NV-kvadr. br.lager		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övrigt	6	2,0	3	0,4	-	-	9	2,4
Tibia	-	-	1	3,1	2	12,2	3	15,3
Ossa longa	3	1,2	-	-	14	5,6	17	6,8
SUMMA	9	3,2	4	3,5	16	17,8	29	24,5

Anläggning 36

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en från varje kvadrant, alla från brandlagret. Totalt väger benmaterialet 449,5 gram, varav 243,7 gram (265 fragment) har bestämts vidare till människa. Inga djur kunde identifieras i graven. Benen har en något sotig yta och är till största delen väl brända, men det förekommer även fragment med sotig kärna. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 50,1 mm) förekommer.

Tabell 19. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 36, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	17	24,5	195	181,2	5	2,9	48	35,1	265	243,7
Obestämt	-	11,0	-	177,1	-	2,9	-	14,8	-	205,8
TOTALT	-	35,5	-	358,3	-	5,8	-	49,9	-	449,5

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på relativt tjocka tabula externa/interna med tunn mellanliggande diploë och öppna suturer.

Kön: - Inget kön har bestämts pga. avsaknad av könsindikerande fragment.

Tabell 20. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 36.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	-	-	1	2,0	-	-	-	-	1	2,0
Os temporale	-	-	7	5,3	1	2,1	-	-	8	7,4
Os occipitale	-	-	1	1,7	-	-	-	-	1	1,7
Maxilla	-	-	2	2,5	-	-	2	6,3	4	8,8
Mandibula	-	-	4	4,8	-	-	-	-	4	4,8
Cranium övr.	-	-	49	19,8	4	0,8	18	7,8	71	28,4
Dens	-	-	1	0,1	-	-	5	1,2	6	1,3
Vertebrae indet.	-	-	4	3,7	-	-	-	-	4	3,7
Mt I	-	-	1	0,9	-	-	-	-	1	0,9
Femur	4	10,7	3	17,6	-	-	-	-	7	28,3
Ossa longa	13	13,8	122	122,8	-	-	23	19,8	158	156,4
SUMMA	17	24,5	195	181,2	5	2,9	48	45,1	265	243,7

Anläggning 39

Benmaterialet är uppdelat på två fyndenheter; västra respektive östra halvan, båda från brandlagret. Totalt väger materialet 114,5 gram, varav 58,7 gram (95 fragment) bestämts vidare till människa. Inga djurben kan identifieras i anläggningen. Benen är till största delen väl brända, men det förekommer även fragment med svart och sotig kärna. Fragmenteringen är hög (I) men enstaka större bitar (maxstorlek: 35,3 mm) förekommer.

Tabell 21. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 39, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Västra halvan, br.lager		Östra halvan, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	90	57,3	5	1,4	95	58,7
Obestämt	-	55,1	-	0,7	-	55,8
TOTALT	-	112,4	-	2,1	-	114,5

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans II (5-14 år). Tunna kalottfragment med relativt tunn eller obefintlig diploë. Relativt tjocka diafysen relativt en Infans I, men kläna i förhållande till Juvenilis.

Kön: Inget kön går att fastställa pga. att könskaraktärer ej ännu har utvecklats.

Tabell 22. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 39.

Benslag	Västra halvan, br.lager		Östra halvan, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	5	15,3	-	-	5	15,3
Os zygomaticum	-	-	1	0,8	1	0,8
Cranium övrigt	52	19,3	4	0,6	56	19,9
Costae	6	2,0	-	-	6	2,0
Femur	3	3,4	-	-	3	3,4
Ossa longa	24	17,3	-	-	24	17,3
SUMMA	90	57,3	5	1,4	95	58,7

Anläggning 40

Benen är uppdelade på tre olika fyndenheter; "Under täcksten", "NV-kvadranten" samt "NÖ-kvadranten". Totalt väger materialet 520,4 gram, varav 225,4 gram (43 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 207,6 gram (491 fragment) och 17,8 gram (44 fragment) är bestämt till får (*Ovis ammon f. aries*). Vid genomgången av benmaterialet kunde ytterligare 9 kamfragment tillfogas det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 50,3 mm).

Tabell 23. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 40, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Under täcksten		NV-kvadranten		NÖ-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	472	202,2	16	7,0	3	0,4	491	207,6
Får	44	17,8	-	-	-	-	44	17,8
Summa bestämt	516	218,0	16	7,0	3	0,4	535	225,4
Obestämt	-	290,8	-	3,9	-	0,3	-	295,0
TOTALT	-	508,8	-	10,9	-	0,7	-	520,4

Merparten av benmaterialet (98 %) kommer från bengropen under täckstenen. Det finns inga indikationer på att de fåtal ben som är tillvaratagna i NV- respektive NÖ-kvadranten kommer från någon annan individ än den som är begravd i bengropen.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-64 år) på gränsen mot Senilis. Bedömningen grundar sig på förekomst av relativt tjock diploë med tunna tabula externa/interna. De två sista kindtänderna i underkäken (M2 samt M3, mandibulae) är förlorade medan personen fortfarande var i livet, vilket visas av de med ny benvävnad fyllda håligheterna (alveolerna).

Kön: - Ingen könsbedömning har utförts eftersom det varken föreligger fragment från ögonregionen eller sådana med uttalade muskelfästen.

Tabell 24. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 40.

Benslag	Under täcksten		NV-kvadranten		NÖ-kvadranten		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragm	Vikt
Os temporale	18	9,1	-	-	-	-	18	9,1
Maxilla	1	0,5	-	-	-	-	1	0,5
Mandibula	1	1,6	-	-	-	-	1	1,6
Dens	2	0,2	-	-	-	-	2	0,2
Cranium övrigt	177	59,0	3	1,1	3	0,4	183	60,5
Vertebrae cerv.	4	1,4	-	-	-	-	4	1,4
Vertebrae indet	5	1,1	-	-	-	-	5	1,1
Costae	39	10,9	1	0,1	-	-	40	11,0
Clavicula	4	5,3	-	-	-	-	4	5,3
Humerus	6	6,8	-	-	-	-	6	6,8
Radius	2	2,3	-	-	-	-	2	2,3
Ulna	1	0,5	-	-	-	-	1	0,5
Femur	4	5,5	-	-	-	-	4	5,5
Fibula	1	1,1	-	-	-	-	1	1,1
Mp	16	3,9	1	0,3	-	-	17	4,2
Os lunatum	1	0,7	-	-	-	-	1	0,7
Phalanx I	1	0,1	-	-	-	-	1	0,1
Ossa longa	189	90,2	11	5,5	-	-	200	95,7
SUMMA	472	200,2	16	7,0	3	0,4	491	207,6

Får (*Ovis ammon f. aries*)

Får är identifierat endast från fyndenheten "under täckstenen". Det är framför allt ben från kraniet och nedre extremiteter som finns bevarade och det som saknas är bälen och de delar som kan tänkas utgöra mer "matiga" portioner (se tabell nedan).

Tabell 25. Till får (*Ovis ammon f. aries*) bestämda benslag i anläggning 40.

Benslag	Under täckstenen	
	Fragment	Vikt
Mandibula	1	0,3
Maxilla	2	0,3
Phalanx I/II	2	0,3
Ossa longa	30	9,7
Mp	8	1,2
Mt	2	6,0
SUMMA	44	17,8

Benen kommer från minst en individ, en vuxen sådan att döma av fastväxta nedre leder på mellanhand- och mellanfotsbenen.

Anläggning 41

Benmaterialet är uppdelat på sex fyndenheter, en påse från fyllningen i vardera kvadranten, ett rensfynd i N halvan samt en påse från benkoncentrationen, centralt. Totalt väger materialet 348,5 gram, varav 234,7 gram (67,6 %) har bestämts vidare till människa. Inga djurben identifierades i anläggningen. Benen är väl brända med en i det närmaste sotfri brunaktig yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 95,0 mm - limmat fragment med färsk brott) förekommer.

Tabell 26. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 41, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland

	NV-kvadr.		NÖ-kvadr.		SV-kvadr.		SÖ-kvadr.		Rensfynd		Benconc.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	-	-	17	8,2	1	0,7	32	16,5	-	-	117	210,3	167	235,7
Obestämt	-	0,3	-	9,6	-	0,6	-	13,1	-	0,2	-	89,0	-	112,8
TOTALT	-	0,3	-	17,8	-	1,3	-	29,6	-	0,2	-	299,3	-	348,5

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44). Relativt tunn diploë mellan tjock tabula externa/interna. Inga slutna suturer.

Kön: Man?. Lårbenet har kraftiga diafysväggar samt välutvecklad linea aspera.

Tabell 27. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 41.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Benkonc.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os parietale	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,9	1	2,9
Os temporale	-	-	-	-	1	0,7	-	-	5	4,9	6	5,6
Os sphenoid.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,8	1	1,8
Os zygomatic.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,4	1	1,4
Mandibula	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4,0	6	4,0
Cranium övr.	-	-	-	-	-	-	-	-	16	9,4	16	9,4
Humerus	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9,0	3	9,0
Femur	-	-	-	-	-	-	-	-	10	77,0	10	77,0
Tibia	-	-	-	-	-	-	2	3,8	-	-	2	3,8
Ossa longa	-	-	17	8,2	-	-	30	12,7	74	99,9	121	120,8
SUMMA	-	-	17	8,2	1	0,7	32	16,5	117	210,3	167	235,7

Anläggning 42

Benmaterialet är uppdelat på tre fyndenheter, brandlagret i Västra respektive Östra halvan samt en mindre mängd i Västra halvans fyllning. Totalt väger materialet 934,4 gram, varav 432,5 gram (46,3 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 378,7 gram (368 fragment). Av djur finns får/get (dock troligast får) representerad med 46,5 gram (108 fragment) och från en hönsfågel (galliformes) finns 7,3 gram (47 fragment).

Benen är genomgående väl brända med en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 80,8 mm).

Tabell 28. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 42, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		V-halvan, fyllning		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	141	131,2	227	247,5	-	-	368	378,7
Får/Get	42	14,4	66	32,1	-	-	108	46,5
Fågel	20	3,6	27	3,7	-	-	47	7,3
Summa bestämt	203	149,2	320	283,3	-	-	523	432,5
Obestämt	-	176,7	-	325,0	-	0,2	-	501,9
TOTALT	-	325,9	-	608,3	-	0,2	-	934,4

Av ovanstående sammanställning kan utläsas att den västra halvan innehåller nästan dubbelt så mycket benmaterial som den östra. Det är dock ingen större skillnad på representerade kroppsregioner (vad gäller människa) mellan områdena (tabell 29).

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+). Inga specifika åldersindikerande ben kunde identifieras varför individen endast bestämts som vuxen. Det förekommer dock en del degenerativa förändringar i form av benutväxter (osteofytbildning) på andra halskotan (axis) vilka skulle kunna tyda på en högre ålder.

Kön: Kvinna? Bestämningen grundas på relativt vass och klen margo supra-orbitalis och dito trigonum samt klen intryck runt glabella-området.

Tabell 29. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 42.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		V-halvan, fyllning		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	4	6,5	5	5,1	-	-	9	11,6
Os temporale	4	7,3	3	3,2	-	-	7	10,5
Os occipitale	-	-	9	32,5	-	-	9	32,5
Os parietale	4	7,9	-	-	-	-	4	7,9
Os zygomaticum	1	0,6	-	-	-	-	1	0,6
Mandibula	1	1,5	-	-	-	-	1	1,5
Cranium övr.	53	38,0	63	42,8	-	-	116	80,8
Dens	6	1,4	13	2,0	-	-	19	3,4
Axis	-	-	1	2,7	-	-	1	2,7
Atlas	-	-	2	1,5	-	-	2	1,5
Vertebrae cerv.	2	2,0	2	1,7	-	-	4	3,7
Vertebrae indet.	3	1,1	14	8,4	-	-	17	9,5
Humerus	-	-	3	4,5	-	-	3	4,5
Radius	-	-	3	3,1	-	-	3	3,1
Femur	-	-	6	23,9	-	-	6	23,9
Tibia	3	7,3	2	8,3	-	-	5	15,6
Fibula	-	-	1	1,6	-	-	1	1,6
Phalanges	2	0,2	3	0,5	-	-	5	0,7
Ossa longa	58	57,4	97	105,7	-	-	155	163,1
SUMMA	141	131,2	227	247,5	-	-	368	378,7

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)Tabell 30. Till får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 42.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	1	0,8	1	1,4	2	2,2
Parietale	-	-	1	0,9	1	0,9
Mandibula	-	-	1	0,9	1	0,9
Dens	3	0,5	2	0,4	5	0,9
Cranium övrigt	8	3,1	10	6,0	18	9,1
Metapodium	3	0,7	17	11,9	20	12,6
Carpium/Tarsium	2	0,5	2	0,3	4	0,8
Phalanx I-III	8	1,2	7	1,7	15	2,9
Ossa longa	17	7,6	25	8,6	42	16,2
SUMMA	42	14,4	66	32,1	108	46,5

Minst en individ av får eller get kunde identifieras utifrån ben från extremiteternas nedre delar samt från kraniet. Fragment av kroppsskelettet kunde inte hittas i materialet. Det är troligast från ett får än från en get utifrån längd/bredd-proportioner på mellanhand/mellanfotsbenen samt fragment av klöven (phalanx III). Dessa ben uppvisar samma förbränningsgrad (a) som människan.

Fågel (Aves sp.)

Tabell 31. Till fågel (Aves sp.) bestämda benslag i anläggning 42.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Vertebrae indet	-	-	1	0,1	1	0,1
Cmc	-	-	1	0,1	1	0,1
Femur	-	-	2	0,7	2	0,7
Tibiotarsus	-	-	1	0,3	1	0,3
Tmt	-	-	4	0,6	4	0,6
Phalanx III	-	-	4	0,4	4	0,4
Ossa longa	20	3,6	14	1,5	34	5,1
SUMMA	20	3,6	27	3,7	47	7,3

Utifrån de 7,3 gram som identifierats till fågel kan det konstateras några fragment som tillhör en obestämd hönsfågel (Galliformes). Det är dock troligt att det är tamhöns som syns i materialet. Ben från både kroppen, vinge och nedre extremiteter finns bevarade, dock kunde inga fragment från kraniet identifieras.

Anläggning 43

Benen är uppdelade på två fyndenheter, "Västra -" respektive "Östra halvan". Totalt väger materialet 914,6 gram, varav 345,6 gram (37,8 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 345,6 gram (318 fragment). Inga djurben identifierades. Vid genomgången kunde fragment av en ej tidigare känd kam tillfogas det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet ej fullständigt genombrända med en grå-blå till svart kärna och en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 122,1 mm - limmat fragment med färsk brott).

Tabell 32. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 43, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Västra halvan		Östra halvan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	280	321,8	38	23,8	318	345,6
Obestämt	-	526,8	-	42,2	-	569,0
TOTALT	-	848,6	-	66,0	-	914,6

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Öppna suturer, tunn diploë med relativt tjocka tabula externa et interna. Fuserade epifyser (bl.a. femur prox och metapoder distal caput) och relativt spetsiga och ej slutna rotkanaler (bl.a. M3, mandibula).

Kön: Kvinna. På kraniet är ögonhålans övre kant (margo supra-orbitalis) mycket vass med en klen processus zygomaticus samt platt kring glabella. Occipitale är tunn med outtalade muskelfästen. För extremiteterna ger ett i allmänt gracilt och klen intryck med få markerade muskelfästen.

Tabell 33. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 43.

Benslag	Västra halvan		Östra halvan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os frontale	5	5,5	-	-	5	5,5
Os occipitale	8	22,0	-	-	8	22,0
Os temporale	16	15,2	-	-	16	15,2
Os parietale	3	2,0	-	-	3	2,0
Os zygomaticum	4	3,5	-	-	4	3,5
Cranium övrigt	44	31,4	1	0,7	45	32,1
Mandibula	5	2,8	-	-	5	2,8
Dens	17	2,1	-	-	17	2,1
Atlas	1	1,0	-	-	1	1,0
Vertebrae cerv.	6	3,1	-	-	6	3,1
Vertebrae thor.	4	4,9	-	-	4	4,9
Vertebrae indet.	7	2,7	2	1,1	9	3,8
Humerus	6	12,4	-	-	6	12,4
Radius	1	0,5	-	-	1	0,5
Ulna	8	8,9	-	-	8	8,9
Femur	34	103,2	-	-	34	103,2
Tibia	2	6,3	-	-	2	6,3
Carpium/tarsium	3	2,6	-	-	3	2,6
Metapod	9	5,3	-	-	9	5,3
Phalanx I-III	7	1,2	1	0,1	8	1,3
Os sesamoidea	1	0,2	1	0,1	2	0,3
Ossa longa	89	85,0	33	21,8	122	106,8
SUMMA	280	321,8	38	23,8	318	345,6

Det föreligger ingen morfologisk skillnad mellan benen från de båda halvorna, varför det är troligt att de dryga 7 % från östra delen kommer från samma material som det i den västra halvan.

Anläggning 45

Benmaterialet från anläggningen kommer från två rensfynd varav den ena är koncentrerad till ett område (0,12 x 0,12 m) i den NÖ-delen (x 854,95 y 864,05). Totalt väger materialet endast 93,3 gram, varav 29,1 gram (%) har bestämts vidare till art. Endast människa är identifierad i anläggningen.

Benen är väl brända (förbränningsgrad a) med en relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I) men några enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 52,5 mm).

Tabell 34. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 45, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Rensfynd, NÖ-delen		Rensfynd		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	40	26,4	6	2,7	46	29,1
Obestämt	-	41,3	-	22,9	-	64,2
TOTALT	-	67,7	-	25,6	-	93,3

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). Vuxen individ.

Kön: Man?. På kraniet är ögonhålans övre kant (margo supra-orbitalis) avrundad det förekommer stora sinushålor.

Tabell 35. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 45.

Benslag	Västra halvan		Östra halvan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os frontale	4	5,8	-	-	4	5,8
Cranium övrigt	20	10,2	4	0,9	24	11,1
Vertebrae cerv.	-	-	1	0,3	1	0,3
Vertebrae indet.	5	3,0	-	-	5	3,0
Ossa longa	11	7,4	1	1,5	12	8,9
SUMMA	40	26,4	6	2,7	46	29,1

Eftersom benen kommer från en vuxen individ (och troligen från en man) visar det att materialet antingen kommer från en förstörd grav eller att man valt ut en liten del av bäresterna och placerat i anläggningen.

Anläggning 46

Benen är uppdelade på två fyndenheter från brandlagret, "Västra -" respektive "Östra halvan". Totalt väger materialet 1352,7 gram, varav gram (48,8 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 644,9 gram (549 fragment). Det enda djur som identifierats är ett får eller en get, 15,5 gram (16 fragment).

Benen är i allmänhet väl brända med en vit kärna och en mycket sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 91,5 mm - limmat fragment med färsk brott).

Tabell 36. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 46, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Västra halvan, brandlager		Östra halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	360	372,6	189	272,3	549	644,9
Får/get	16	15,5	-	-	16	15,5
<i>Summa bestämt</i>	<i>376</i>	<i>388,1</i>	<i>189</i>	<i>272,3</i>	<i>565</i>	<i>660,4</i>
Obestämt	-	344,2	-	348,1	-	692,3
TOTALT	-	732,3	-	620,4	-	1352,7

Vid genomgången konstaterades att en skillnad förelåg mellan västra och östra halvan gällande förekomst av kranium och långa rörben. Utifrån vikten är representationen i den västra halvan av brandlagret för kraniedelar 69,8 %, thorax och bål 5,8 % samt extremiteter 24,4 %. Motsvarande siffror för östra halvan är; 5,9 %, 6,1 % respektive 88,0 %. Vid en närmare granskning av extremiteterna ligger de övre (överarm, strål- och armbågsben till större delen i den västra halvan medan de nedre (lår-, sken- och vadben) ligger i den östra halvan. Utifrån denna fördelning är det troligt (även med tanke på den kraftiga sotfärgen) att graven anlagts över själva bålplatsen.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Öppna suturer, tunn diploë med relativt tjocka tabula externa et interna.

Kön: Man?. På kraniet är ögonhålans övre kant (margo supra-orbitalis) relativt rund och området kring glabella relativt kraftigt. Os occipitale har mycket kraftiga muskelfästen och tjockt tvärsnitt. Extremiteterna ger ett i allmänt robust intryck med rejält markerade muskelfästen.

Tabell 37. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 46.

Benslag	Västra halvan, brandlager		Östra halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os frontale	20	22,5	-	-	20	22,5
Os occipitale	8	24,1	-	-	8	24,1
Os temporale	12	14,1	6	9,6	18	23,7
Os parietale	9	28,5	-	-	9	28,5
Os zygomaticum	2	1,5	-	-	2	1,5
Maxilla	3	3,1	2	2,3	5	5,4
Mandibula	3	4,1	-	-	3	4,1
Dens	10	1,2	3	0,4	13	1,6
Cranium övr.	184	161,0	3	3,8	187	164,8
Axis	1	0,7	-	-	1	0,7
Vertebrae cerv.	6	4,2	-	-	6	4,2
Vertebrae indet.	15	8,4	15	12,4	30	20,8
Costae	13	8,4	-	-	13	8,4
Scapula	-	-	2	4,1	2	4,1
Humerus	11	35,1	-	-	11	35,1
Radius	4	5,5	-	-	4	5,5
Ulna	3	5,3	2	10,3	5	15,6
Femur	-	-	21	79,8	21	79,8
Tibia	-	-	1	2,2	1	2,2
Phalanx I-III	5	2,5	11	2,0	16	4,5
Ossa longa	51	42,4	123	145,4	174	187,8
SUMMA	360	372,6	189	272,3	549	644,9

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Från anläggningen bestämdes 15,5 gram till får/get, men endast i den västra halvan. Alla delar av kroppen är inte med utan endast delar av underkäken samt sken- och rullben kunde identifieras. Det är ett vuxet djur att döma av de fastväxta övre och nedre lederna på skenbenet.

Tabell 38. Till får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 46.

Benslag	Västra halvan, brandlager		Östra halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Mandibula	2	2,6	-	-	2	2,6
Tibia	4	8,4	-	-	4	8,4
Talus	1	0,4	-	-	1	0,4
Ossa longa	9	4,1	-	-	9	4,1
SUMMA	16	15,5	-	-	16	15,5

Anläggning 48

Benen är i tabellen uppdelade på tre olika fyndenheter. Från brandlagret finns en från vardera "V-" respektive "Ö-halvan" samt "Rensfynd". Två fyndenheter kom från de olika halvorna, men utanför brandlagret, men eftersom benen bedömdes som kommande från samma individ räknades dessa in i "huvudfynden". Totalt väger materialet 1369 gram, varav 798,5 gram (58,1 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 740,2 gram (506 fragment), 45,3 gram (119 fragment) är bestämt till får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) samt 13,0 gram (18 fragment) från brunbjörn.

Benen är genomgående väl brända med sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 110,5 mm).

Tabell 39. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 48, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	354	560,5	144	167,5	8	12,2	506	740,2
Får/Get	101	40,6	18	4,7	-	-	119	45,3
Björn	9	5,3	8	7,0	1	0,7	18	13,0
Summa bestämt	464	606,4	170	179,2	9	12,9	643	798,5
Obestämt	-	425,6	-	136,8	-	8,1	-	570,5
TOTALT	-	1032,0	-	316,0	-	21,0	-	1369,0

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Senilis (50-79+). Bedömningen grundar sig på förekomst av mycket tjock diploë mellan tunna tabula externa et interna. I höger underkäke saknas Pm1 och troligen även Pm 2. De är förlorade medan personen fortfarande var i livet, vilket visas av de med ny benvävnad fyllda håligheterna (alveolerna). Benutväxter (osteofyter) samt små kaviteter på kotkropparnas ledytter (Smorl´ s nodes) stödjer den högre åldersbedömningen. Dessa förändringar tillhör den degenerativa process som kroppen genomgår med ökad ålder. Fynd av ett förbenat sköldbrusk i ett stadium som uppnås vid en ålder över 60 år (Loth & Iscan 1989:120-123, fig 5.9) ger det slutliga "beviset" för den höga åldersbedömningen.

Kön: Kvinna. Bedömning utifrån en relativt vass margo supra-orbitalis samt allmänt klen glabella-område. Klen okbåge tillsammans med tunna kalottfragment ger också ett indicium till kvinna. Ytterligare stöd finns i extremt små fingerben (phalanx III) och allmänt klena muskelfästen på extremitetsbenen (kan i och för sig vara en åldersberoende orsak).

Tabell 40. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 48.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		Rensfynd		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	1	1,8	-	-	-	-	1	1,8
Os parietale	3	13,7	-	-	-	-	3	13,7
Os temporale	5	5,0	4	8,7	-	-	9	13,7
Os occipitale	4	11,7	6	17,6	-	-	10	29,3
Os zygomaticum	1	0,4	1	5,9	-	-	2	6,3
Maxilla	2	2,6	-	-	-	-	2	2,6
Mandibula	4	2,9	-	-	-	-	4	2,9
Dens	-	-	9	1,4	-	-	9	1,4
Cranium övrigt	57	50,9	65	37,1	5	3,0	127	91,0
Atlas	3	3,8	-	-	-	-	3	3,8
Axis	-	-	1	4,1	-	-	1	4,1
Vertebrae cerv.	5	5,6	-	-	-	-	5	5,6
Vertebrae indet	19	15,3	1	0,9	-	-	20	16,2
Cartilago thyroidea	1	2,0	-	-	-	-	1	2,0
Costae	6	5,9	1	1,2	-	-	7	7,1
Scapula	2	5,6	-	-	-	-	2	5,6
Humerus	2	5,6	4	17,4	-	-	6	23,0
Radius	5	11,5	1	4,2	-	-	6	15,7
Ulna	3	8,1	-	-	-	-	3	8,1
Os coxae	2	3,1	-	-	-	-	2	3,1
Patella	3	7,2	-	-	-	-	3	7,2
Femur	20	99,5	5	19,0	-	-	25	118,5
Tibia	6	21,8	-	-	1	6,7	7	28,5
Fibula	1	2,0	-	-	-	-	1	2,0
Mp	9	4,7	3	1,9	-	-	12	6,6
Carpil/Tarsil	2	1,4	3	2,6	-	-	5	4,0
Phalanges	8	0,9	5	2,3	-	-	13	3,2
Ossa longa	180	267,5	35	47,6	2	2,5	217	317,6
SUMMA	354	560,5	144	167,5	8	12,2	506	740,2

Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*)

Tabell 41. Till får/get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 48.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Cornu (hornkvick)	2	1,8	-	-	2	1,8
Cranium övrigt	5	1,5	-	-	5	1,5
Metapodium	24	14,7	1	0,7	25	15,4
Carpui/Tarsii	10	4,9	1	0,4	11	5,3
Phalanx I-III	22	4,0	2	0,4	24	4,4
Os sesamoidea	5	0,4	-	-	5	0,4
Ossa longa	33	13,3	14	3,2	47	16,5
SUMMA	101	40,6	18	4,7	119	45,3

Minst en ung individ av får eller get kunde identifieras utifrån ben från extremiteternas nedre delar samt från kraniet. Fragment av kroppsskelettet kunde inte hittas i materialet. Det är mer troligt att benen kommer från ett får än från en get utifrån längd/bredd-proportioner på mellanhand/mellanfotsbenen samt fragment av klöven (phalanx III). Dessa ben uppvisar samma förbränningsgrad som människan, dock med en något mer "mjölig" yta.

Björn (*Ursus arctos*)

Sammanlagt identifierades 18 fragment (13 gram) från minst 11 olika klor. Det är falanger från minst 3 ramar, vilket gör det troligt att de kommer från en fäll som bränts tillsammans med den döde på bälet.

Anläggning 49

Benen är uppdelade på fem fyndenheter från brandlagret, en från vardera kvadranten samt ett rensfynd. Totalt väger materialet 450,5 gram, varav 186,1 gram (41,3 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 185,8 gram (258 fragment). Av djur finns endast ett fragment från en obestämd fågelart identifierad (0,3 gram).

Benen är i allmänhet väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 30,6 mm).

Tabell 42. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 49, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kv, br.lag		NÖ-kv, br.lag		SÖ-kv, br.lag		SV-kv, br.lag		Rensfynd, br.l		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	162	125,4	61	40,4	17	8,1	18	11,9	-	-	258	185,8
Fågel	1	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,3
Summa best.	163	125,7	61	40,4	17	8,1	18	11,9	-	-	259	186,1
Obestämt	-	161,9	-	40,1	-	11,9	-	46,2	-	4,3	-	264,4
TOTALT	-	287,6	-	80,5	-	20,0	-	58,1	-	4,3	-	450,5

Det finns inga indikationer på att materialet skulle vara resultat av flera begravningar, tvärtom är benens färg, fragmentering och morfologiska karaktär så likartat att det ur osteologisk synpunkt betraktas som en enda enhet.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Öppna suturer. Mycket tunn diploë i förhållande till relativt tjocka tabula externa et interna.

Kön: Kvinna?. Allmänt tunna och kläna kranie- samt långa rörbensfragment. Kläna och outtalade muskelfästen (bl.a. linea aspera).

Tabell 43. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 49.

Benslag	NV-kv, br.lag.		NÖ-kv, br.lag.		SÖ-kv, br.lag.		SV-kv, br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os temporale	5	3,0	-	-	-	-	-	-	5	3,0
Os zygomaticum	1	1,0	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Mandibula	3	4,7	-	-	-	-	-	-	3	4,7
Maxilla	2	0,8	-	-	-	-	-	-	2	0,8
Cranium övrigt	74	53,1	24	13,5	4	2,3	-	-	102	68,9
Humerus	2	2,2	-	-	-	-	-	-	2	2,2
Radius	1	2,4	-	-	-	-	-	-	1	2,4
Femur	1	3,6	-	-	-	-	-	-	1	3,6
Ossa longa	71	53,2	36	26,7	13	5,8	18	11,9	138	97,6
Mt I	1	1,2	-	-	-	-	-	-	1	1,2
Phalanx III	1	0,2	1	0,2	-	-	-	-	2	0,4
SUMMA	162	125,4	61	40,4	17	8,1	18	11,9	258	185,8

Fågel (Aves sp.)

Endast ett fragment (0,3 gram) kunde bestämmas till fågel. Det är nedre delen (distal trochlea) på överarmen (humerus). Tyvärr är fragmentet för litet för att gå vidare med bestämningen.

Anläggning 51

Materialet är uppdelat på två fyndenheter; Norra- respektive Södra-halvan, båda från brandlagret. Totalt väger det 140,2 gram varav 87,9 gram (62,7 %) har bestämts vidare. Av detta är 78,5 gram (299 fragment) bestämt till människa och 9,4 gram (5 fragment) kommer från ett djur i storleksklassen häst/nöt. Benen är väl brända och har en relativt sotigt yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 41,2 mm) förekommer.

Tabell 44. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 51, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-halvan, brandlager		S-halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	53	10,6	246	67,9	299	78,5
Djur häst/nöt-storlek	-	-	5	9,4	5	9,4
Summa bestämt	53	10,6	251	77,3	304	87,9
Obestämt	-	12,7	-	39,6	-	52,3
TOTALT	-	23,3	-	116,9	-	140,2

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans I (0-7 år). Tunna kalottfragment med relativt tunn eller obefintlig diploë. Obrända första molarer (M1, mandibula och maxilla) ger en ålder under 6 år. Tandanlagen har inte kommit upp ur käken varför de undgått bränningen.

Kön: Inget kön går att fastställa pga. att könskaraktärer ännu inte har utvecklats.

Tabell 45. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 51.

Benslag	N-halvan, brandlager		S-halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os temporale	-	-	4	5,3	4	5,3
Mandibula	-	-	1	1,1	1	1,1
Cranium övrigt	35	6,2	149	37,2	184	43,4
Dens	1	0,1	17	1,6	18	1,7
Vertebrae indet.	-	-	8	1,6	8	1,6
Costae	-	-	1	0,1	1	0,1
Phalanges	-	-	2	0,3	2	0,3
Ossa longa	17	4,3	64	20,7	81	25,0
SUMMA	53	10,6	246	67,9	299	78,5

Djur (Animalia)

Fem fragment (9,4 gram) från ett djur i storleksklassen nöt/häst tillvaratogs vid analysen. Benen är betydligt vitare, med en "mjölig" yta. Det är fragment från troligen ett och samma rörben. Inga utbildade artkaraktäristiska kunde iaktas varför det inte går att närmare bestämma materialet.

Anläggning 52

Benmaterialet är uppdelat på fem fyndenheter, "benkoncentration", brandlagret från "Ö-" respektive "V-halvan", "V-halvan utanför brandlagret" samt en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 1308,8 gram, varav 626,6 gram (47,9 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 609,1 gram (521 fragment). Ingen specifik djurart har identifierats men två grupper av djur kunde urskiljas. Den ena är i storleksklassen nöt/häst-storlek och den andra i får/get/hund-storlek.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 49,8 mm).

Vid genomgång av benen hittades fragment av artefakter vilka sorterades ut och tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet: ett femtal kamfragment samt en bit bränd flinta.

Tabell 46. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 52, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Benkoncentration		Ö-halvan, brandlager		V-halvan, brandlager		V-halvan, utanför br.lag.		Rensfynd, NV stenpackning		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	412	512,1	35	35,3	58	54,4	16	7,3	-	-	521	609,1
Häst/Nöt	9	17,3	-	-	-	-	-	-	-	-	9	17,3
Får/get/hund	-	-	-	-	-	-	1	0,2	-	-	1	0,2
Summa best	421	529,4	35	35,3	58	54,4	17	7,5	-	-	53	626,6
Obestämt	-	515,2	-	52,3	-	107,7	-	6,6	-	0,4	-	682,2
TOTALT		1044,6	-	87,6	-	162,1	-	14,1	-	0,4	-	1308,8

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-65 år). Relativt tjock diploë med tunn tabula externa et interna. Mestadels slutna suturer. Benutväxter på ländkotans övre kant (lipping) är ytterligare tecken på åldersförslitning av kroppen. Likaså kan benutväxter (osteofyter) på mellanfotsbetet i stortån (Mt I) vara ett indicium för högre ålder.

Kön: Man?. Relativt kraftiga rörbensfragment och andra halskotans tandutskott (dens axis) är kraftig. Kraftiga muskelfästen på extremitetsbenen (t.ex. linea aspera).

Tabell 47. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 52.

Benslag	Benkoncentration		Ö-halvan, brandlager		V-halvan, brandlager		V-halvan, utanför br.lag.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	1	1,2	-	-	-	-	-	-	1	1,2
Os temporale	1	20,0	-	-	1	1,3	-	-	2	21,3
Os parietale	9	33,9	-	-	-	-	-	-	9	33,9
Os occipitale	8	24,4	-	-	1	1,3	-	-	9	25,7
Os zygomatic.	1	1,4	-	-	1	1,1	-	-	2	2,5
Maxilla	1	0,8	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Mandibula	5	5,0	-	-	-	-	-	-	5	5,0
Cranium övr.	88	71,7	5	1,8	23	27,5	15	5,3	131	106,3
Dens	-	-	-	-	4	1,2	-	-	4	1,2
V. cerv.	10	7,9	-	-	-	-	-	-	10	7,9
V. thor.	3	3,8	-	-	-	-	-	-	3	3,8
V. lumb.	2	3,7	-	-	-	-	-	-	2	3,7
V. indet.	45	27,3	-	-	2	0,5	-	-	47	27,8
Costae	4	1,7	-	-	-	-	-	-	4	1,7
Humerus	8	17,8	2	12,3	1	2,6	1	2,0	12	34,7
Radius	1	0,9	-	-	-	-	-	-	1	0,9
Femur	4	14,7	-	-	2	1,8	-	-	6	16,5
Tibia	6	17,4	-	-	-	-	-	-	6	17,4
Fibula	2	4,1	-	-	2	2,3	-	-	4	6,4
Patella	2	3,5	-	-	-	-	-	-	2	3,5
Carpui/tarsii	5	4,1	-	-	-	-	-	-	5	4,1
Metapodium	-	-	1	0,2	3	1,5	-	-	4	1,7
Phalanx	-	-	2	0,3	2	0,2	-	-	4	0,5
Ossa longa	196	246,8	25	20,7	16	13,1	-	-	237	280,6
SUMMA	412	512,1	35	35,3	58	54,4	16	7,3	521	609,1

Djur (Animalia)

Djurbenen utgörs av långa rörben från ett djur i häst/nötstorlek samt en i storleksklassen hund/får/get. Dessa ben uppvisar en annorlunda förbränningsgrad än människan med en svart kolkärna i mitten och vit "mjölig" yta. Mat-/måltidsrester?

Anläggning 53

Benen är uppdelade på två fyndenheter från brandlagret, "N-delen" respektive "S-halvan". Totalt väger materialet 1050,4 gram, varav 530,1 gram (50,5 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 381,5 gram (554 fragment). De djur som identifierats är två individer troligen får (*Ovis ammon f. aries*) med 117,7 gram (435 fragment), björn 8,5 gram (26 fragment) samt häst/nöt med 22,4 gram (14 fragment). Vid analysen tillvaratogs ett femtontal kamfragment som lades till det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända med en vit kärna och en mycket sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 35,6 mm).

Tabell 48. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 53, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-delen, brandlager		S-halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	534	372,6	20	8,9	554	381,5
Får	348	91,5	87	26,2	435	117,7
Björn	19	6,4	7	2,1	26	8,5
Häst/Nöt	14	22,4	-	-	14	22,4
Summa bestämt	915	492,9	114	37,2	1029	530,1
Obestämt	-	478,6	-	41,7	-	520,3
TOTALT	-	971,5	-	78,9	-	1050,4

Större delen (drygt 90 %) av benmaterialet återfinns i den norra delen, i brandlagret. Ser man däremot till hur den procentuella fördelningen av respektive art på de två områdena finns det smärre skillnader. För människa gäller att 2,3 % ligger i S-halvan, för fåren 22,2 % samt björnen 24,7 %. Djuret i häst/nöt-storlek är endast identifierat i den N-delen. Det är dock ingen skillnad i morfologi, bränning eller färg, varför det inte är möjligt att uttala sig om platsen utgjort en bålplats.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-65 år). Inga öppna suturer, relativt tjock diploë mellan tunn tabula externa et interna. Slutna tandrötter.

Kön: Kvinna?. På kraniet är kalottfragmenten tunna. Os occipitale har diffusa muskelfästen och tunt tvärsnitt. Extremiteterna ger ett i allmänt gracilt intryck med dåligt markerade muskelfästen.

Tabell 49. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 53.

Benslag	N-delen, brandlager		S-halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	1	3,2	-	-	1	3,2
Os temporale	11	13,9	-	-	11	13,9
Maxilla	2	1,5	-	-	2	1,5
Mandibula	5	3,9	-	-	5	3,9
Dens	20	3,8	-	-	20	3,8
Cranium övr.	238	170,8	-	-	238	170,8
Vertebrae indet.	12	5,3	-	-	12	5,3
Costae	20	4,7	-	-	20	4,7
Humerus	11	26,2	-	-	11	26,2
Ulna	1	4,6	-	-	1	4,6
Phalanx I-III	7	0,4	-	-	7	0,4
Ossa longa	206	134,3	20	8,9	226	143,2
SUMMA	534	372,6	20	8,9	554	381,5

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Från anläggningen bestämdes 117,7 gram (435 fragment) till får/get, men allt troligen från får. Större delen av kroppen är representerad, åtminstone från den yngre individen. Det är två individer, ett lamm samt en vuxen individ.

Tabell 50. Till får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 53.

Benslag	N-delen, brandlager		S-halvan, brandlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	1	1,1	-	-	1	1,1
Mandibula	8	5,7	3	2,6	11	8,3
Cranium övrigt	18	3,9	-	-	18	3,9
Dens	15	2,7	6	0,9	21	3,6
Vertebrae indet.	9	2,4	-	-	9	2,4
Humerus	1	0,5	-	-	1	0,5
Radius	1	0,4	-	-	1	0,4
Femur	3	1,2	1	0,4	4	1,6
Tibia	1	0,4	-	-	1	0,4
Os malleolare	2	0,3	-	-	2	0,3
Carpui/Tarsii	12	4,9	2	0,4	14	5,3
Metapodium	23	9,0	9	9,1	32	18,1
Phalanges	30	7,0	34	7,3	64	14,3
Os sesamoidea	2	0,3	10	1,1	12	1,4
Ossa longa	222	51,8	22	4,4	244	56,2
SUMMA	348	91,5	87	26,2	435	117,7

Björn (*Ursus arctos*)

Sammanlagt är 8,5 gram (26 fragment) från minst 15 klor identifierade från anläggningen. Det finns inga borrhål i benen varför det är mest sannolikt att fyndet kommer från en fall.

Häst/Nöt (*Equus przewalskii f. caballus/Bos primigenus f. taurus*)

Endast 22,4 gram (14 fragment) kommer från häst eller nöt. Det är fem fragment från ryggraden samt nio fragment från långa rörben.

Anläggning 55

Benen är uppdelade på sex fyndenheter, tre från norra kvadranten (brandlager, benkoncentration och fyllning), två från östra kvadranten (brandlager och fyllning) samt en från botten, under brandlagret. Totalt väger materialet 1491,5 gram, varav 851,2 gram (57,1 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 784,1 gram (806 fragment). Av de djur som identifierats är den ena ett får (*Ovis ammon f. aries*) representerad med 52,3 gram (76 fragment) och en björn med 14,8 gram (15 fragment). Vid analysen tillvaratogs sju kamfragment, 5 förkolnade fröer samt en bit keramik som lades till det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända med relativt sotig yta och en vit kärna men det förekommer även fragment med svart kolkärna. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 97,8 mm).

Tabell 51. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 55, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-kvadrant Brandlager		N-kvadrant Benconc.		Ö-kvadrant Brandlager		N-kvadrant Fyllning	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	324	346,8	373	344,5	67	67,3	5	3,9
Får	67	46,0	5	4,8	4	1,5	-	-
Björn	9	4,4	1	1,1	4	7,3	-	-
Summa best	400	397,2	379	350,4	75	76,1	5	3,9
Obestämt	-	206,8	-	366,4	-	58,7	-	2,0
TOTALT	-	604,0	-	716,8	-	134,8	-	5,9

forts. tabell 51

Ö-kvadrant Fyllning		Botten, under br.l.		SUMMA	
Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
11	9,5	26	12,1	806	784,1
-	-	-	-	76	52,3
1	2,0	-	-	15	14,8
12	11,5	26	12,1	897	851,2
-	2,0	-	4,4	-	640,3
-	13,5	-	16,5	-	1491,5

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna kalottfragmenten med tunn diploë och tjocka tabula externa/interna samt öppna suturer.

Kön: Kvinna Könsbedömningen grundas på en relativt spetsig övre kant på och yttre begränsning av ögonhålan (margo supraorbitalis samt proc. zyg.) samt i allmänhet utvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen.

Tabell 52. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 55.

Benslag	N-kvadr. Brandlag		N-kvadr. Benconc.		Ö-kvadr. Brandlag		N-kvadr. Fyllning		Ö-kvadr. Fyllning		Botten, under br.l.		SUMMA		
	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	
Os frontale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8	1	0,8
Os pariet.	2	9,5	3	9,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	18,7
Os temp.	6	4,8	6	4,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	9,2
Os occipit.	-	-	1	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Os zygom.	1	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,2
Os sphen.	-	-	1	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,3
Mandibula	1	3,7	1	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4,6
Cran.övr.	78	44,0	85	56,0	-	-	-	-	-	-	-	10	3,9	173	103,9
Dens	6	1,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,1
Axis	-	-	1	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
V.indet.	14	9,0	15	6,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	15,0
Costae	15	10,2	16	5,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	15,2
Scapula	1	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Humerus	4	24,7	7	23,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	48,3
Ulna	5	8,9	-	-	2	6,8	-	-	-	-	-	1	3,5	8	19,2
Femur	14	46,8	7	14,3	2	7,3	-	-	-	-	-	-	-	23	68,4
Tibia	5	11,6	4	11,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	23,4
Carpui	1	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,3
Phalanges	5	0,5	2	0,4	-	-	1	1,2	-	-	-	-	-	8	2,1
Metapod.	-	-	3	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1,3
Ossa longa	166	169,5	221	208,9	63	53,2	4	2,7	11	9,5	14	3,9	479	447,7	
SUMMA	324	346,8	373	344,5	67	67,3	5	3,9	11	9,5	26	12,1	806	784,1	

Större delen (88,2 %) av människobenen är funna i den N-kvadranten, både från brandlager och benkoncentration. I den Ö-kvadranten finns 8,6 % av människan, i fyllningen 1,7 % samt i botten under brandlagret 1,5 %. Vid analysen undersöktes frågan om benen under brandlagret möjligen kunde tillhöra en separat begravning. Utifrån osteologiskt perspektiv finns inget som talar för att materialet kommer från två olika gravar. Benen överensstämmer både i bränning och sotighet och det förekommer dessutom inga skillnader i varken ålder eller könsindicer.

Får (*Ovis ammon f. aries*)

Sammanlagt 52,3 gram (76 fragment) har identifierats till får/get. Några ben bär på information om att individen är ett får snarare än get. Eftersom endast en individ kan identifieras är det stor sannolikhet att djuret är ett får. Att döma av fastväxta ledändar har den uppnått vuxen ålder.

Tabell 53. Till får (*Ovis ammon f. aries*) bestämda benslag i anläggning 55.

Benslag	N-kvadr. Brandlag		N-kvadr. Benconc.		Ö-kvadr. Brandlag.		N-kvadr. Fyllning		Ö-kvadr. Fyllning		Botten, under br.l.		SUMMA	
	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt	Fra	Vikt
Cran.övr.	4	5,0	1	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5,6
Mc	1	7,7	1	3,1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10,8
Mt	1	8,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8,7
Mp	24	13,5	2	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14,5
Carpil	1	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,3
Phalanges	23	8,2	1	0,1	4	1,5	-	-	-	-	-	-	28	9,8
Sesamoidea	1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,1
Ossa longa	12	2,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2,5
SUMMA	67	46,0	5	4,8	4	1,5	-	-	-	-	-	-	76	52,3

Fårbenen är till större delen (97 %) funna i den N-kvadranten, både i brandlager och benkoncentration, resterande mängd finns i brandlagret i den Ö-kvadranten.

Björn (*Ursus arctos*)

Från björn är sammanlagt 15 fragment (14,8 gram) identifierat, allt från den yttersta falangen eller kloleden. Fragmenten kommer från minst 10 klor, m.a.o. är de sannolikt rester efter en björnfäll. Liksom fårbenen är björnklororna funna i den N-kvadranten, både i brandlager och benkoncentration och i brandlagret i den Ö-kvadranten. En klo har dessutom hittats i fyllningen i den Ö-kvadranten.

Anläggning 59

Benen är uppdelade på sex fyndenheter, två från sydöstra kvadranten (bengömma och brandlager), två från sydvästra kvadranten (brandlager och benkoncentration), en från nordvästra kvadranten (brandlager) samt en fyndenhet utanför brandlagret. Totalt väger materialet 7950,6 gram, varav 2324,7 gram (29,2 %) har bestämts vidare till art. Det material som bestämts till människa kommer från två vuxna individer och väger 481,7 gram (353 fragment). De djur som identifierats är ett får eller get representerad med 6,6 gram (12 fragment), två hundar med 204,8 gram (331 fragment) samt en häst med 1631,6 gram (899 fragment). Vid analysen tillvarogs ett tiotal kamfragment som lades till det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända med relativt sotig yta och en vit kärna men det förekommer även fragment med svart kolkärna. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 72,16 mm).

Tabell 54. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 59, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SÖ-kvadranten Bengömma		SÖ-kvadranten Brandlager		SV-kvadranten Brandlager		SV-kvadranten Benkoncentration	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	45	70,6	25	26,1	93	115,7	185	266,8
Hund	24	13,1	44	17,8	115	61,0	144	112,2
Häst	51	74,3	144	102,2	269	279,7	421	1169,8
Får/get	-	-	-	-	10	3,8	2	3,8
Summa best	120	158,0	213	146,1	487	460,2	752	1551,6
Obestämt	-	198,0	-	370,0	-	1582,8	-	3415,8
TOTALT	-	356,0	-	516,1	-	2043,0	-	4967,4

forts. tabell 54

NV-kvadranten Brandlager		Ben utanför brandlager		SUMMA	
Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
5	2,5	-	-	353	481,7
4	0,7	-	-	331	204,8
13	3,4	1	2,2	899	1631,6
-	-	-	-	12	6,6
22	6,6	1	2,2	1595	2324,7
-	42,4	-	16,9	-	5625,9
-	49,0	-	19,1	-	7950,6

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Utifrån dubblerade ben från kraniet (regionen runt ögat samt okben) konstateras att anläggningen innehåller ben från två individer.

Ålder: Adultus (18-44 år) + Maturus (35-65 år). Bedömningarna grundas på förekomst av dels tunna kalottfragmenten med tunn diploë och tjocka tabula externa et interna samt öppna suturer, dels tjocka kalottfragment med tjock diploë mellan mycket tunna tabula externa et interna samt sammanväxta suturer.

Kön: Kvinna + Man. Könsbedömningarna grundas dels på en relativt spetsig övre kant på och yttre begränsning av ögonhålan (margo supraorbitalis samt proc. zyg.) samt i allmänhet outvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen, dels samma delar men med manliga attribut i form av grövre muskelfästen och vass ögonkant.

Tabell 55. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 59.

Benslag	SÖ-kvadrant Bengömma		SÖ-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Benkonc		NV-kvadrant Brandlager		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	1	1,6	1	1,5	3	4,1	-	-	5	7,2
Os temporale	-	-	-	-	6	10,1	2	6,6	-	-	8	16,7
Os sphenoid.	-	-	-	-	2	1,5	-	-	-	-	2	1,5
Os zygomatic.	-	-	-	-	3	3,0	1	1,7	-	-	4	4,7
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	2	5,0	-	-	2	5,0
Maxilla	-	-	1	0,7	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Mandibula	1	0,8	1	0,7	2	1,8	-	-	-	-	4	3,3
Cranium övr.	-	-	1	0,4	32	29,2	23	39,4	5	2,5	61	71,5
Dens	-	-	3	0,5	-	-	5	1,6	-	-	9	2,1
Costae	-	-	2	0,5	11	11,2	28	30,4	-	-	41	42,1
V. indet	-	-	-	-	-	-	14	5,9	-	-	14	5,9
V.cerv.	-	-	-	-	2	0,8	9	6,7	-	-	11	7,5
V.thor.	-	-	-	-	-	-	2	2,4	-	-	2	2,4
V.lumb.	-	-	-	-	-	-	1	0,9	-	-	1	0,9
V.sacr.	-	-	-	-	-	-	1	2,1	-	-	1	2,1
Scapula	-	-	-	-	-	-	2	1,3	-	-	2	1,3
Humerus	-	-	-	-	-	-	1	1,7	-	-	1	1,7
Radius	-	-	-	-	1	1,1	4	20,9	-	-	5	22,0
Ulna	-	-	-	-	-	-	4	10,4	-	-	4	10,4
Femur	6	24,7	-	-	2	4,5	-	-	-	-	8	29,2
Tibia	-	-	-	-	1	16,4	-	-	-	-	1	16,4
Fibula	4	2,8	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2,8
Carpium/tarsium	-	-	-	-	1	0,4	1	1,5	-	-	2	1,9
Phalanges	-	-	-	-	8	3,0	-	-	-	-	8	3,0
Ossa longa	34	42,3	16	21,7	21	31,2	81	124,2	-	-	152	219,4
SUMMA	45	70,6	25	26,1	93	115,7	185	266,8	5	2,5	353	481,7

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Drygt 1,5 kg ben är bestämt till häst. I materialet finns alla kroppsdelar representerade (se tabell 56 nedan). Individen har uppnått vuxen ålder och var troligen av manligt kön, att döma av förekomsten av en hörntand (caninus).

Tabell 56. Till häst (*Equus przewalskii f. caballus*) bestämda benslag i anläggning 59.

Benslag	SÖ-kvadr. Bengömma		SÖ-kvadr. Brandlager		SV-kvadr. Brandlager		SV-kvadr. Benkonc.		NV-kvadr. Brandlager		Ben utanför brandlager		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	-	-	-	-	1	14,6	4	16,4	-	-	-	-	5	31,0
Os nasale	-	-	-	-	-	-	1	2,2	-	-	-	-	1	2,2
Mandibula	3	8,6	-	-	-	-	6	38,6	-	-	-	-	9	47,2
Mand/Max	-	-	-	-	9	19,6	-	-	-	-	-	-	9	19,6
Cran.övrigt	-	-	6	6,6	31	32,4	47	88,0	-	-	-	-	84	127,0
Dens	12	2,5	89	11,9	149	39,8	54	18,5	12	2,3	-	-	316	75,0
Costae	-	-	-	-	12	5,7	5	2,3	-	-	-	-	17	8,0
V. indet.	7	11,1	-	-	8	11,2	63	161,7	-	-	-	-	78	184,0
V. caud.	-	-	-	-	5	3,4	9	9,2	-	-	-	-	14	12,6
V. cerv.	-	-	-	-	-	-	2	6,4	-	-	-	-	2	6,4
Carpui/tarsii	-	-	7	14,3	4	4,6	22	64,3	-	-	-	-	33	83,2
Mp	-	-	1	0,7	6	28,6	12	51,5	1	1,1	-	-	20	81,9
Sesamoidea	-	-	-	-	10	13,1	7	17,3	-	-	-	-	17	30,4
Pelvis	-	-	-	-	-	-	27	138,3	-	-	-	-	27	138,3
Phalanges	-	-	-	-	8	20,6	19	50,9	-	-	1	2,2	28	73,7
Ossa longa	29	52,1	41	68,7	26	86,1	143	504,2	-	-	-	-	239	711,1
SUMMA	51	74,3	144	102,2	269	279,7	421	1169,8	13	3,4	1	2,2	899	1631,6

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

I hundmaterialet (204,8 gram) kan två individer urskiljas, en vuxen hund och en valp. Även för hunden finns alla kroppsdelar representerade.

Tabell 57. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 59.

Benslag	SÖ-kvadrant Bengömma		SÖ-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Benkonc		NV-kvadrant Brandlager		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	5	4,1	3	1,9	-	-	1	1,8	-	-	9	7,8
Os parietale	1	1,1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,1
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	1	3,8	-	-	1	3,8
Maxilla	-	-	-	-	-	-	2	5,0	-	-	2	5,0
Mandibula	2	1,3	-	-	-	-	6	5,5	-	-	8	6,8
Cranium övr.	7	3,4	14	4,6	31	15,8	16	15,1	-	-	68	38,9
Dens	-	-	-	-	-	-	8	0,8	-	-	8	0,8
Costae	-	-	-	-	3	0,3	7	3,0	-	-	10	3,3
V. indet	4	1,6	10	4,5	4	2,8	40	30,7	-	-	58	39,6
V. cerv.	-	-	-	-	1	0,6	1	0,9	-	-	2	1,5
V. caud.	-	-	2	0,4	5	0,7	5	1,1	1	0,1	13	2,3
Scapula	-	-	-	-	-	-	1	0,7	-	-	1	0,7
Humerus	-	-	-	-	-	-	3	8,3	-	-	3	8,3
Radius	-	-	-	-	2	4,1	1	1,6	-	-	3	5,7
Ulna	-	-	-	-	2	4,0	2	2,8	-	-	4	6,8
Pelvis	-	-	-	-	-	-	2	3,7	-	-	2	3,7
Femur	-	-	-	-	1	0,6	-	-	-	-	1	0,6

forts. tabell 54

Benslag	SÖ-kvadrant Bengömma		SÖ-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Benkonc		NV-kvadrant Brandlager		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Patella	-	-	-	-	2	1,7	-	-	-	-	2	1,7
Mp	-	-	-	-	10	4,3	9	2,9	-	-	19	7,2
Carpil/tarsii	-	-	-	-	7	4,2	10	5,7	-	-	17	9,9
Phalanges	4	0,9	5	1,2	12	2,2	10	2,1	2	0,5	33	6,9
Os sesamoid.	-	-	-	-	1	0,1	1	0,1	1	0,1	3	0,3
Ossa longa	1	0,7	10	5,2	34	19,6	18	16,6	-	-	63	92,1
SUMMA	24	13,1	44	17,8	115	61,0	144	112,2	4	0,7	331	204,8

Får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Sammanlagt har endast 6,6 gram (12 fragment) identifierats till får/get. Det är uteslutande fragment från långa rörben, två fragment från skenben (tibia) och tio från långa rörben (ossa longa). Allt kom från den SV-kvadranten. Fårbenen hade en något mer "mjölig" konsistens än övriga djurben. Benen hittades till största delen (97 %) i den N-kvadranten, både i brandlager och benkoncentration, resterande mängd fanns i brandlagret i den Ö-kvadranten.

Anläggning 62

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, två från "Östra kvadranten" (sotlager respektive fyllning) och två från "Västra kvadranten" (sotlager respektive mörkfärgning). Totalt väger materialet 671,7 gram, varav 337,5 gram (50,2 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 280 gram (445 fragment). Det som bestämts till får/get uppgår till 25,4 gram (85 fragment), från björn kommer 24,6 gram (23 fragment) samt från obestämt djur 7,5 gram (39 fragment) brända ben.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 53,9 mm).

Tabell 57. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 62, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-kvadranten sotlager		Ö-kvadranten fyllning		V-kvadranten sotlager		SV-kvadranten mörkfärgning		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	323	211,1	-	-	122	68,9	-	-	445	280,0
Får/Get	74	21,4	-	-	11	4,0	-	-	85	25,4
Björn	17	18,5	-	-	6	6,1	-	-	23	24,6
Djur	39	7,5	-	-	-	-	-	-	39	7,5
Summa bestämt	453	258,5	-	-	139	79,0	-	-	592	337,5
Obestämt	-	273,2	-	0,1	-	60,6	-	0,3	-	334,2
TOTALT	-	531,7	-	0,1	-	139,6	-	0,3	-	671,7

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-65 år). Pga. tunn tabula externa/interna med relativt tjockt mellanliggande lager diploë och slutna suturer. Antmortem tappade främre kindtand, hörntand samt en framtand.

Kön: Kvinna?. Mycket klen processus frontalis ossis maxillaris samt platt område kring glabella. Mycket små finger-/tåben (phalanx III).

Tabell 58. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 62.

Benslag	Ö-kvadranten, sotlager		V-kvadranten, sotlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os frontale	-	-	1	0,8	1	0,8
Os temporale	5	6,4	7	9,6	12	16,0
Os occipitale	3	9,9	-	-	3	9,9
Maxilla	2	1,3	-	-	2	1,3
Mandibula	5	2,5	-	-	5	2,5
Cranium övrigt	160	84,1	94	41,3	254	125,4
Dens	13	2,0	1	0,1	14	2,1
Costae	8	2,8	-	-	8	2,8
Humerus	15	34,0	-	-	15	34,0
Mp	3	1,6	-	-	3	1,6
Phalanges	10	1,5	1	0,1	11	1,6
Ossa longa	99	65,0	18	17,0	117	82,0
SUMMA	323	211,1	122	68,9	445	280,0

Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*)

Materialet identifierat till får och/eller get kommer med undantag från några svedda emaljfragment från extremiteterna.

Tabell 59. Till får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 62.

Benslag	Ö-kvadranten, sotlager		V-kvadranten, sotlager		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Dens	6	0,6	-	-	6	0,6
Carpil/tarsii	11	2,4	1	0,5	12	2,9
Mp	14	6,9	5	2,1	19	9,0
Phalanges	19	4,4	5	1,4	24	5,8
Ossa longa	24	7,1	-	-	24	7,1
SUMMA	74	21,4	11	4,0	85	25,4

Björn (*Ursus arctos*)

Det enda som hittats från björn är de yttersta klolederna (phalanx III). I den "Ö-kvadranten" hittades 18,5 gram (17 fragment) från minst 15 olika klor. I den "V-kvadranten" återfanns 6,1 gram (6 fragment) från minst 5 olika klor. Läggs klorna tillsammans kan minst 17 olika klor särskiljas.

Djur (*Animalia*)

Sammanlagt konstaterades 7,5 gram (39 fragment) från en okänd djurart i storleksklassen nötkreatur. Dessa har en mer vit kärna än övriga djurben och uppvisar även en "mjölig" yta. Alla fragment kommer från långa rörben.

Anläggning 63

Benmaterialet är uppdelat på sex olika fyndenheter, en för vardera kvadranten, en grupp med "Ben i krukan (F1)" samt "Strax utanför Ö-delen. Rensfynd". Totalt väger materialet 204,4 gram, varav 136,6 gram (66,8 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 135,7 gram (173 fragment). Den enda djurart som identifierats är svin med 0,9 gram (2 fragment). Vid analysen tillvaratogs ett kamfragment som senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Benet i krukan har en sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 20,0 mm).

Tabell 60. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 63, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NÖ-kvadr. Br.lager		NV-kvadr. Br.lager		SÖ-kvadr. Br.lager		SV-kvadr. Br.lager		Ben i krukan		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	19	8,8	33	21,1	62	72,8	58	32,6	1	0,4	-	-	173	135,7
Svin	-	-	-	-	1	0,5	1	0,4	-	-	-	-	2	0,9
Summa best	19	8,8	33	21,1	63	73,3	59	33,0	1	0,4	-	-	175	136,6
Obestämt	-	11,5	-	7,1	-	32,9	-	16,2	-	-	-	0,1	-	67,8
TOTALT	-	20,3	-	28,2	-	106,2	-	49,2	1	0,4	-	0,1	-	204,4

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans I. (0-7 år). Bedömningen grundas på förekomst av ej frambrutna anlag till första molaren (M1) i över och underkäke.

Kön: -. Inga könskaraktärer är utvecklade vid denna ålder.

Tabell 61. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 63.

Benslag	NÖ-kvadr. Br.lager		NV-kvadr. Br.lager		SÖ-kvadr. Br.lager		SV-kvadr. Br.lager		Ben i krukan		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,4	1	0,4
Cranium övr.	4	1,4	15	8,0	4	1,7	22	11,2	-	-	45	22,3
Dens	-	-	-	-	2	0,9	-	-	-	-	2	0,9
Femur	-	-	1	5,1	11	27,5	-	-	-	-	12	32,6
Phalanx	-	-	-	-	2	0,2	-	-	-	-	2	0,2
Ossa longa	15	7,4	17	8,0	43	42,5	36	21,4	-	-	111	79,3
SUMMA	19	8,8	33	21,1	62	72,8	58	32,6	1	0,4	173	135,7

Svin (*Sus scrofa f. domestica*)

Två fragment från svin hittades i materialet, ett finger-/täben (phalanx I) samt en svärtad hörntand (caninus).

Anläggning 68

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på tio olika fyndenheter som i tabell 62 har sammanförts till fem delar, "Västra halvan", "Norra kvadranten", "Östra halvan", "Övriga påsar" samt "68:03". Totalt väger materialet 1424,3 gram, varav 848,5 gram (59,6 %) bestämts vidare till den enda bestämda arten människa (1137 fragment).

Vid genomgången av materialet fanns en viktig frågeställning om huruvida anläggningen omfattade fler än en kremering. Det kunde konstateras utifrån möjlighet att klistra fragment mellan de olika fyndgrupperna att det är frågan om en och samma kremering i hela anläggningen.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta (undantaget de ben som ligger utanför brandlagret och som inte är sotiga). Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 69,7 mm).

Tabell 62. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 68, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	V-halvan		N-kvadranten		Ö-halvan		Övriga påsar		68:03		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	132	88,4	359	361,3	535	339,6	24	20,5	87	38,7	1137	848,5
Obestämt	-	31,8	-	205,3	-	304,9	-	0,4	-	33,4	-	575,8
TOTALT	-	120,2	-	566,6	-	644,5	-	20,9	-	72,1	-	1424,3

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Maturus (35-65 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjock diploë mellan tunna tabula externa/interna. Tännrötterna har slutna och av cement förtjockade spetsar. Degenerativa förändringar i kotraden.

Kön: Man. Könbedömningen grundas på en stor och kraftig dens axis, kraftig processus mastoideus samt tjocka diafysfragment av femur och allmänt kraftiga muskelfästen på de långa rörbenen.

Tabell 63. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 68.

Benslag	V-halvan		N-kvadranten		Ö-halvan		Övriga påsar		68:3		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	1	4,2	5	6,6	5	5,2	-	-	1	1,1	12	17,1
Os temporale	-	-	13	14,0	7	14,4	2	1,0	3	0,9	25	30,3
Mandibula	-	-	2	1,0	3	1,3	4	3,9	4	1,6	13	7,8
Maxilla	-	-	-	-	5	5,6	-	-	-	-	5	5,6
Cranium övr.	29	11,1	86	57,7	179	69,9	4	1,2	36	20,0	334	159,9
Dens	-	-	-	-	1	0,3	-	-	4	0,7	5	1,0
Atlas	-	-	3	2,2	-	-	-	-	-	-	3	2,2
Axis	-	-	-	-	1	4,4	-	-	-	-	1	4,4
V.indet.	7	2,1	19	13,0	30	13,8	-	-	-	-	56	28,9
Costae	7	1,3	14	3,1	32	8,1	-	-	-	-	53	12,5
Humerus	-	-	13	34,5	5	10,8	1	2,4	-	-	19	47,7
Radius	-	-	-	-	6	4,3	-	-	-	-	6	4,3
Ulna	-	-	-	-	6	4,9	-	-	-	-	6	4,9
Os coxae	11	12,6	9	16,9	-	-	-	-	-	-	20	29,5
Femur	3	8,1	14	42,4	10	25,9	2	5,4	-	-	29	81,8
Tibia	-	-	7	24,0	5	12,5	-	-	-	-	12	36,5
Mc/Mt	-	-	1	0,4	-	-	-	-	-	-	1	0,4
Phalanx	2	0,2	1	0,3	4	0,7	-	-	-	-	7	1,2
Ossa longa	72	48,8	172	145,2	236	157,5	11	6,6	39	14,4	530	372,5
SUMMA	132	88,4	359	361,3	535	339,6	24	20,5	87	38,7	1137	848,5

Anläggning 69

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en från varje kvadrant, alla från brandlagret. Totalt väger benmaterialet 1421,1 gram, varav 947,0 gram (66,6 %) har bestämts vidare till art. Av det bestämda materialet kommer 859,5 gram (797 fragment) från människa, hund 86,1 gram (176 fragment) och 1,4 gram (6 fragment) från en obestämd fågelart. Vid analysen tillvaratogs två kamfragment vilka senare tillfogades det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen har en sotig yta och är till största delen väl brända, men det förekommer fragment med sotig blå-svart kärna. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 60,9 mm) förekommer.

Tabell 64. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 69, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	421	493,6	204	255,7	47	31,7	125	78,5	797	359,5
Hund	151	74,7	5	3,5	14	3,7	6	4,2	176	86,1
Fågel	5	1,3	-	-	1	0,1	-	-	6	1,4
Summa bestämt	577	569,6	209	259,2	62	35,5	131	82,7	979	947,0
Obestämt	-	380,4	-	55,7	-	15,0	-	23,0	-	474,1
TOTALT	-	950,0	-	314,9	-	50,5	-	105,7	-	1421,1

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Pga av mycket tunn diploë mellan tjocka tabula externa/interna och öppna suturer.

Kön: Kvinna?. Liten processus mastoideus, dito zygomaticus, proc. zyg. ossis temp samt proc. zyg. ossis front.. Relativt vass orbita. Rörbensfragmenten uppvisar klena väggar.

Tabell 65. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 69.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	2	14,6	-	-	-	-	-	-	2	14,6
Os temporale	21	36,2	2	7,1	-	-	-	-	23	43,3
Os zygomaticum	1	5,1	-	-	1	1,9	-	-	2	7,0
Os parietale	7	20,2	-	-	-	-	-	-	7	20,2
Os sphenoidale	-	-	5	6,0	-	-	-	-	5	6,0
Maxilla	-	-	1	0,9	-	-	-	-	1	0,9
Mandibula	1	4,7	2	4,2	-	-	-	-	3	8,9
Cranium övr.	102	80,0	52	57,2	7	4,6	50	27,7	211	169,5
Dens	6	1,5	4	1,2	-	-	8	1,2	18	3,9
Atlas	-	-	1	1,1	-	-	-	-	1	1,1
Vertebrae indet.	3	3,2	21	35,9	-	-	2	1,3	26	40,4
Costae	14	6,5	14	14,4	3	0,8	8	2,3	39	24,0
Clavicula	-	-	1	1,9	-	-	-	-	1	1,9
Humerus	2	3,1	-	-	-	-	-	-	2	3,1
Radius	-	-	2	5,9	-	-	-	-	2	5,9
Ulna	1	7,6	-	-	-	-	-	-	1	7,6
Femur	-	-	6	36,7	-	-	-	-	6	36,7
Tibia	9	33,2	-	-	-	-	-	-	9	33,2
Fibula	4	10,1	-	-	-	-	-	-	4	10,1
Os coxae	7	20,0	-	-	-	-	-	-	7	20,0
Phalanges	3	0,9	-	-	-	-	-	-	3	0,9
Ossa longa	238	246,7	93	83,2	36	24,4	57	46,0	424	400,3
SUMMA	421	493,6	204	255,7	47	31,7	125	78,5	797	859,5

Hund (Canis lupus f. familiaris)

Ben från hela kroppen finns med i materialet. Minst en vuxen individ kan identifieras ur de 86,1 gram (176 fragment) som bestämts till arten.

Tabell 66. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 69.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os occipitale	1	0,8	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Mandibula	1	0,9	-	-	-	-	-	-	1	0,9
Vertebrae indet.	48	20,3	-	-	2	0,3	5	3,8	55	24,4
Costae	6	2,3	-	-	-	-	1	0,4	7	2,7
Scapula	1	1,2	-	-	-	-	-	-	1	1,2
Humerus	2	4,2	-	-	-	-	-	-	2	4,2
Radius	2	2,7	-	-	1	0,2	-	-	3	2,9
Ulna	3	3,2	-	-	-	-	-	-	3	3,2
Pelvis	7	4,2	-	-	-	-	-	-	7	4,2
Femur	3	3,2	-	-	1	0,7	-	-	4	3,9
Mp	9	3,5	-	-	-	-	-	-	9	3,5
Calcaneus	-	-	-	-	2	0,7	-	-	2	0,7
Talus	-	-	-	-	1	0,3	-	-	1	0,3
Phalanges	7	1,5	-	-	-	-	-	-	7	1,5
Ossa longa	61	26,7	5	3,5	7	1,5	-	-	73	31,7
SUMMA	151	74,7	5	3,5	14	3,7	6	4,2	176	86,1

Fågel (Aves sp.)

Till fågel har 1,4 gram (6 fragment) ben bestämts. I NV- respektive SV-kvadranten är långa rörben identifierade.

Anläggning 80

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på 11 olika fyndenheter som för överskådlighetens skull här har sammanförts till fem delar, en för vardera SÖ-, NV- och NÖ-kvaranternas, en för det "Centrala brandlagret" samt en för "Fyllningen, hela anläggningen". Totalt väger materialet 503,3 gram, varav 304,7 gram (60,5 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 218,7 gram (631 fragment). De djurarter som identifierats är nötkreatur 55,6 gram (27 fragment), får/get 25,3 gram (7 fragment) samt brunbjörn 5,1 gram (9 fragment). Sammanlagt tillvaratogs 27 bearbetade horn/benfragment vilka efter analysen tillfogades det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 41,3 mm).

Tabell 67. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 80, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Centrala brandlagret		SÖ-kvadrant Brandlagret		NV-kvadrant Brandlagret		NÖ-kvadrant Brandlagret		Fyllningen, hela anl.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	383	157,0	88	22,4	1	0,4	120	26,7	39	12,2	631	218,7
Nötkreatur	27	55,6	-	-	-	-	-	-	-	-	27	55,6
Får	5	21,2	-	-	-	-	2	4,1	-	-	7	25,3
Björn	8	4,1	-	-	1	1,0	-	-	-	-	9	5,1
Summa best	423	237,9	88	22,4	2	1,4	122	30,8	39	12,2	674	304,7
Obestämt	-	164,0	-	6,3	-	4,7	-	18,6	-	5,0	-	198,6
TOTALT	-	401,9	-	28,7	-	6,1	-	49,4	-	17,2	-	503,3

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-65 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna tabula externa/interna med mellanliggande lager av tjock diploë som ställvis syns i tabula externa. Inga öppna suturer.

Kön: Kvinna? Könsbedömningen grundas på en i allmänhet klen intryck av muskelfästen på extremiteter och skalle.

Tabell 68. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 80.

Benslag	Centrala brandlagret		SÖ-kvadrant, Brandlagret		NV-kvadrant, Brandlagret		NÖ-kvadrant, Brandlagret		Fyllningen, hela anl.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	12	5,5	-	-	-	-	-	-	-	-	12	5,5
Os occipitale	2	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,8
Maxilla	3	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1,6
Mandibula	1	0,3	1	0,8	-	-	-	-	-	-	2	1,1
Cranium övr.	62	18,0	14	2,5	1	0,4	12	2,6	18	4,4	107	27,9
Dens	1	0,1	1	0,1	-	-	-	-	-	-	2	0,2
Axis	-	-	1	0,7	-	-	-	-	-	-	1	0,7
V. indet	8	2,5	2	0,7	-	-	-	-	-	-	10	3,2
Costae	14	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2,2
Ulna	2	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,9
Femur	8	23,9	-	-	-	-	-	-	-	-	8	23,9
Ossa longa	270	99,2	69	17,6	-	-	108	24,1	21	7,8	468	148,7
SUMMA	383	157,0	88	22,4	1	0,4	120	26,7	39	12,2	631	218,7

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

Arten representeras av sammanlagt 55,6 gram (27 fragment) fördelade främst på de bakre extremiteterna. Fynden är begränsade till det centrala brandlagret.

Tabell 69. Till Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*) bestämda benslag i anläggning 80.

Benslag	Centrala brandlagret	
	Fragment	Vikt
Tibia	1	0,9
Os malleolare	1	3,0
Tarsii	3	6,9
Mt	1	4,2
Ossa longa	21	40,6
SUMMA	27	55,6

Får (*Ovis ammon f. aries*)

Arten representeras av sammanlagt 25,3 gram (7 fragment) fördelade främst på de bakre extremiteterna, men även ett fragment från frambenet, allt bestämt till vänster sida och från en vuxen individ. Fynden av får är gjorda i det centrala brandlagret och i den NÖ-kvadranten.

Tabell 70. Till får (*Ovis ammon f. aries*) bestämda benslag i anläggning 80.

Benslag	Centrala brandlagret		NÖ-kvadr., brandlagret		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Humerus	1	3,1	-	-	1	3,1
Tibia	1	15,4	-	-	1	15,4
Os malleolare	-	-	1	0,3	1	0,3
Tarsii	3	2,7	1	3,8	4	6,5
SUMMA	5	21,2	2	4,1	7	25,3

Björn (*Ursus arctos*)

Av arten finns endast de yttre klolederna (phalanx III) i materialet, sammanlagt 5,1 gram (9 fragment). Fynden är gjorda dels i det centrala brandlagret, dels i den NV-kvadranten. Fragmenten representerar minst 6 olika klor.

Anläggning 83

Benmaterialet kommer uppenbarligen från en störd grav med endast 1,3 gram ben uppdelade på tre fyndenheter; "N-halvan", "S-halvan" och "Rensfynd". Endast 0,1 gram (1 fragment) kunde bestämmas, lyckligtvis till människa, vilket gör det troligt att anläggningen ursprungligen utgjort en grav.

Benen är genomgående väl brända med relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I) med en maxstorlek på fragmenten uppmätt till 24,1 mm.

Tabell 71. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 83, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-halvan		S-halvan		Rensfynd		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	-	-	-	-	1	0,1	1	0,1
Obestämt	-	0,6	-	0,1	-	0,5	-	1,2
TOTALT	-	0,6	-	0,1	-	0,6	-	1,3

Av människa lyckades ett fragment av överkäken (maxilla) identifieras.

Anläggning 86

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en från varje kvadrant, alla från brandlagret. Totalt väger benmaterialet 1888,4 gram, varav 927,4 gram (49,1 %) har bestämts vidare till art. Från människa är två individer, en trolig man respektive kvinna, identifierade. Benmängden uppgår till 811 gram (762 fragment). Två djurarter är också bestämda, får/get 102,2 gram (153 fragment) och svin 14,2 gram (18 fragment).

Benen har en relativt sotig yta och är till största delen väl brända. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 47,45 mm) förekommer. Vid genomgång av benen tillvaratogs ett femtal kamfragment vilka efter analysen tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Tabell 72. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 86, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	92	118,0	255	251,6	340	368,0	75	73,4	762	811,0
Får/Get	62	43,2	15	10,7	76	48,3	-	-	153	102,2
Svin	12	9,7	2	1,0	4	3,5	-	-	18	14,2
Summa bestämt	166	170,9	272	263,3	420	419,8	75	73,4	933	927,4
Obestämt	-	146,0	-	273,4	-	484,6	-	57,0	-	961,0
TOTALT	-	316,9	-	536,7	-	904,4	-	130,4	-	1888,4

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år) och Maturus (35-65 år). Pga av förekomst av både relativt tjocka respektive tunna tabula externa/interna med tunn respektive tjock mellanliggande diploë och både öppna och slutna sömmar från närliggande suturavsnitt.

Kön: Man + Kvinna. Det råder ingen tvekan om att två individer finns i anläggningen bland annat pga fynd av andra halskotans tandutskott (dens axis), den ena kraftig (man) och den andra mindre och "klen" (kvinna). Förutom detta förekommer också de övriga könsindikatorerna med både kraftiga och gracila varianter.

Tabell 73. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 86.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SÖ-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	-	-	6	8,2	3	4,8	-	-	9	13,0
Os temporale	-	-	7	10,5	9	10,9	3	7,4	19	28,8
Os zygomaticum	-	-	2	1,8	1	1,1	-	-	3	2,9
Os sphenoidale	-	-	-	-	-	-	1	1,7	1	1,7
Maxilla	-	-	-	-	2	2,0	-	-	2	2,0
Mandibula	-	-	7	7,6	3	2,6	1	0,7	11	10,9
Cranium övr.	21	13,9	141	125,9	86	58,3	28	18,2	276	216,3
Dens	-	-	3	0,6	5	1,0	4	0,6	12	2,2
Atlas	-	-	-	-	1	1,3	-	-	1	1,3
Axis	1	0,9	2	2,1	3	2,4	-	-	6	5,4
Vertebrae indet.	-	-	3	2,1	4	4,0	5	3,1	12	9,2
Humerus	3	5,1	-	-	5	15,4	-	-	8	20,5
Ulna	-	-	3	7,0	-	-	-	-	3	7,0
Femur	11	37,9	-	-	13	40,2	-	-	24	78,1
Tibia	-	-	1	2,6	1	3,5	-	-	2	6,1
Fibula	-	-	-	-	2	1,4	-	-	2	1,4
Mp	-	-	-	-	1	0,5	-	-	1	0,5
Carpui/Tarsii	-	-	1	0,5	1	0,7	-	-	2	1,2
Phalanges	-	-	3	1,3	4	1,5	-	-	7	2,8
Ossa longa	56	60,2	76	81,4	196	216,4	33	41,7	361	399,7
SUMMA	92	118,0	255	251,6	340	368,0	75	73,4	762	811,0

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Benmaterialet innehåller tyvärr inga artkaraktäristika vilket skulle göra det möjligt att skilja mellan får och get. Det kommer dock från en vuxen individ av någon av arterna.

Tabell 74. Till får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 86.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os occipitale	-	-	1	1,1	-	-	1	1,1
Mandibula	1	0,9	1	1,1	-	-	2	2,0
Costae	14	5,2	4	2,4	4	2,7	22	10,3
Atlas	1	7,9	-	-	-	-	1	7,9
Vertebrae thor.	-	-	2	2,2	-	-	2	2,2
Vertebrae indet.	28	21,0	3	2,3	22	10,8	53	34,1
Humerus	-	-	-	-	3	5,0	3	5,0
Carpui/Tarsii	5	1,9	-	-	5	3,4	10	5,3
Pelvis	-	-	-	-	2	1,6	2	1,6
Patella	-	-	-	-	1	1,6	1	1,6
Femur	1	1,5	-	-	-	-	1	1,5
Ossa longa	12	4,8	4	1,6	39	23,2	55	29,6
SUMMA	62	43,2	15	10,7	76	48,3	153	102,2

Svin (*Sus scrofa f. domestica*)

Endast delar av ett svin kunde identifieras i materialet. Det är ett fragment från kraniet samt övrigt från mellanhand/mellanfotsben och falanger (finger/tåben). Troligen vuxen att döma av sammanväxta ledändar (prox. Ph I och II samt dist Mc I).

Tabell 75. Till Svin (*Sus scrofa f. domestica*) bestämda benslag i anläggning 86.

Benslag	NV-kv. Br.lag.		NÖ-kv. Br.lag.		SV-kv. Br.lag.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övr.	-	-	1	0,8	-	-	1	0,8
Mp	3	3,2	-	-	1	2,6	4	5,8
Phalanges	9	6,5	1	0,2	3	0,9	13	7,6
SUMMA	12	9,7	2	1,0	4	3,5	18	14,2

Anläggning 87

Benmaterialet är nedan i tabell 76 uppdelat på fyra fyndenheter, en från södra respektive norra halvan, båda från brandlagret, en utanför brandlagret i norra delen samt en fyndighet med samlade rensfynd (fem olika påsar från olika delar av anläggningen). Totalt väger benmaterialet 964,5 gram, varav 415,6 gram (43,1 %) har bestämts vidare till art. Till människa bestämt material uppgår till 333,2 gram (347 fragment). Fyra djurarter är också bestämda; får 10,6 gram (21 fragment), hund 6,5 gram (19 fragment), nötkreatur 0,8 gram (1 fragment) samt obestämd fågelart 2,3 gram (19 fragment). En större mängd ben (62,2 gram/157 fragment) slogs samman i en grupp och utgör de fragment som inte lyckats hänföras till antingen får eller hund, men som storleksmässigt kan tillhöra någon av dessa. I detta sammanhang skall nämnas att materialet från nötkreatur utgörs av fragment av tandemalj och är sålunda obränt.

Benen har en relativt sotig yta och är till största delen väl brända men även sämre brända med blåsvart kärna förekommer. Rensfynden är dock i regel ej sotiga. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 42,5 mm) förekommer.

Tabell 76. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 87, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	S-halvan. Brandlager		N-halvan. Brandlager		N-delen. Utanför br.lager.		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	168	206,1	147	113,0	20	9,6	12	4,5	347	333,2
Får	17	5,8	4	4,8	-	-	-	-	21	10,6
Hund	13	5,7	6	0,8	-	-	-	-	19	6,5
Får/Hund-strlk	111	46,2	46	16,0	-	-	-	-	157	62,2
Nötkreatur	-	-	-	-	-	-	1	0,8	1	0,8
Fågel	19	2,3	-	-	-	-	-	-	19	2,3
Summa bestämt	328	266,1	203	134,6	20	9,6	13	5,3	564	415,6
Obestämt	-	382,9	-	156,6	-	2,4	-	7,0	-	548,9
TOTALT	-	649,0	-	291,2	-	12,0	-	12,3	-	964,5

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus? (18-44 år). Pga. av relativt tjocka tabula externa/interna med tunn mellanliggande diploë och öppna suturer.

Kön: - Inget kön har bestämts pga. avsaknad av könsindikerande fragment.

Tabell 77. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 87.

Benslag	S-halvan. Brandlager		N-halvan. Brandlager		N-delen. Utanför br.lager.		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	-	-	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8
Os temporale	1	3,2	-	-	-	-	-	-	1	3,2
Os parietale	5	5,0	4	4,5	4	3,1	-	-	13	12,6
Cranium övr.	31	20,5	48	22,4	7	2,9	6	1,7	92	47,5
Dens	1	0,4	2	0,4	-	-	-	-	3	0,8
Vertebrae cerv.	-	-	1	0,6	-	-	-	-	1	0,6
Humerus	-	-	2	2,9	-	-	-	-	2	2,9
Radius	-	-	1	0,6	-	-	-	-	1	0,6
Femur	7	31,0	3	10,7	-	-	-	-	10	41,7
Carpium/Tarsium	2	1,1	-	-	-	-	-	-	2	1,1
Phalanges	5	2,0	5	2,1	-	-	-	-	10	4,1
Ossa longa	116	142,9	80	68,0	9	3,6	6	2,8	211	217,3
SUMMA	168	206,1	147	113,0	20	9,6	12	4,5	347	333,2

Får (*Ovis ammon f. aries*)Tabell 78. Till får (*Ovis ammon f. aries*) bestämda benslag i anläggning 87.

Benslag	S-halvan. Brandlager		N-halvan. Brandlager		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Mandibula	1	0,6	-	-	1	0,6
Costae	-	-	1	0,4	1	0,4
Carpium/Tarsium	7	2,9	2	4,1	9	7,0
Tibia	1	0,7	-	-	1	0,7
Mp	1	0,3	-	-	1	0,3
Phalanges	7	1,3	1	0,3	8	1,6
SUMMA	17	5,8	4	4,8	21	10,6

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)Tabell 79. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 87.

Benslag	S-halvan. Brandlager		N-halvan. Brandlager		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Dens	-	-	2	0,1	2	0,1
Vertebrae caud.	1	0,1	-	-	1	0,1
Vertebrae indet.	4	2,7	1	0,3	5	3,0
Carpium/Tarsium	1	0,1	-	-	1	0,1
Pelvis	1	0,6	-	-	1	0,6
Tibia	2	1,8	-	-	2	1,8
Mp	4	0,4	3	0,4	7	0,8
SUMMA	13	5,7	6	0,8	19	6,5

Får/Hund (*Ovis ammon f. aries/Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 80. Till får/hund (*Ovis ammon f. aries/Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 87.

Benslag	S-halvan. Brandlager		N-halvan. Brandlager		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övr.	7	3,0	-	-	7	3,0
Costae	11	4,2	-	-	11	4,2
Ossa longa	93	39,0	46	16,0	139	55,0
SUMMA	111	46,2	46	16,0	157	62,2

Obestämd fågelart (*Aves sp.*)

Fågel är endast identifierad i den södra halvan av brandlagret. Sammanlagt 2,3 gram (19 fragment) är fördelade på både vinge och ben; tibiotarsus 0,5 gram (1 fragment), carpometacarpus 0,1 gram (1 fragment) samt 1,7 gram (17 fragment) från långa rörben.

Anläggning 92

Totalt väger materialet 820,6 gram, varav 327,3 gram (39,9 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 278,3 gram (421 fragment). I denna lilla mängd ben identifierades två individer. Större delen härrör från en vuxen man, men ett fåtal rörbensfragment är i den dimensionen att de bör tillhöra en Infans II (5-14 år). De djurarter som identifierats är, hund, svin samt en obestämd fågelart.

Vid genomgången tillvaratogs ett tjugotal kamfragment som tillfogades det arkeologiska materialet.

Benen är genomgående väl brända med en lätt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 29,8 mm).

Tabell 81. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 92, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	-	-	146	77,2	95	92,3	113	69,7	67	39,1	421	278,3
Hund	-	-	90	33,5	3	0,6	28	9,2	9	2,9	130	46,2
Svin	-	-	1	0,3	-	-	-	-	-	-	1	0,3
Fågel	-	-	10	1,2	1	0,1	10	1,2	-	-	21	2,5
Summa best	-	-	247	112,2	99	93,0	151	80,1	76	42,0	573	327,3
Obestämt	-	0,1	-	250,9	-	87,0	-	94,3	-	61,0	-	493,3
TOTALT	-	0,1	-	363,1	-	180,0	-	174,4	-	103,0	-	820,6

Av tabellen ovan framgår att benmaterialet till större delen är koncentrerat till den nordöstra kvadranten av graven.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år) + Infans II (5-14 år). Bedömningarna grundas dels på förekomst av kalottfragment med tunn diploë och tjocka tabula externa/interna och öppna suturer (Adultus), dels på en mycket tunn och gracil övre del av ögonhålan och tunna extremitetsfragment (Inf II).

Kön: Man. Könbedömningen grundas på en avrundad övre kant på ögonhålan (margo supraorbitalis) samt kraftigt utvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen.

Tabell 82. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 92.

Benslag	NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	2	0,9	-	-	1	0,8	-	-	3	1,7
Os temporale	5	3,1	-	-	2	1,2	-	-	7	4,3
Mandibula	-	-	-	-	2	0,9	1	0,6	3	1,5
Os occipitale	4	3,7	-	-	-	-	3	3,6	7	7,3
Cranium övr.	43	13,1	18	13,0	42	18,5	13	4,2	116	48,8
Dens	3	0,6	-	-	-	-	-	-	3	0,6
Atlas	1	0,4	-	-	-	-	-	-	1	0,4
Humerus	4	7,9	-	-	-	-	-	-	4	7,9
Radius	1	1,5	-	-	-	-	-	-	1	1,5
Ulna	1	0,6	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Femur	-	-	1	8,0	1	1,8	-	-	2	9,8
Tibia	5	5,2	-	-	3	3,9	-	-	8	9,1
Fibula	-	-	1	1,1	-	-	-	-	1	1,1
Phalanges	-	-	1	0,4	1	0,3	-	-	2	0,7
Ossa longa	77	40,2	74	69,8	61	42,3	50	30,7	262	183,0
SUMMA	146	77,2	95	92,3	113	69,7	67	39,1	421	278,3

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 83. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 92.

Benslag	NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	1	0,5	-	-	-	-	-	-	1	0,5
Maxilla	-	-	1	0,2	-	-	-	-	1	0,2
Mandibula	4	1,4	-	-	-	-	1	0,6	5	2,0
Cranium övr.	8	2,2	-	-	5	1,3	-	-	13	3,5
Dens	-	-	-	-	1	0,1	-	-	1	0,1
V. caudalis	-	-	-	-	5	1,1	-	-	5	1,1
V. indet.	14	4,7	-	-	-	-	4	1,3	18	6,0
Costae	1	1,0	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Scapula	1	0,7	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Mc/Mt	7	1,8	1	0,1	-	-	1	0,6	9	2,5
Carpui/tarsii	5	2,1	-	-	-	-	-	-	5	2,1
Phalanges	8	1,4	1	0,3	2	0,4	3	0,4	14	2,5
Ossa longa	41	17,7	-	-	15	6,3	-	-	56	24,0
SUMMA	90	33,5	3	0,6	28	9,2	9	2,9	130	46,2

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst en hund, en vuxen individ.

Svin (*Sus scrofa f. domestica*)

Ett bränt fragment från svin hittades i materialet, från den nordöstra kvadranten. Det är en ännu ej sammanväxt övre ledyta från den andra leden i klöven.

Obestämd fågelart (*Aves sp.*)

Fågel är identifierad i de nordöstra -, sydvästra - respektive sydöstra kvadranterna av brandlagret. Sammanlagt 2,5 gram (21 fragment) är fördelade på extremiteter och falanger. Arten kunde tyvärr inte bestämmas pga. avsaknad av diagnostiska delar.

Anläggning 93

Totalt väger materialet 774,8 gram, varav 361,2 gram (46,6 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 293,9 gram (345 fragment), identifierad till en vuxen man en vuxen man. De djurarter som identifierats är hund, fågel och ett ben som endast kan sägas komma från ett djur. Allt material är bränt förutom det ben som identifierats till fågel vilket är obränt.

Vid genomgången tillvaratogs ett tjugotal kamfragment och dito mängd bränd lera/keramik vilket tillfogades det arkeologiska materialet.

Benen är genomgående väl brända med sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 40,2 mm).

Tabell 84. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 93, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför br.lag		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	103	75,8	194	171,5	28	27,8	16	11,8	4	7,0	345	293,9
Hund	49	18,8	80	35,9	20	8,4	1	0,4	4	2,2	154	65,7
Fågel	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6	1	0,6
Djur	-	-	1	1,0	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Summa best	152	94,6	275	208,4	48	36,2	17	12,2	9	9,8	501	361,2
Obestämt	-	113,5	-	195,0	-	60,6	-	26,8	-	17,7	-	413,6
TOTALT	-	208,1	-	403,4	-	96,8	-	39,0	-	27,6	-	774,8

Av tabellen ovan framgår att benmaterialet till större delen är koncentrerat till den norra halvan av graven.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningarna grundas dels på förekomst av kalottfragment med tunn diploë och tjocka tabula externa/interna och i allmänhet öppna suturer, dels på relativt spetsiga rotpetsar.

Kön: Man. Könsbedömningen grundas på en avrundad övre kant på ögonhålan (margo supraorbitalis) och kraftigt område ovan näsroten (glabella) samt allmänt kraftigt utvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen (främst linea aspera).

Tabell 85. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 93.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför br.lag		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	6	30,1	-	-	-	-	-	-	6	30,1
Os temporale	5	7,3	10	11,3	-	-	-	-	-	-	15	18,6
Os parietale	3	5,1	2	4,4	1	0,7	-	-	-	-	6	10,2
Os zygom.	-	-	3	1,9	-	-	-	-	-	-	3	1,9
Mandibula	3	2,4	5	5,7	2	2,1	-	-	-	-	10	10,2
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3,1	1	3,1
Cranium övr.	35	22,4	59	32,6	-	-	-	-	-	-	94	55,0
Dens	17	3,2	4	0,8	-	-	1	0,3	-	-	22	4,3
V. indet.	-	-	11	7,7	-	-	-	-	-	-	11	7,7
Humerus	-	-	2	9,6	-	-	-	-	-	-	2	9,6
Femur	4	10,8	-	-	3	10,4	-	-	-	-	7	21,2
Tibia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,3	1	2,3
Phalanges	-	-	2	0,4	4	1,1	2	1,2	-	-	8	2,7
Ossa longa	36	24,6	90	67,0	18	13,5	13	10,3	2	1,6	159	117,0
SUMMA	103	75,8	194	171,5	28	27,8	16	11,9	4	7,0	345	294,0

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 86. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 93.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför br.lag		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	-	-	2	1,2	-	-	-	-	1	0,6	3	1,8
Mandibula	-	-	1	0,9	-	-	-	-	-	-	1	0,9
Cranium övr.	11	5,0	16	8,2	-	-	-	-	1	0,7	28	13,9
Dens	-	-	2	0,6	-	-	-	-	-	-	2	0,6
Vertebrae	2	0,8	7	2,3	-	-	-	-	-	-	9	3,1
Humerus	-	-	1	1,0	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Mc/Mt	-	-	4	1,8	1	0,2	-	-	1	0,1	6	2,1
Carpil/tarsil	5	3,1	1	0,7	1	0,4	-	-	-	-	7	4,2
Phalanges	12	3,1	4	1,1	3	0,8	1	0,4	-	-	20	5,4
Ossa longa	19	6,8	42	18,1	15	7,0	-	-	1	0,8	77	32,7
SUMMA	49	18,8	80	35,9	20	8,4	1	0,4	4	2,2	154	65,7

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst en hund, en vuxen individ.

Obestämd fågelart (*Aves* sp.)

I anläggningen hittades ett obränt ben (Tibiotarsus) av en okänd fågelart. Dessvärre gjordes fyndet vid rensning av anläggningen, varför det är svårt att uttala sig om det hör samman med graven eller inte.

Anläggning 94

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en från vardera halvan av brandlagret, en från krukan samt en enhet med rensfynd. Totalt väger benmaterialet 1231 gram, varav 597,9 gram (48,6 %) har bestämts vidare till art. I anläggningen konstaterades förutom ben från människa även hund och några enstaka fragment från får/get.

Benen hade innan tvättning en fet och sotig yta och är till största delen ej helt förbrända, men det förekommer även fragment som dels är helt genombrända, dels har svart yta och brunaktig kärna. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 49,2 mm) förekommer. Vid analysen tillvaratogs några kam- och keramikfragment vilka senare tillfogades det arkeologiska fyndmaterialet.

Tabell 87. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 94, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Södra halvan, brandlager		Norra halvan, brandlager		Krukan, F1		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	71	78,2	303	307,6	4	4,9	20	18,9	398	409,6
Hund	98	58,1	171	110,2	2	2,1	55	16,4	326	186,8
Får/Get	-	-	-	-	-	-	2	1,5	2	1,5
Summa bestämt	169	136,3	474	417,8	6	7,0	77	36,8	726	597,9
Obestämt	-	181,3	-	347,7	-	66,1	-	38,0	-	633,1
TOTALT	-	317,6	-	765,5	-	73,1	-	74,8	-	1231,0

Av tabell 87 ovan framgår att norra halvan av brandlagret dominerar i benmängd. I krukan kunde förvånansvärt få fragment identifieras eftersom detta brukar vara en mer gynnsam bevaringsmiljö för benen och är därför ofta bättre bevarade.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-64 år). Pga. av relativt tunna tabula externa/interna med tjock mellanliggande diploë och delvis sammanväxta suturer.

Kön: Kvinna. Bestämd utifrån en vass övre kant på ögat (margo supraorbitalis) och allmänt tunt parti kring näsroten. Vidare är andra halskotans tandutskott (dens axis) är relativt liten.

Tabell 88. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 94.

Benslag	Södra halvan, brandlager		Norra halvan, brandlager		Krukan, F1		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	-	-	1	3,0	-	-	-	-	1	3,0
Os temporale	-	-	6	10,0	-	-	-	-	6	10,0
Os parietale	-	-	10	20,5	-	-	-	-	10	20,5
Os occipitale	-	-	-	-	1	1,8	-	-	1	1,8
Mandibula	1	2,2	4	5,6	-	-	-	-	5	7,8
Cranium övr.	18	15,1	87	55,4	-	-	4	2,7	109	73,2
Dens	-	-	5	1,2	-	-	1	0,1	6	1,3
Costae	3	1,0	12	7,7	-	-	-	-	15	8,7
Atlas	1	2,0	-	-	-	-	-	-	1	2,0
Axis	-	-	1	1,0	-	-	-	-	1	1,0
Vertebrae indet.	5	2,8	18	15,7	-	-	3	2,9	26	21,4
Radius	-	-	5	10,6	-	-	-	-	5	10,6
Ulna	-	-	2	2,1	-	-	-	-	2	2,1
Os coxae	-	-	-	-	3	3,1	-	-	3	3,1
Femur	-	-	15	32,2	-	-	-	-	15	32,2
Patella	1	1,9	-	-	-	-	-	-	1	1,9
Fibula	1	1,4	-	-	-	-	-	-	1	1,4
Carpium/tarsium	3	3,1	-	-	-	-	-	-	3	3,1
Phalanges	-	-	3	1,5	-	-	-	-	3	1,5
Ossa longa	38	48,7	134	141,1	-	-	12	13,2	184	203,0
SUMMA	71	78,2	303	307,6	4	4,9	20	18,9	398	409,6

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 89. Till Hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 94.

Benslag	Södra halvan, brandlager		Norra halvan, brandlager		Krukan, F1		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Mandibula	3	3,3	-	-	-	-	2	1,6	5	4,9
Cranium övr.	3	2,0	3	2,3	-	-	3	0,5	9	4,8
Dens	3	0,6	2	0,3	-	-	4	0,3	9	1,2
Costae	3	1,9	2	1,2	-	-	-	-	5	3,1
Vertebrae	11	4,8	24	20,2	-	-	2	1,6	37	26,6
Humerus	4	6,9	2	2,0	-	-	-	-	6	8,9
Ulna	-	-	2	2,1	-	-	-	-	2	2,1
Femur	-	-	2	3,6	-	-	-	-	2	3,6
Tibia	-	-	1	1,4	2	2,1	-	-	3	3,5
Mc/Mt	3	1,1	3	1,9	-	-	3	0,9	9	3,9
Carpium/tarsium	4	2,4	7	9,0	-	-	1	1,0	12	12,4
Phalanges	11	4,8	9	3,8	-	-	9	1,7	29	10,3
Ossa longa	53	30,3	114	62,4	-	-	31	8,8	198	101,5
SUMMA	98	58,1	171	110,2	2	2,1	55	16,4	326	186,8

Större delen av kroppen finns identifierad. Hunden har uppnått vuxen ålder.

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Endast två fragment (1,5 gram) av får eller get kunde identifieras; ett ben från bakbenets nedre delar (Ct) samt ett fragment av klöven. Fragment av kroppsskelettet kunde inte hittas i materialet. Frågan är här om en hel individ verkligen fått följa med på bälet eller om endast delar av kroppen bilagts.

Anläggning 95

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på åtta olika fyndenheter som här har sammanförts till fem enheter, en för vardera kvadranten och en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 977,1 gram, varav 439,6 gram (45 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 310,2 gram (312 fragment). De djurarter som identifierats är hund, får och/eller get, nötkreatur och en allmän djurgruppering. Vid analysen tillvaratogs 3 keramik- och 6 kamfragment vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet dåligt brända men det förekommer även obrända fragment. Benen uppvisar en relativt sotig yta. I det bestämda materialet finns sju fragment (29,0 gram) obrända ben fördelade på nötkreatur (3/13,7 gram), får/get (3/14,5 gram) samt Animal (1/0,8 gram). Bland de obestämda benen finns ytterligare 12,9 gram obrända ben. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 71,3 mm).

Tabell 90. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 95, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	285	276,1	2	0,7	20	24,2	2	3,8	3	5,4	312	310,2
Hund	146	62,6	-	-	-	-	-	-	-	-	146	62,6
Nötkreatur	1	5,0	5	21,4	2	13,7	-	-	-	-	8	40,1
Får/get	4	14,7	-	-	-	-	-	-	-	-	4	14,7
Animal	12	11,2	-	-	1	0,8	-	-	-	-	13	12,0
Summa best	448	369,6	7	22,1	23	38,7	2	3,8	3	5,4	483	439,6
Obestämt	-	500,6	-	7,9	-	22,1	-	4,1	-	2,8	-	537,5
TOTALT	-	870,2	-	30,0	-	60,8	-	7,9	-	8,2	-	977,1

Av tabellen ovan framgår att benmaterialet i stort är koncentrerat till den västra halvan (speciellt till den SV-kvadranten) av graven.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna kalottfragmenten med tunn diploë och tjocka tabula externa/interna samt öppna suturer.

Kön: Kvinna? Könsbedömningen grundas på en relativt spetsig övre kant på ögonhålan (margo supraorbitalis), klena extremitetsben, små käkleder samt allmänt outvecklade muskelfästen på kraniet och de långa rörbenen.

Tabell 91. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 95.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	7	6,8	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6,8
Os temporale	14	12,7	-	-	-	-	-	-	-	-	14	12,7
Os parietale	10	23,3	-	-	-	-	1	1,3	-	-	11	24,6
Os occipitale	5	15,4	-	-	-	-	-	-	-	-	5	15,4
Os zygom.	1	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Maxilla	1	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Mandibula	6	5,9	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5,9
Cranium övr.	132	73,2	2	0,7	-	-	-	-	2	1,9	136	75,8
Dens	21	4,2	-	-	-	-	-	-	-	-	21	4,2
Axis	1	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3,6
Vertebrae	3	2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2,1
Humerus	3	20,1	-	-	-	-	-	-	1	3,5	4	23,6
Radius	2	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2,4
Femur	-	-	-	-	1	9,6	-	-	-	-	1	9,6
Os coxae	3	5,3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5,3
Carpui/tarsii	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5
Phalanges	4	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,6
Ossa longa	71	97,6	-	-	19	14,6	1	2,5	-	-	91	114,7
SUMMA	285	276,1	2	0,7	20	24,2	2	3,8	3	5,4	312	310,2

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 92. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 95.

Benslag	SV-kvadrant	
	Frag	Vikt
Mandibula	5	4,3
Cranium övr.	5	3,5
Dens	6	0,7
Vertebrae	19	6,0
Costae	3	1,1
Humerus	3	2,3
Radius	5	3,9
Pelvis	1	1,5
Femur	1	0,9
Mc/Mt	8	1,9
Carpui/tarsii	7	5,3
Phalanges	1	1,6
Sesamoidea	3	0,2
Ossa longa	69	29,4
SUMMA	146	62,6

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst en hund, en yngre individ. Fynden är begränsade till den sydvästra kvadranten och brandlagret.

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Endast fyra fragment (14,7 gram) av får eller get kunde identifieras. Tre av fragmenten är obrända (14,5 gram) och utgörs av en del av underkäke (2 fragment) och ett tvärsnitt på ländkota. Det brända fragmentet är en nedre ledrulle från ett mellanhand-/fotsben. Det är omöjligt att avgöra om benen kommer från en och samma individ.

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

Tabell 93. Till nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*) bestämda benslag i anläggning 95.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os nasale	-	-	1	2,7	-	-	1	2,7
Dens	-	-	1	7,8	-	-	1	7,8
V. lumb.	-	-	-	-	1	9,0	1	9,0
Humerus	-	-	3	10,9	-	-	3	10,9
Mc/Mt	1	5,0	-	-	-	-	1	5,0
Ossa longa	-	-	-	-	1	4,7	1	4,7
SUMMA	1	5,0	5	21,4	2	13,7	8	40,1

De två benen funna i den NV-kvadranten är obrända (13,7 gram).

Djurben (Animal)

Totalt kunde 13 fragment (12,0 gram) endast bestämmas som djurben (se tabell 90). Storleksmässigt tillhör dessa ett eller fler djur i storleksklassen hund-får-get. Tolv av fragmenten (11,2 gram) är funna i den SV-kvadranten och det återstående fragmentet (0,8 gram) i den NV-kvadranten. Allt utom det sista är bränt. Majoriteten av dessa fragment kommer från skaft av långa rörben.

Anläggning 96

Benmaterialet är uppdelat på fem olika fyndenheter, en för vardera kvadranten och en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 229,5 gram, varav 132,5 gram (57,7 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 123,8 gram (120 fragment). Den enda djurarten som identifierats är nötkreatur. Vid analysen tillvaratogs tre keramik- samt ett järnfragment vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända och är inte sotiga. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 40,5 mm).

Tabell 94. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 96, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	40	36,5	-	-	47	45,3	23	28,3	10	13,7	120	123,8
Nötkreatur	1	8,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8,7
Summa best	41	45,2	-	-	47	45,3	23	28,3	10	13,7	121	132,5
Obestämt	-	25,2	-	2,6	-	32,2	-	26,6	-	10,4	-	97,0
TOTALT	-	70,4	-	2,6	-	77,5	-	54,9	-	24,1	-	229,5

Av tabellen ovan framgår att benmaterialet i stort är koncentrerat till den västra halvan (speciellt till den SV-kvadranten) av graven.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-64 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjock diploë och relativt tunna tabula externa/interna.

Kön: Man? En osäker man utifrån relativt kraftiga fragment från området runt orbita, bl a os zygomaticum (proc. frontalis). Kraftig och hög linea aspera.

Tabell 95. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 96.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	-	-	3	3,8	-	-	-	-	3	3,8
Os temporale	-	-	-	-	2	2,3	-	-	-	-	2	2,3
Os parietale	-	-	-	-	-	-	1	2,7	-	-	1	2,7
Os occipitale	-	-	-	-	1	2,1	-	-	-	-	1	2,1
Os zygom.	1	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,2
Cranium övr.	11	8,7	-	-	22	18,6	-	-	-	-	33	27,3
Costae	-	-	-	-	3	0,5	-	-	-	-	3	0,5
Femur	-	-	-	-	1	2,7	4	12,8	-	-	5	15,5
Tibia	2	5,8	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5,8
Ossa longa	26	20,8	-	-	15	15,3	18	12,8	10	13,7	69	62,6
SUMMA	40	36,5	-	-	47	45,3	23	28,3	10	13,7	120	123,8

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

I den SV-kvadranten identifierades det enda djurbenet i anläggningen, ett obränt fragment från revben av nötkreatur.

Anläggning 98

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter; "Under S-kantkedjan", "Obränt, N-delen", "N-delen" samt "Rensfynd, S-delen". Totalt väger benmaterialet 124,7 gram, varav 107,0 gram (85,8 %) har bestämts vidare till art. Av det bestämda materialet kommer 95,7 gram (150 fragment) från människa, får/get 1,3 gram (7 fragment) och 10,0 gram (1 fragment) från ett djur i storleksklassen nötkreatur/häst. Vid analysen tillvaratogs sju kam- och två keramikfragment vilka efter analysen tillfogades det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen har en sotig yta och är till största delen väl brända, men det förekommer fragment med sotig blå-svart kärna. Det ben som kommer från nöt/häst samt det obestämda materialet under södra kantkedjan (sammanlagt 12,7 gram) är obränt (förbränningsgrad d). Fragmenteringen är hög (I) i det brända materialet, men några enstaka större fragment (maxstorlek: 51,2 mm) förekommer.

Tabell 96. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 98, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Under S-kantkedjan		Obränt, N-delen		N-delen		Rensfynd, S-delen		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	-	-	-	-	92	56,5	58	39,2	150	95,7
Får/Get	-	-	-	-	2	0,2	5	1,1	7	1,3
Nötkreatur/Häst	-	-	1	10,0	-	-	-	-	1	10,0
Summa bestämt	-	-	1	10,0	94	56,7	63	40,3	158	107,0
Obestämt	-	2,7	-	-	-	9,7	-	5,3	-	17,7
TOTALT	-	*2,7	-	*10,0	-	66,4	-	45,6	-	124,7

* Obrända ben

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Juvenilis (10-24 år). Pga av mycket tunn och outvecklad diploë. Tunna kalottfragment och diafysväggar på de långa rörbenen.

Kön: -. Ingen könsbedömning pga avsaknad av könsindikationer.

Tabell 97. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 98.

Benslag	N-delen		Rensfynd, S-delen		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Cranium övrigt	23	9,3	11	3,2	34	12,5
Dens	4	0,5	-	-	4	0,5
V. thor.	-	-	3	1,4	3	1,4
Ossa longa	65	46,7	44	34,6	109	81,7
SUMMA	92	56,5	58	39,2	150	95,7

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)Tabell 98. Till Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 98.

Benslag	N-delen		Rensfynd, S-delen		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Ph II	-	-	2	0,4	2	0,4
Ossa longa	2	0,2	3	0,7	5	0,9
SUMMA	2	0,2	5	1,1	7	1,3

Nötkreatur/Häst (*Bos primigenius f. taurus/Equus przewalskii f. caballus*)

Endast ett fragment av långt obränt rörben (10,0 gram) kunde identifieras tillhörande någon av arterna i denna grupp. Fyndet kommer från den N-delen av graven.

Anläggning 99

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på nio olika fyndenheter som här har sammanförts till fem enheter, en för vardera SV-, NV- och NÖ-delarna, en grupp med "Rensfynd + benkonc (F7)" samt "Ben i kruka (F2)". Totalt väger materialet 668,4 gram, varav 376,5 gram (56,3 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 227 gram (267 fragment). De djurarter som identifierats är hund, katt, nötkreatur, häst samt två olika fågelarter (se tabell 99). Vid analysen tillvaratogs två keramikfragment, ett kamfragment samt ett förkolnat hasselnötsskal vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet dåligt brända (företrädesvis förbränningsgrad b men med inslag av a-d) men det förekommer även obrända fragment. Benen uppvisar en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 36,5 mm).

Tabell 99. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 99, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-delen		NV-delen		NÖ-delen		Ben i kruka (F2)		Rensfynd + benkonc (F7)		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	87	76,1	56	36,2	4	0,8	22	62,3	98	51,6	267	227,0
Hund	19	12,2	17	13,9	4	3,7	13	23,8	-	-	53	53,6
Katt	5	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1,0
Häst	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5,1	1	5,1
Nötkreatur	7	30,3	1	1,2	-	-	1	56,0	-	-	9	87,5
Fågel	9	1,2	7	1,1	-	-	-	-	-	-	16	2,3
Summa best	127	120,8	81	52,4	8	4,5	36	142,1	99	56,7	351	376,5
Obestämt	-	154,3	-	54,9	-	6,4	-	65,8	-	10,5	-	291,9
TOTALT	-	275,1	-	107,3	-	10,9	-	207,9	-	67,2	-	668,4

De skrafferade kolumnerna indikerar att här förekommer obrända ben. För fågel gäller att 6 fragment (0,8 gram) är obrända, nötkreatur har 3 fragment (74,1 gram) obränt eller i det närmaste obränt (svedda i ytan) samt det enda fragmentet från häst - en hörntand.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans II (5-14 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna kalottfragment och outvecklad diploë. Ett anlag till M3 visar att individen uppnått en ålder på 10-11 år.

Kön: -. Inget kön går att fastställa.

Tabell 100. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 99.

Benslag	SV-delen		NV-delen		NÖ-delen		Ben i kruka (F2)		Rensfynd + benkonc (F7)		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	2	1,7	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,7
Os sphenoid.	1	1,4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,4
Cranium övr.	40	23,2	43	24,2	4	0,8	7	6,6	98	51,6	192	106,4
Dens	3	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,9
Costae	2	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,3
Humerus	-	-	-	-	-	-	4	14,7	-	-	4	14,7
Femur	-	-	3	3,2	-	-	4	26,1	-	-	7	29,3
Os coxae	-	-	-	-	-	-	5	11,4	-	-	5	11,4
Carpui/tarsii	-	-	-	-	-	-	2	3,5	-	-	2	3,5
Ossa longa	39	47,6	10	8,8	-	-	-	-	-	-	49	56,4
SUMMA	87	76,1	56	36,2	4	0,8	22	62,3	98	51,6	267	227,0

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 101 . Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 99.

Benslag	SV-delen		NV-delen		NÖ-delen		Br ben i kruka (F2)		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Mandibula	2	1,9	1	0,3	-	-	3	8,4	6	10,6
Maxilla	-	-	1	1,7	-	-	2	2,7	3	4,4
Dens	1	0,4	2	0,5	-	-	-	-	3	0,9
Vertebrae	10	8,0	4	2,2	1	2,3	6	8,5	21	21,0
Costae	1	0,5	5	2,5	-	-	1	0,4	7	3,4
Humerus	-	-	-	-	-	-	1	3,8	1	3,8
Sacrum	-	-	1	2,6	-	-	-	-	1	2,6
Femur	-	-	1	2,1	-	-	-	-	1	2,1
Mc/Mt	-	-	1	0,5	1	0,8	-	-	2	1,3
Carpui/tarsii	3	0,9	-	-	-	-	-	-	3	0,9
Phalanges	2	0,5	-	-	2	0,6	-	-	4	1,1
Ossa longa	-	-	1	1,5	-	-	-	-	1	1,5
SUMMA	19	12,2	17	13,9	4	3,7	13	23,8	53	53,6

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst en hund, en vuxen individ..

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

Tabell 102. Till nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*) bestämda benslag i anläggning 99.

Benslag	SV-delen		NV-delen		Ben i kruk (F2)		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Dens	1	16,9	1	1,2	-	-	2	18,1
Mc/Mt	-	-	-	-	1	56,0	1	56,0
Ossa longa	6	13,4	-	-	-	-	6	13,4
SUMMA	7	30,3	1	1,2	1	56,0	9	87,5

Av de 87,5 gram som identifierats till nötkreatur är tre stycken obrända. Två av dessa är tänder och ett fragment kommer från nedre delarna av mellanhand-/fotsbenen. Det sista är dock inte helt opåverkad av eld utan har en svart och svedd yttre yta. Det som i övrigt är identifierat är bränt och kommer från långa rörben.

Katt (*Felis silvestris f. catus*)

I den SV-delen hittades de få fragmenten från katt. Sammanlagt fem stycken (1,0 gram) fördelade på strälben (prox+ dist, sin) två fragment samt tre skaftfragment av långa rörben. Fastväxt epifys påvisar vuxen individ.

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Det enda fragmentet från häst i graven är ett obränt fragment av en hörntand (påvisar manligt kön). Det är tillvarataget som rensfynd i den västra delen av graven.

Fågel (*Aves sp.*)

I den SV- resp. NV-delarna av graven hittades sammanlagt 16 fragment (2,3 gram) av fågel. Det är troligt att resterna kommer från minst två individer utifrån fynd av olika typer av sporrar. Dessa visar då på manligt kön. Den ena arten är en hönsfågel (Galliformes) men om det är en tam variant går inte att konstatera.

Anläggning 101

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på sju olika fyndenheter som i tabell 103 har sammanförts till sex delar, en för vardera kvadranten, en "brända ben i F2" samt en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 302,2 gram, varav 93,7 gram (31 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 73,0 gram (49 fragment). De djurarter som identifierats är; hund 9,2 gram (14 fragment) och häst/nötkreatur 11,5 gram (6 fragment).

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 33,2 mm). Vid genomgången av benen tillvaratogs två kamfragment, vilka senare tillfördes det arkeologiska materialet.

Tabell 103. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 101, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SÖ-kvadr.		SV-kvadr.		NV-kvadr.		NÖ-kvadr.		Ben i F2		Övr.rensf.		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	34	53,5	8	12,0	-	-	7	7,5	-	-	-	-	49	73,0
Hund	9	5,7	-	-	-	-	2	1,4	3	2,1	-	-	14	9,2
Häst/Nöt	6	11,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	11,5
Summa best	49	70,7	8	12,0	-	-	9	8,9	3	2,1	-	-	69	93,7
Obestämt	-	137,3	-	26,3	-	3,5	-	41,2	-	-	1	0,2	-	208,5
TOTALT	-	208,0	-	38,3	-	3,5	-	50,1	-	2,1	-	0,2	-	302,2

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). På grund av det ringa materialet och avsaknad av de "rätta" fragmenten går det endast att konstatera att individen uppnått vuxen ålder.

Kön: -. Ingen könsbedömning pga. avsaknad av könsindikationer.

Tabell 104. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 101.

Benslag	SÖ-kvadranten		SV-kvadranten		NÖ-kvadranten		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	2	2,6	-	-	-	-	2	2,6
Cranium övr.	6	5,1	2	1,3	5	4,6	13	11,0
Mandibula	1	1,9	-	-	-	-	1	1,9
Costae	1	1,0	-	-	-	-	1	1,0
Phalanges	1	0,3	-	-	-	-	1	0,3
Ossa longa	23	42,6	6	10,7	2	2,9	31	56,2
SUMMA	34	53,5	8	12,0	7	7,5	49	73,0

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 105. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 101.

Benslag	SÖ-kvadranten		NÖ-kvadranten		Br. ben i F2		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Radius	1	0,9	-	-	-	-	1	0,9
Columna vert.	1	0,2	-	-	-	-	1	0,2
Tibia	-	-	-	-	1	0,7	1	0,7
Tarsii	1	0,4	1	0,9	-	-	2	1,3
Phalanges	1	0,4	-	-	-	-	1	0,4
Ossa longa	5	3,8	1	0,5	2	1,4	8	5,7
SUMMA	9	5,7	2	1,4	3	2,1	14	9,2

Adult individ

Häst/nötkreatur (*Equus przewalskii f. caballus/Bos primigenius f. taurus*)

Totalt hittades sex fragment (med en vikt av 11,5 gram) vilka kommer från hand-/fotrot av ett däggdjur i storleksklassen häst/nöt.

Anläggning 107

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på sju olika fyndenheter som i tabell x har sammanförts till fem delar, en för vardera kvadranten och en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 226,8 gram, varav 96,7 gram (42,6 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 27,0 gram (58 fragment). De djurarter som identifierats är; häst 58,1 gram (21 fragment), hund 10,2 gram (13 fragment) samt katt 1,4 gram (5 fragment).

Benen är genomgående väl brända med relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 71,9 mm).

Tabell 106. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 107, Raå 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	-	-	3	1,1	-	-	55	25,9	-	-	58	27,0
Häst	-	-	-	-	21	58,1	-	-	-	-	21	58,1
Hund	2	0,5	5	4,4	3	1,6	2	1,1	1	2,6	13	10,2
Katt	-	-	3	0,4	2	1,0	-	-	-	-	5	1,4
Summa best	2	0,5	11	5,9	26	60,7	57	27,0	1	2,6	97	96,7
Obestämt	-	15,4	-	31,3	-	24,6	-	53,1	-	5,7	-	130,1
TOTALT	-	15,9	-	37,2	-	85,3	-	80,1	-	8,3	-	226,8

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av tunna kalottfragmenten med tunn diplöe och tjocka tabula externa/interna samt öppna suturer.

Kön: -. Ingen könsbedömning pga avsaknad av könsindikationer.

Tabell 107. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 107.

Benslag	SÖ-kvadrant		NÖ-delen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	-	-	3	2,8	3	2,8
Cranium övr.	-	-	46	19,1	46	19,1
Dens	1	0,2	1	0,3	2	0,5
Costae	-	-	5	3,7	5	3,7
Mc/Mt	2	0,9	-	-	2	0,9
SUMMA	3	1,1	55	25,9	58	27,0

Häst (Equus przewalskii f. caballus)

Hästyfyndet gjordes i den NV-kvadranten av graven. Totalt 58,1 gram (21 fragment) av mellanhands-/mellanfotsben. Fragmenten kommer från en vuxen individ.

Hund (Canis lupus f. familiaris)

Tabell 108. Till hund (Canis lupus f. familiaris) bestämda benslag i anläggning 107.

Benslag	SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	2	1,1	-	-	2	1,1
Femur	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,6	1	2,6
Carpui/tarsii	-	-	-	-	1	0,7	-	-	-	-	1	0,7
Mc/Mt	2	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,5
Phalanx	-	-	-	-	2	0,9	-	-	-	-	2	0,9
Ossa longa	-	-	5	4,4	-	-	-	-	-	-	5	4,4
SUMMA	2	0,5	5	4,4	3	1,6	2	1,1	1	2,6	13	10,2

Från hund finns fragment från kraniet, men framför allt extremiteterna medan kroppsskelettet saknas. Materialet kommer från minst en hund, en vuxen individ.

Katt (*Felis silvestris f. catus*)

Tabell 109. Till katt (*Felis silvestris f. catus*) bestämda benslag i anläggning 107.

Benslag	SÖ-kvadrant		NV-kvadrant		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Humerus	-	-	1	0,8	1	0,8
Tarsii	1	0,1	-	-	1	0,1
Mc/Mt	1	0,1	-	-	1	0,1
Ossa longa	1	0,2	1	0,2	2	0,4
SUMMA	3	0,4	2	1,0	5	1,4

Materialet utgörs av endast 1,4 gram (5 fragment) från extremiteterna av minst en vuxen katt.

Anläggning 108

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på sju olika fyndenheter som i tabell 110 har sammanförts till sju delar, en för vardera brandlagren (br.l. 1 och 2), en vardera för NV-, NÖ-, SV- resp. SÖ-delarna samt en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 1135 gram, varav 390,7 gram (drygt 34 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 298,4 gram (243 fragment). De djurarter som identifierats är; hund 71,1 gram (108 fragment), häst 12,6 gram (13 fragment), nötkreatur 6,1 gram (3 fragment) samt obestämd fågelart 2,5 gram (12 fragment).

Benen är genomgående väl brända i båda begravningarna, med relativt sotiga ytor. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 52,0 mm).

Tabell 110. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 108, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Br.lager 1		Br.lager 2		NV-delen		NÖ-delen		SV-delen		SÖ-delen		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	132	177,9	63	59,8	12	11,4	5	11,7	14	21,3	10	9,8	7	6,5	243	298,4
Hund	84	60,5	14	7,1	1	0,4	2	0,8	-	-	7	2,3	-	-	108	71,1
Häst	13	12,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	12,6
Nöt	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6,1	-	-	-	-	3	6,1
Fågel	-	-	8	1,8	-	-	-	-	4	0,7	-	-	-	-	12	2,5
Summa best	229	251,0	85	68,7	13	11,8	7	12,5	21	28,1	17	12,1	7	6,5	379	390,7
Obestämt	-	555,2	-	117,0	-	3,6	-	23,0	-	17,4	-	21,7	-	6,4	-	744,3
TOTALT	-	806,2	-	185,7	-	15,4	-	35,5	-	45,5	-	33,8	-	12,9	-	1135,0

De skrafferade kolumnerna indikerar att här förekommer obrända ben.

Analysen utvisar att minst två individer gravlagts separat. I brandlager 1 är en ung, men vuxen individ bränd tillsammans med en hund och delar av en häst. I brandlager 2 har en äldre kvinna lagts på bälet tillsammans med en hund samt en fågel. Övriga delar i graven kan komma från dessa två kremeringar, men kan även utgöra ytterligare gravläggningar.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år) + Maturus (35-64 år). I brandlager 1 förekommer kalottfragment med helt öppna suturer, tjocka tabula externa et interna samt tunn diploë. I brandlager 2 är suturerna delvis fuserade med relativt tunna tabula externa ete interna samt tjock diploë.

Kön: Kvinna (brandlager 2) + ?. Individens som åldersbedömts som maturus i brandlager två har relativt klena mukskelfästen i kraniet och på kroppen.

Tabell 111. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 108.

Benslag	Br.lager 1		Br.lager 2		NV-delen		NÖ-delen		SV-delen		SÖ-delen		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Occipitale	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6,5	-	-	-	-	2	6,5
Cranium övr	43	29,2	25	18,8	6	4,5	2	2,3	6	4,5	4	1,6	2	0,7	88	61,6
Costae	-	-	2	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,2
Humerus	-	-	-	-	-	-	1	6,7	-	-	-	-	-	-	1	6,7
Femur	1	19,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19,4
Mp	2	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,6
Phalanges	3	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1,9
Ossa longa	83	125,8	36	39,8	6	6,9	2	2,7	6	10,3	6	8,2	5	5,8	144	199,5
SUMMA	132	177,9	63	59,8	12	11,4	5	11,7	14	21,3	10	9,8	7	6,5	243	298,4

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Tabell 112. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 108.

Benslag	Br.lager 1		Br.lager 2		NV-delen		NÖ-delen		SV-delen		SÖ-delen		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Maxilla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6	-	-	1	0,6
Mandib.	-	-	1	0,4	-	-	1	0,3	-	-	-	-	-	-	2	0,7
Cranium	14	11,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	11,6
Vertebrae	5	2,0	8	4,1	-	-	-	-	-	-	1	0,1	-	-	14	6,2
Costae	-	-	-	-	-	-	1	0,5	-	-	-	-	-	-	1	0,5
Femur	2	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,5
Mc/Mt	6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,9
Ca/Ta	2	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6	-	-	3	2,2
Ph	8	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1,0	-	-	12	3,3
Ossa l.	47	39,6	5	2,6	1	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	53	42,6
SUMMA	84	60,5	14	7,1	1	0,4	2	0,8	-	-	7	2,3	-	-	108	71,1

Från hund finns fragment från i stort sett hela kroppen. Materialet kommer från minst två hundar, en vuxen samt en yngre individ.

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

I den SV-delen identifierades fragment av minst tre olika tänder från nötkreatur. Dessa är helt opåverkade av eld och härstammar från ett ungdjur, där tandanlagen legat skyddade i käken.

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Häst förekommer endast i brandlager 1 med 12,6 gram (13 fragment). Det är 12 fragment från kraniet och 1 fragment från en metapod. Troligen adult individ.

Fågel (*Aves sp.*)

I brandlager 2 förekommer ben av minst en oidentifierad fågelart. Det rör sig om fragment från de långa rörbenen, 1,8 gram (8 fragment). I den SV-delen förekommer 4 fragment (0,7 gram) av dito oidentifierad art. I det senare fallet är det ett fragment av falang samt tre från långa rörben.

Anläggning 109

Vid analysen var benmaterialet uppdelat på tio olika fyndenheter som här har sammanförts till tre enheter, en för brandlagret, en med ben från dumpmassorna samt en grupp med "Rensfynd". Totalt väger materialet 980,1 gram, varav 357,8 gram (36,5 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 255,6 gram (245 fragment). De djurarter som identifierats är får och/eller get, katt, björn samt oidentifierade djurben. Vid analysen tillvaratogs ett tiotal keramik- och mellan 40-50 kamfragment vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända och uppvisar en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 35,1 mm).

Tabell 113. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 109, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Brandlagret		Dumpmassor		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	161	188,2	48	37,4	36	30,0	245	255,6
Får/get	60	40,4	33	17,6	-	-	93	58,0
Katt	30	7,6	84	19,4	-	-	114	27,0
Animal	57	14,8	-	-	-	-	57	14,8
Björn	-	-	-	-	6	2,4	6	2,4
Summa best	308	251,0	165	74,4	42	32,4	515	357,8
Obestämt	-	423,2	-	154,2	-	44,9	-	622,3
TOTALT	-	674,2	-	228,6	-	77,3	-	980,1

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Maturus (35-64 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjock tabula externa/interna och tunn diploë, vidare både öppna och sammanväxta suturer. Förekomst av degenererande indicier i form av osteofyter längs corpus-kanten, ligamenta flava samt Smorl´ s nodes, talar även detta för en äldre individ.

Kön:- Ingen könsbedömning. Margo supra-orbitalis är visserligen klen och liten, men är klart avrundad, vilket i så fall skulle tyda på en man.

Tabell 114. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 109.

Benslag	Brandlager		Dumpmassor		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	1	0,6	3	5,6	4	6,2
Os temporale	2	1,8	1	0,5	-	-	3	2,3
Os parietale	1	3,0	-	-	-	-	1	3,0
Os occipitale	1	2,5	1	1,9	-	-	2	4,4
Mandibula	2	1,7	3	2,7	-	-	5	4,4
Cranium övr.	59	50,8	12	5,9	4	2,4	75	59,1
Dens	2	0,5	3	0,4	-	-	5	0,9
Vertebrae	12	11,2	5	1,9	-	-	17	13,1
Humerus	-	-	2	5,1	-	-	2	5,1
Femur	8	25,5	-	-	-	-	8	25,5
Phalanges	-	-	2	0,3	-	-	2	0,3
Ossa longa	74	91,2	18	18,1	29	22,0	121	131,3
SUMMA	161	188,2	48	37,4	36	30,0	245	255,6

Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*)

Tabell 115. Till får/get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 109.

Benslag	Brandlager		Dumpmassor		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Dens	1	0,1	-	-	1	0,1
Vertebrae	-	-	4	6,5	4	6,5
Humerus	4	4,1	1	0,9	5	5,0
Radius	1	1,8	-	-	1	1,8
Ulna	3	3,0	-	-	3	3,0
Femur	2	1,8	-	-	2	1,8
Mc/Mt	1	0,7	-	-	1	0,7
Carpui/tarsii	3	2,7	-	-	3	2,7
Phalanges	4	1,0	-	-	4	1,0
Ossa longa	41	25,2	28	10,2	69	35,4
SUMMA	60	40,4	33	17,6	93	58,0

Totalt identifierades 93 fragment (58 gram) från får och/eller get. Benen kommer uteslutande från en vuxen individ. Hela djuret har troligen funnits med på bälet.

Katt (*Felis catus f. familiaris*)

Tabell 116. Till katt (*Felis catus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 109.

Benslag	Brandlager		Dumpmassor		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Maxilla	-	-	1	0,3	1	0,3
Mandibula	1	0,3	2	0,9	3	1,2
Occipitale	-	-	1	0,5	1	0,5
Cranium övr.	4	1,7	-	-	4	1,7
Dens	-	-	2	0,2	2	0,2
Vertebrae	4	1,1	11	2,1	15	3,2
Costae	7	1,8	-	-	7	1,8
Ulna	-	-	2	1,7	2	1,7
Pelvis	-	-	1	0,7	1	0,7
Patella	-	-	1	0,3	1	0,3
Mc/Mt	-	-	8	1,5	8	1,5
Carpui/tarsii	1	0,3	3	0,7	4	1,0
Phalanges	7	0,8	7	0,9	14	1,7
Ossa longa	6	1,6	45	9,6	51	11,2
SUMMA	30	7,6	84	19,4	114	27,0

Benen kommer från en vuxen katt.

Björn (*Ursus arctos*)

Bland rensfynden hittades totalt 2,4 gram (6 fragment) från sammanlagt 4 olika klor.

Djurben (Animal)

Totalt kunde 57 fragment (14,8 gram) endast bestämmas som djurben. Storleksmässigt tillhör dessa ett eller fler djur i storleksklassen hund-får-get. Majoriteten av dessa fragment kommer från skaft av långa rörben.

Anläggning 110

Benmaterialet är uppdelat på fyra olika fyndenheter, en från brandlagret, en i schaktmassorna och en grupp med rensfynd. Totalt väger materialet 1470,1 gram, varav 846,1 gram (57,5 %) bestämts vidare till art. Från människa

kommer 777,1 gram (493 fragment). Den enda djurarten som identifierats är får/get. Vid analysen tillvaratogs 18 keramik- samt tre kamfragment vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är i allmänhet väl brända och är inte sotiga. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 84,9 mm).

Tabell 117. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 110, Raå 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Brandlager		Schaktmassor		I roten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	316	494,4	68	143,2	70	80,1	39	59,4	493	777,1
Får/Get	84	34,2	20	12,6	28	12,4	16	9,8	148	69,0
Summa best	400	528,6	88	155,8	98	92,5	55	69,2	641	846,1
Obestämt	-	303,8	-	180,6	-	90,3	-	49,3	-	624,0
TOTALT	-	832,4	-	336,4	-	182,8	-	118,5	-	1470,1

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Maturus (35-64 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjock diploë och relativt tunna tabula externa/interna, sammanväxta suturer samt trubbiga tandrotsspetsar.

Kön: Kvinna. Klenta och vassa fragment från området runt orbita (margo supraorbitalis). Klenta extremiteter och muskelfästen.

Tabell 118. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 110.

Benslag	Brandlager		Schaktmassor		I roten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	4	7,8	-	-	-	-	-	-	4	7,8
Os temporale	5	7,0	1	1,6	-	-	-	-	6	8,6
Os parietale	11	53,0	-	-	-	-	-	-	11	53,0
Os occipitale	3	5,8	-	-	-	-	-	-	3	5,8
Os zygom.	1	1,0	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Maxilla	5	6,0	-	-	-	-	-	-	5	6,0
Mandibula	4	12,9	1	1,3	-	-	-	-	5	14,2
Dens	7	1,3	-	-	-	-	-	-	7	1,3
Cranium övr.	89	93,8	8	15,1	4	4,7	13	19,1	114	132,7
Costae	28	28,3	-	-	2	1,8	-	-	30	30,1
Vertebrae	31	42,1	10	11,6	11	10,9	8	9,2	60	73,8
Clavicula	1	4,5	-	-	-	-	-	-	1	4,5
Humerus	7	26,2	5	10,7	2	10,5	-	-	14	47,4
Radius	5	9,6	-	-	-	-	-	-	5	9,6
Ulna	11	28,2	2	5,1	-	-	-	-	13	33,3
Coxae	2	8,9	17	59,2	-	-	1	3,1	20	71,2
Patella	-	-	-	-	1	3,3	-	-	1	3,3
Femur	5	43,0	-	-	-	-	-	-	5	43,0
Fibula	2	7,0	-	-	-	-	-	-	2	7,0
Metapod	4	4,0	3	1,6	5	2,7	-	-	12	8,3
Phalanges	4	1,5	-	-	7	1,9	5	2,9	16	6,3
Carpium/tarsium	3	2,4	-	-	1	0,6	-	-	4	3,0
Ossa longa	84	100,1	21	37,0	37	43,7	12	25,1	154	205,9
SUMMA	316	494,4	68	143,2	70	80,1	39	59,4	493	777,1

Får/Get (Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus)

Tabell 119. Till får/get (Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus) bestämda benslag i anläggning 110.

Benslag	Brandlager		Schaktmassor		I roten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Cranium övr.	5	3,3	1	0,9	3	3,2	3	3,0	12	10,4
Vertebrae	2	1,5	-	-	-	-	-	-	2	1,5
Scapula	-	-	2	2,3	-	-	-	-	2	2,3
Radius	-	-	-	-	1	1,2	1	1,2	2	2,4
Metapod	3	2,7	-	-	3	0,9	-	-	6	3,6
Phalanges	-	-	5	1,6	-	-	1	0,1	6	1,7
Carpui/tarsii	-	-	5	3,7	1	0,3	1	0,3	7	4,3
Ossa longa	74	26,7	7	4,1	20	6,8	10	5,2	111	42,8
SUMMA	84	34,2	20	12,6	28	12,4	16	9,8	148	69,0

Att döma av epifysernas sammanväxning var individen > 13-16 månader men < 21 månader.

Anläggning 111

Anläggningen utgörs av en stensättning med fynd av brända ben. Utifrån analysen är det inte troligt att anläggningen utgör en grav i egentlig mening eftersom det saknas ben från människa. Fem fyndenheter registrerades med en sammanlagd benvikt av 20,5 gram (allt som kunnat identifierat är bestämt till djur).

V-halvan (utanför brandlagret i mörkfärgning utanför den centrala mörkfärgningen).

Djur (obestämd art, men i storleksklassen får/get/hund). Långt rörben (skaft), 1 fragment/0,4 gram. Vål bränt.

Rensfynd centralt i anläggningen

Djur (obestämd djurart, som ovan). Långt rörben (skaft), 8 fragment/2,6 gram. Vål bränt.
Obestämt 3,6 gram (dock ej människa).

Ö-halvan, utanför brandlagret, i mörkfärgning centralt i graven

Får/get. Bäckendel (acetabulum) 1 fragment/0,8 gram. Vål bränt.
Obestämt 6,4 gram (dock ej människa).

Ö-halvan, utanför centrala mörkfärgningen

Nötkreatur. Mellanhand-/mellanfotsben (Mt/Mc), halv proximal diafys, 1 fragment/3,3 gram. Vål bränt.
Obestämt 2,6 gram (dock ej människa).

Rensfynd i Ö-kanten

Obestämt 0,8 gram (dock ej människa).

Anläggning 112

Totalt väger materialet 1178,6 gram, varav 343,9 gram (drygt 29,2 %) bestämts vidare till art eller andra grupperingar. Från människa kommer 289,4 gram (238 fragment). Den enda djurart som identifierats är nötkreatur 54,5 gram (45 fragment).

Benen är genomgående väl brända med undantag för nötkreatur som är dåligt brända, allt med helt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 48,6 mm).

Tabell 120. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 112, Raå 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Krukan- urnegrop		NV- kvadrant		NÖ- kvadrant		SV- kvadrant		SÖ- kvadrant		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	204	248,3	-	-	26	37,6	6	2,5	2	1,0	-	-	238	289,4
Nötkreatur	41	18,3	-	-	4	36,2	-	-	-	-	-	-	45	54,5
Summa best	245	266,6	-	-	30	73,8	6	2,5	2	1,0	-	-	283	343,9
Obestämt	-	738,2	-	0,4	-	81,9	-	2,7	-	8,6	-	2,9	-	834,7
TOTALT	-	1004,8	-	0,4	-	155,7	-	5,2	-	9,6	-	2,9	-	1178,6

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Det förekommer kalottfragment med helt öppna suturer, tjock tabula externa et interna samt tunn diploë.

Kön: Ingen könsbedömning utförd.

Tabell 121. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 112.

Benslag	Krukan- urnegrop		NÖ- kvadrant		SV- kvadrant		SÖ- kvadrant		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	2	1,2	-	-	-	-	-	-	2	1,2
Os temporale	5	6,3	-	-	-	-	-	-	5	6,3
Maxilla	2	2,0	-	-	-	-	-	-	2	2,0
Mandib.	3	2,6	-	-	-	-	-	-	3	2,6
Occipitale	3	5,6	-	-	-	-	-	-	3	5,6
Cranium	79	55,7	5	2,1	-	-	-	-	84	57,8
Dens	2	0,4	-	-	-	-	-	-	2	0,4
Vertebrae	6	6,2	1	0,6	-	-	-	-	7	6,8
Femur	-	-	1	2,4	-	-	-	-	1	2,4
Tibia	-	-	2	9,2	-	-	-	-	2	9,2
Ca/Ta	3	3,5	-	-	-	-	-	-	3	3,5
Ph	-	-	-	-	-	-	2	1,0	2	1,0
Ossa l.	99	164,8	17	23,3	6	2,5	-	-	122	190,6
SUMMA	204	248,3	26	37,6	6	2,5	2	1,0	238	289,4

Nötkreatur (*Bos primigenius f. taurus*)

Som framgår av tabell 120 ovan, kunde sammanlagt 45 fragment (54,5 gram) av nötkreatur identifieras. Fynden gjordes dels i krukan (urnegropen), dels i den NÖ-kvadranten. Det förstnämnda fyndet utgörs av fragment från långa rörben (dåligt förbrända med brun yta och svart kärna). I den NÖ-kvadranten utgörs fyndet av ännu inte frambrutna tänder av kalv (ej brandskadade).

Anläggning 114

Anläggningen utgörs av sammanlagt 11,7 gram ben, varav 7,0 gram (9 fragment) kan sägas komma från djur. Det är framför allt fragment från långa rörben. Troligen boplatslämning i form av måltidsrest. Benen är inte sotiga utan är vitbrända i kärnan och har en kritaktig yta.

Anläggning 118

Totalt väger materialet 639,4 gram, varav 185,5 gram (29 %) bestämts vidare, allt till människa.

Benen är i allmänhet väl brända. Benen uppvisar en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 41,2 mm).

Tabell 122. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 118, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-halvan Brandlager		V-halvan Brandlager		Sällfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	118	176,2	10	5,4	6	3,9	134	185,5
Obestämt	-	413,2	-	5,6	-	35,1	-	453,9
TOTALT		589,4	-	11,0	-	39,0	-	639,4

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjocka tabula externa/interna och tunn outvecklad diploë.

Kön: -Ingen könsbedömning.

Tabell 123. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 118.

Benslag	Ö-halvan Brandlager		V-halvan Brandlager		Sällfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	3	7,4	-	-	-	-	3	7,4
Os occipitale	2	4,3	-	-	-	-	2	4,3
Os zygom.	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8
Cranium övr.	40	41,5	4	2,1	2	1,1	46	44,7
Dens	2	0,3	-	-	-	-	2	0,3
Vertebrae	2	1,2	-	-	-	-	2	1,2
Humerus	2	2,6	-	-	-	-	2	2,6
Radius	3	5,7	-	-	-	-	3	5,7
Femur	2	6,9	-	-	-	-	2	6,9
Phalanges	2	0,3	-	-	-	-	2	0,3
Ossa longa	59	105,2	6	3,3	4	2,8	69	111,3
SUMMA	118	176,2	10	5,4	6	3,9	134	185,5

Anläggning 121

Totalt väger materialet 283,4 gram, varav 146,1 gram (drygt 51 %) bestämts vidare, allt till människa.

Benen är i allmänhet väl brända och uppvisar en relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 49,1 mm).

Tabell 124. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 121, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Br. ben ur benlagret		Västra delen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	136	137,2	10	8,9	146	146,1
Obestämt	-	137,3	-	-	-	137,3
TOTALT	-	274,5	-	8,9	-	283,4

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tjocka tabula externa/interna och tunn outvecklad diploë.

Kön: Kvinna?. Allmänt klena muskelfästen och extremitetsben samt kraniefragment.

Tabell 125. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 121.

Benslag	Br. ben ur benlagret		Västra delen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	2	3,2	-	-	2	3,2
Os temporale	3	8,2	-	-	3	8,2
Mandibula	1	2,1	-	-	1	2,1
Cranium övr.	66	53,0	-	-	66	53,0
Radius	1	2,2	-	-	1	2,2
Tibia			2	4,7	2	4,7
Ossa longa	63	68,5	8	4,2	71	72,7
SUMMA	136	137,2	10	8,9	146	146,1

Anläggning 124

Totalt väger materialet 494,9 gram, varav 198,9 gram (drygt 40 %) bestämts vidare, allt till människa.

Benen är i allmänhet väl brända och uppvisar en relativt sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 60,5 mm).

Tabell 126. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 124, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Från gravgömmen		N-halvan på locksten		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	171	198,9	-	-	171	198,9
Obestämt	-	295,6	-	0,4	-	296,0
TOTALT	-	494,5	-	0,4	-	494,9

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-64 år). Bedömningen grundas på förekomst av kalottfragment med tunna tabula externa/interna och tjockare diploë.

Kön: Kvinna?. Allmänt klena muskelfästen och extremitetsben samt kraniefragment.

Tabell 127. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 124.

Benslag	Br. ben ur benlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	9	13,9	9	13,9
Mandibula	1	0,6	1	0,6
Cranium övr.	50	33,6	50	33,6
Costae	2	1,4	2	1,4
Ossa longa	109	149,4	109	149,4
SUMMA	171	198,9	171	198,9

Anläggning 129

Totalt väger materialet 747 gram, varav 294,8 gram (drygt 39 %) bestämts vidare, allt till människa. Från människa kommer 294,8 gram (327 fragment).

Benen är genomgående väl brända och har en lätt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 61,2 mm).

Tabell 128. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 129, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-halvan brandlagret		N-halvan, utanför brandlagret		Benkoncentr ationen		S-halvan, utanför brandlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	164	111,1	5	2,2	149	174,8	9	6,7	327	294,8
Obestämt	-	163,3	-	1,2	-	269,1	-	18,6	-	452,2
TOTALT	-	274,4	-	3,4	-	443,9	-	25,3	-	747,0

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år) Det förekommer kalottfragment med helt öppna suturer, tjocka tabula externa et interna samt tunn diploë.

Kön: Kvinna? Liten och "gracil" käkled (caput mandibulae), små extremiteter och allmänt "klent" intryck.

Tabell 129. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 129.

Benslag	N-halvan, brandlagret		N-halvan, utanför brandlagret		Benkoncentr ationen		S-halvan, utanför brandlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	5	10,2	-	-	-	-	-	-	5	10,2
Os parietale	1	1,8	-	-	-	-	-	-	1	1,8
Temporale	-	-	-	-	2	4,6	-	-	2	4,6
Maxilla	1	1,3	-	-	-	-	-	-	1	1,3
Mandib.	-	-	-	-	1	0,5	-	-	1	0,5
Occipitale	2	2,2	-	-	-	-	-	-	2	2,2
Cranium	70	32,7	5	2,2	34	21,1	1	0,5	110	56,5
Costae	2	1,7	-	-	7	4,9	-	-	9	6,6
Vertebrae	-	-	-	-	2	0,5	-	-	2	0,5
Humerus	-	-	-	-	5	20,5	-	-	5	20,5
Radius	-	-	-	-	2	4,0	-	-	2	4,0
Os coxae	-	-	-	-	3	8,3	-	-	3	8,3
Ca/Ta	-	-	-	-	1	0,7	-	-	1	0,7
Metapod	1	0,4	-	-	2	1,3	-	-	3	1,7
Ph	8	1,3	-	-	5	2,3	-	-	13	3,6
Ossa l.	74	59,5	-	-	85	106,1	8	6,2	167	171,8
SUMMA	164	111,1	5	2,2	149	174,8	9	6,7	327	294,8

Anläggning 131

Totalt väger materialet 558,5 gram, varav 178,2 gram (31,9 %) bestämts vidare, allt till människa. Från människa kommer 178,2 gram (187 fragment). Vid analysen tillvaratogs 13 kamfragment vilka senare tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Benen är genomgående väl brända och har sotfri yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 65,4 mm).

Tabell 130. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 131, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kvadranten		SV-kvadranten		NÖ-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	110	103,1	4	6,9	71	53,0	20	15,2	205	178,2
Obestämt	-	152,4	-	-	-	203,5	-	24,4	-	380,3
TOTALT	-	255,5	-	6,9	-	256,5	-	39,6	-	558,5

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Maturus (35-64 år) Kalottfragment uppvisar tunna tabula externa et interna samt relativt tjock diploë.

Kön: -.

Tabell 131. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 131.

Benslag	NV-kvadranten		SV-kvadranten		NÖ-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	-	-	1	0,3	-	-	1	0,3
Os parietale	6	8,1	-	-	-	-	-	-	6	8,1
Temporale	3	2,7	-	-	3	6,8	-	-	6	9,5
Maxilla	2	0,8	-	-	-	-	-	-	2	0,8
Mandib.	-	-	-	-	1	0,4	-	-	1	0,4
Dens	5	1,3	-	-	9	1,1	1	0,2	15	2,6
Cranium	42	20,2	2	1,5	29	17,8	2	0,6	75	40,1
Humerus	9	32,9	-	-	-	-	-	-	9	32,9
Radius	-	-	-	-	1	0,4	-	-	1	0,4
Ph	-	-	-	-	1	0,1	-	-	1	0,1
Ossa l.	43	37,1	2	5,4	26	26,1	17	14,4	88	83,0
SUMMA	110	103,1	4	6,9	71	53,0	20	15,2	205	178,2

Anläggning 134

Totalt väger materialet endast 5,7 gram, varav 5,3 gram (93 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 2,8 gram (3 fragment) och den enda djurarten representeras av får eller get med 2,5 gram (7 fragment).

Benen är genomgående väl brända och har en lätt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 32,4 mm).

Tabell 132. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 134, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	V-kvadranten fyllning		N-kvadranten, fyllning		S-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	1	1,7	-	-	-	-	2	1,1	3	2,8
Får/get	2	0,4	5	2,1	-	-	-	-	7	2,5
Summa best	3	2,1	5	2,1	-	-	2	1,1	10	5,3
Obestämt	-	0,2	-	-	-	0,2	-	-	-	0,4
TOTALT	-	2,3	-	2,1	-	0,2	-	1,1	-	5,7

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adult (18-79+ år).

Kön: -.

Alla tre fragmenten kommer från kraniet av en vuxen individ.

Får/Get (Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus)

Utifrån de få (7 st) fragmenten gick det inte att avgöra huruvida benen kommer från får eller get. Det är 5 st långa rörbensfragment samt 2 obrända bitar av tandemalj.

Anläggning 135

Totalt väger materialet 302,3 gram, varav 95,9 gram (31,7 %) bestämts vidare till art. Från människa kommer 72,2 gram (69 fragment). Den enda djurart som identifierats är får/get med 23,7 gram (60 fragment).

Benen är genomgående väl brända med helt sotfri yta med undantag för nötbena som är mer brandskadade med svärtad yta och brun kärna (obränd). Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 34,2 mm).

Tabell 133. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 135, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-delen, brandlagret		NV-delen, utanför br.lager		NÖ- kvadranten		SV- kvadranten		SÖ- kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	19	19,2	20	17,0	7	11,2	6	5,9	-	-	17	18,9	69	72,2
Får/get	37	14,2	11	4,1	2	1,9	-	-	-	-	10	3,5	60	23,7
Summa best	56	33,4	31	21,1	9	13,1	6	5,9	-	-	27	22,4	129	95,9
Obestämt	-	52,6	-	47,9	-	25,6	-	5,4	-	5,7	-	69,2	-	206,4
TOTALT	-	86,0	-	69,0	-	38,7	-	11,3	-	5,7	-	91,6	-	302,3

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adult (18-79+ år)

Kön: - Ingen könsbedömning utförd.

Tabell 134. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 135

Benslag	NV-delen, brandlagret		NV-delen, utanför br.lager		NÖ- kvadranten		SV- kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Cranium	-	-	6	4,8	2	2,2	-	-	7	5,0	15	12,0
Femur	-	-	-	-	1	2,3	-	-	-	-	1	2,3
Ossa l.	19	19,2	14	12,2	4	6,7	6	5,9	10	13,9	53	57,9
SUMMA	19	19,2	20	17,0	7	11,2	6	5,9	17	18,9	69	72,2

Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*)

Ålder: < 1,5-2 år. Bedömning utifrån distal trochlea på Mc III (Silver 1969:285).

Tabell 135. Till Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 135

Benslag	NV-delen, brandlagret		NV-delen, utanför br.lager		NÖ-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Cranium	1	0,3	2	1,3	-	-	-	-	3	1,6
Dens	-	-	2	0,1	-	-	-	-	2	0,1
Vertebrae	1	0,4	-	-	-	-	-	-	1	0,4
Humerus	1	1,1	-	-	-	-	-	-	1	1,1
Tibia	-	-	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8
Mc/Mt	4	0,7	3	1,4	2	1,9	-	-	9	4,0
Ph	11	1,7	1	0,1	-	-	2	0,4	14	2,2
Sesamben	2	0,3	-	-	-	-	-	-	2	0,3
Ossa l.	17	9,7	2	0,4	-	-	8	3,1	27	13,2
SUMMA	37	14,2	11	4,1	2	1,9	10	3,5	60	23,7

Anläggning 141

Benmaterialet består endast av 3,5 gram, varav 1,0 gram (drygt 28 %) har kunnat bestämmas till människa.

Benen är genomgående väl brända med en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 17,3 mm).

Tabell 136. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 141, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, sotlager		Br.ben i kruka.		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	12	0,7	-	-	2	0,3	14	1,0
Obestämt	-	2,4	-	0,1	-	-	-	2,5
TOTALT	-	3,1	-	0,1	2	0,3	-	3,5

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infant (0-1 år). Extremitetsben med extremt tunna väggar och perforerad yta (cortex).

Kön: -. Ingen könsbedömning.

Tabell 137. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 141.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		Br.ben i kruka		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os temporale	8	0,4	-	-	8	0,4
Ossa longa	4	0,3	2	0,3	6	0,6
SUMMA	12	0,7	2	0,3	14	1,0

Anläggning 144

Benmaterialet består av 492,3 gram, varav 193,9 gram (39,4 %) har kunnat bestämmas till människa.

Benen är genomgående väl brända med en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 57,3 mm).

Tabell 138. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 144, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	S-kvadranten		N-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	67	74,3	124	100,3	18	19,3	209	193,9
Obestämt	-	127,4	-	138,0	-	33,0	-	298,4
TOTALT	-	201,7	-	238,3	-	52,3	-	492,3

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-64 år). Sammanväxt sutur (yttre ytan) samt relativt tjock diploë.

Kön: -. Ingen könsbedömning.

Tabell 139. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 144.

Benslag	S-kvadranten		N-kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os temporale	1	3,9	2	3,4	-	-	3	7,3
Os parietale	-	-	1	2,8	-	-	1	2,8
Dens	-	-	3	0,5	-	-	3	0,5
Cranium övrigt	4	2,4	69	38,1	5	3,5	78	44,0
Columna vertebralis	4	3,1	-	-	-	-	4	3,1
Ossa longa	58	64,9	49	55,5	13	15,8	120	136,2
SUMMA	67	74,3	124	100,3	18	19,3	209	193,9

Anläggning 158

Benmaterialet är uppdelat på tre fyndenheter, brandlagret i Västra respektive Östra halvan samt en mindre mängd från fyllningen. Totalt väger materialet 608,7 gram, varav 350,1 gram (57,5 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 245,8 gram (222 fragment). Av djur finns får/get (dock troligast får) representerad med 104,3 gram (277 fragment).

Benen är genomgående väl brända med en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 54,3 mm).

Tabell 140. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 158, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		Fyllning		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	175	205,1	38	27,1	9	13,6	222	245,8
Får/Get	261	98,3	13	5,3	3	0,7	277	104,3
Summa bestämt	436	303,4	51	32,4	12	14,3	499	350,1
Obestämt	-	204,8	-	45,1	-	8,7	-	258,6
TOTALT	-	508,2	-	77,5	-	23,0	-	608,7

Den östra halvan innehåller större delen av benmaterialet, både av människa och får/get.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Senilis (55 - 79+ år). Mycket tjock diploë mellan mycket tunna tabula externa et interna. Alla suturer oblittererade. Det förekommer även en del degenerativa förändringar i form av benutväxter (osteofytbildning) på halskotornas ledutskott, vilket i viss mån stärker bedömnings trovärdighet.

Kön: Kvinna? Bestämningen grundas på relativt vass och klen margo supra-orbitalis och dito trigonum samt klen tryck runt glabella-området. Liten processus mastoideus.

Tabell 141. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 158.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		Fyllningen		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os frontale	3	2,8	-	-	-	-	3	2,8
Os parietale	1	9,8	-	-	4	8,2	5	18,0
Os temporale	10	20,5	-	-	-	-	10	20,5
Os occipitale	1	11,3	-	-	-	-	1	11,3
Os zygomaticum	2	1,3	-	-	-	-	2	1,3
Mandibula	3	4,7	-	-	-	-	3	4,7
Cranium övr.	51	50,1	9	5,8	-	-	60	55,9
Dens	3	0,6	1	0,3	-	-	4	0,9
Axis	-	-	1	1,0	-	-	1	1,0
Vertebrae cerv.	3	1,2	-	-	-	-	3	1,2
Vertebrae indet.	-	-	3	1,2	-	-	3	1,2
Humerus	7	17,0	-	-	-	-	7	17,0
Radius	2	6,7	-	-	-	-	2	6,7
Femur	2	4,7	-	-	-	-	2	4,7
Carpium/tarsium	-	-	1	0,4	-	-	1	0,4
Phalanx	-	-	1	0,1	-	-	1	0,1
Ossa longa	87	74,4	22	18,3	5	5,4	114	98,1
SUMMA	175	205,1	38	27,1	9	13,6	222	245,8

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Tabell 142. Till får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 158.

Benslag	Ö-halvan, br.lager		V-halvan, br.lager		Fyllningen		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Dens	8	1,1	-	-	-	-	8	1,1
Cranium övrigt	60	35,9	7	3,4	-	-	67	39,3
Carpium/Tarsium	17	6,0	-	-	-	-	17	6,0
Metapodium	39	19,2	1	0,4	-	-	40	19,6
Phalanges	28	6,5	1	0,3	-	-	29	6,8
Ossa longa	109	29,6	4	1,2	3	0,7	116	31,5
SUMMA	261	98,3	13	5,3	3	0,7	277	104,3

Minst en individ av får och/eller get kunde identifieras utifrån ben från extremiteternas nedre delar samt från kraniet. Fragment av kroppsskelettet kunde inte hittas i materialet. Det är troligast från ett får än från en get utifrån längd/bredd-proportioner på mellanhand/mellanfotsbenen samt fragment av klöven (phalanx III). Dessa ben uppvisar samma förbränningsgrad som människan.

Anläggning 159

Benmaterialet består av 70,7 gram, varav 26,6 gram (37,6 %) har kunnat bestämmas till människa.

Benen är genomgående väl brända med en relativt sotig yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 24,3 mm).

Tabell 143. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 159, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	SÖ-kvadranten, invid F4+ F2		Bland keramik i SV- kvadranten (F4)		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	40	25,7	1	0,9	41	26,6
Obestämt	-	43,0	-	1,1	-	44,1
TOTALT	-	68,7	-	2,0	-	70,7

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adult (18-79+ år).

Kön: -. Ingen könsbedömning.

Tabell 144. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 159.

Benslag	SÖ-kvadranten, invid F4+ F2		Bland keramik i SV- kvadranten (F4)		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övrigt	9	3,1	-	-	9	3,1
Columna vertebralis	1	1,5	-	-	1	1,5
Costae	4	0,9	-	-	4	0,9
Os coxae	1	1,2	-	-	1	1,2
Ossa longa	25	19,0	1	0,9	26	19,9
SUMMA	40	25,7	1	0,9	41	26,6

Anläggning 160

Totalt väger materialet 1530,5 gram, varav 659,8 gram (43,1 %) bestämts vidare. Från människa kommer 555,5 gram (574 fragment). Från de djurarter som identifierats finns från får/get 12,5 gram (12 fragment), hund 40 gram (112 fragment), katt 3,5 gram (17 fragment), nöt/häst 5,7 gram (5 fragment), okänd djurart 24,6 gram (74 fragment) samt från fågel 18 gram (115 fragment). Större delen av materialet är bränt, men 5 fragment (5,7 gram) är obränt och är identifierat som långa rörben från antingen nötkreatur eller häst. Till gruppen "Animal" räknas i detta fall långa rörben från arter i storleksklassen hund eller får/get.

De brända benen är relativt sotiga i brandlager 1 och 2 men är sotfria i urnan (160:3). Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 49,8 mm).

I anläggningen framkom tre separata gravgömmor, två brandlager (160:1 och 2) samt ett lerkärl (160:3) med brända ben. Benmaterialet som presenteras i tabell 145 delas upp på gravgömmorna enligt följande:

- 160:1 SV- respektive SÖ-kvadranten.
- 160:2 NV-kvadranten, brandlagret samt NÖ-kvadranten, brandlagret.
- 160:3 NV-kvadranten, i och intill krukans.

I det sydliga brandlagret (160:1) identifierades en vuxen individ (35-64 år) av okänt kön tillsammans med en vuxen hund samt en hönsfågel. Det andra brandlagret (160:2) innehöll två individer, båda kvinnor, den ena 18-44 år och den andra lite äldre, 35-64 år. Tillsammans med dessa fanns delar från ett får, en fullvuxen katt samt ben från en tupp. Den sista gravgömmans, krukans (160:3) innehöll en vuxen individ av okänt kön gravlagd tillsammans med delar av ett får. I gravgömmans framkom även några obrända rörben från antingen nöt eller häst.

Tabell 145. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 160, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV- kvadranten, brandlagret		NV- kvadrant, i och intill krukan		NÖ- kvadranten		SV- kvadranten		SÖ- kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	177	163,3	146	163,6	87	88,5	135	124,3	24	13,4	5	2,4	574	555,5
Fär/get	-	-	7	4,5	5	8,0	-	-	-	-	-	-	12	12,5
Hund	-	-	-	-	-	-	20	10,2	92	29,8	-	-	112	40,0
Katt	-	-	-	-	17	3,5	-	-	-	-	-	-	17	3,5
Nöt/häst*	-	-	-	-	5	5,7	-	-	-	-	-	-	5	5,7
Animal	18	9,4	-	-	-	-	56	15,2	-	-	-	-	74	24,6
Fågel	12	3,4	-	-	59	9,3	34	3,6	10	1,7	-	-	115	18,0
Summa best	207	176,1	153	168,1	173	115,0	245	153,3	126	44,9	5	2,4	909	659,8
Obestämt	-	245,2	-	176,8	-	189,8	-	191,7	-	64,4	-	2,8	-	870,7
TOTALT	-	421,3	-	344,9	-	304,8	-	345,0	-	109,3	-	5,2	-	1530,5

*Obränt

Människa (Homo sapiens sapiens)**Ålder:** Minst fyra individer: 1 Adultus (18-44 år) , 2 Maturus (35-64 år) samt en adult (18-44 år).**Kön:** 2 kvinnor, båda påträffades i den norra delen (160:160:2).

Tabell 146. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 160.

Benslag	NV- kvadranten, brandlagret		NV- kvadrant, i och intill krukan		NÖ- kvadranten		SV- kvadranten		SÖ- kvadranten		Rensfynd		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	1	2,0	3	11,7	-	-	-	-	-	-	-	-	4	13,7
Os parietale	-	-	4	9,1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	9,1
Os temporale	5	6,3	3	3,2	4	6,5	10	10,8	-	-	-	-	22	26,8
Occipitale	1	2,6	-	-	-	-	2	8,0	-	-	-	-	3	10,6
Os zygomat.ic.	-	-	-	-	1	0,8	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Mandibula	1	0,5	-	-	1	1,0	-	-	1	0,4	-	-	3	1,9
Dens	6	1,2	-	-	5	0,6	12	2,3	2	0,6	-	-	25	4,7
Cran. övr	79	62,1	49	36,8	59	54,0	85	80,7	17	11,4	5	2,4	294	247,4
Columna v.	2	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,3
Humerus	-	-	1	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Os coxae	-	-	5	10,1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10,1
Phalanges	-	-	2	0,7	-	-	1	0,3	4	1,0	-	-	7	2,0
Ossa longa	82	87,3	79	91,2	17	25,6	25	22,2	-	-	-	-	203	226,3
SUMMA	177	163,3	146	163,6	87	88,5	135	124,3	24	13,4	5	2,4	574	555,5

Får (Ovis ammon f. aries)

Det gick att identifiera får utifrån fragment från skulderbladet.

Ålder: < 3år. Bedömning utifrån lös distal radius (Silver 1969:285).

Tabell 147. Till **Får** (*Ovis ammon f. aries*) bestämda benslag i anläggning 160

Benslag	NV- kvadrant, i och intill krukan		NÖ- kvadranten		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Mandibula	1	0,8	-	-	1	0,8
Scapula	1	2,0	-	-	1	2,0
Radius	-	-	2	2,7	2	2,7
Humerus	-	-	2	2,7	2	2,7
Columna v.	1	0,1	-	-	1	0,1
Talus	-	-	1	2,6	1	2,6
Ossa l.	4	1,6	-	-	4	1,6
SUMMA	7	4,5	5	8,0	12	12,5

Hund (Canis lupus f. familiaris)

Endast i de i söder belägna brandlagren är hund identifierad och där kan bara en individ av en mindre ras konstateras.

Ålder: Vuxen hund > 1,5 år (Silver 1969:285-286).

Tabell 148. Till **Hund** (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 160

Benslag	SV- kvadranten		SÖ- kvadranten		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Occipitale	-	-	1	0,3	1	0,3
Mandibula	1	0,5	1	1,0	2	1,5
Maxilla	1	0,5	-	-	1	0,5
Cranium övr.	1	0,9	-	-	1	0,9
Dens	1	0,2	-	-	1	0,2
Costae	4	1,0	-	-	4	1,0
Columna v.	4	1,5	21	9,7	25	11,2
Humerus	2	1,9	-	-	2	1,9
Ulna	1	2,6	-	-	1	2,6
Femur	-	-	2	1,1	2	1,1
Tibia	1	0,4	1	0,3	2	0,7
Mp	2	0,5	3	0,8	5	1,3
Phalanges	2	0,3	16	2,5	18	2,8
Carpium/Tarsium	-	-	4	1,4	4	1,4
Sesamoidea	-	-	1	0,3	1	0,3
Ossa longa	4	5,5	42	12,4	46	17,9
SUMMA	20	10,2	92	29,8	112	40,0

Katt (*Felis silvestris f. catus*)

Ålder: En fullvuxen individ.

Tabell 149. Till Katt (*Felis silvestris f. catus*) bestämda benslag i anläggning 160

Benslag	NÖ- kvadranten	
	Frag	Vikt
Cranium	3	0,5
Mandibula	2	0,2
Columna v.	5	1,2
Radius	1	0,3
Femur	1	0,3
Tarsii	4	0,9
Phalanges	1	0,1
<i>SUMMA</i>	<i>17</i>	<i>3,5</i>

Fågel (*Aves sp.*)

Två individer kan urskiljas, en i de södra kvadranterna (obestämd **hönsfågel**) och minst en i de norra (tamhöns, tupp). Det går dock inte att utesluta att det är samma individ i NV- och NÖ-kvadranterna. Fragmenten från det NÖ brandlagret har även en sporre bevarad och det går därför att identifiera den som en **tamtupp**.

Tabell 150. Till fågel (*Aves sp.*) bestämda benslag i anläggning 160.

Benslag	NV- kvadranten, brandlagret		NÖ- kvadranten		SV- kvadranten		SÖ- kvadranten		<i>SUMMA</i>	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	<i>Frag</i>	<i>Vikt</i>
Costae	-	-	2	0,1	-	-	-	-	2	0,1
Columna v.	-	-	-	-	-	-	1	0,1	1	0,1
Ulna	-	-	-	-	1	0,1	-	-	1	0,1
Cmc	-	-	-	-	1	0,1	1	0,5	2	0,6
Tibiotarsus	1	0,8	1	0,5	1	0,3	-	-	3	1,6
Tmt	-	-	3	1,2	2	0,2	-	-	5	1,4
Phalanges	-	-	1	0,1	-	-	-	-	1	0,1
Ossa longa	11	2,6	52	7,4	29	2,9	8	1,1	100	14,0
<i>SUMMA</i>	<i>12</i>	<i>3,4</i>	<i>59</i>	<i>9,3</i>	<i>34</i>	<i>3,6</i>	<i>10</i>	<i>1,7</i>	<i>115</i>	<i>18,0</i>

Anläggning 161

Totalt väger materialet 948,8 gram, varav 369,9 gram (39 %) bestämts vidare. Från människa kommer 328,3 gram (270 fragment). Från de djurarter som identifierats finns från får/get 4,9 gram (13 fragment), hund 28,7 gram (72 fragment) samt långa rörben från en okänd djurart, troligen får/get eller hund 8,0 gram (16 fragment).

De brända benen är genomgående lätt sotiga och väl brända. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 43,2 mm).

Tabell 151. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 161, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV halvan, brandlager		NÖ halvan, brandlager		Benkoncentr ation V kvadranten		Rensfynd och fynd i fyllning		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	193	248,6	46	42,4	12	15,1	19	22,2	270	328,3
Hund	48	18,5	22	8,7	2	1,5	-	-	72	28,7
Får/get	13	4,9	-	-	-	-	-	-	13	4,9
Animal	16	8,0	-	-	-	-	-	-	16	8,0
Summa best	270	280,0	68	51,1	14	16,6	19	22,2	371	369,9
Obestämt	-	452,3	-	70,2	-	22,4	-	34,0	-	578,9
TOTALT	-	732,3	-	121,3	-	39,0	-	56,2	-	948,8

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: En individ. Adultus (18-44 år).

Kön: Kvinna. Väldigt klena kraniefragment tillsammans med vassa och distinkta orbitabitar.

Tabell 152. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 161.

Benslag	SV halvan, brandlager		NÖ halvan, brandlager		Benkoncentr ation V kvadranten		Rensfynd och fynd i fyllning		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	1	1,5	4	2,8	-	-	-	-	5	4,3
Os temporale	4	5,8	-	-	-	-	-	-	4	5,8
Os zygom.	1	0,6	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Maxilla	1	0,8	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Mandibula	3	3,8	1	0,8	-	-	1	0,4	5	5,0
Dens	5	1,4	1	0,1	-	-	-	-	6	1,5
Cran. övr	26	18,8	30	23,9	2	1,1	7	5,5	65	49,3
Costae	1	0,5	-	-	-	-	-	-	1	0,5
Columna v.	8	6,9	-	-	-	-	-	-	8	6,9
Scapula	-	-	1	1,7	-	-	-	-	1	1,7
Os coxae	6	10,7	-	-	-	-	-	-	6	10,7
Tarsii	1	0,6	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Phalanges	2	0,5	-	-	-	-	-	-	2	0,5
Ossa longa	134	196,7	9	13,1	10	14,0	11	16,3	164	240,1
SUMMA	193	248,6	46	42,4	12	15,1	19	22,2	270	328,3

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Likartat material från hela anläggningen gör det sannolikt att benen kommer från en och samma vuxna individ.

Ålder: > Vuxen hund > 1,5 år (Silver 1969:285-286).

Tabell 153. Till Hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 161.

Benslag	SV halvan, brandlager		NÖ halvan, brandlager		Benkoncentr ation V kvadranten		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Occipitale	-	-	1	0,2	-	-	1	0,2
Cranium övr.	5	2,2	-	-	-	-	5	2,2
Costae	2	0,3	-	-	-	-	2	0,3
Columna v.	12	5,4	1	0,4	-	-	13	5,8
Humerus	2	1,4	-	-	-	-	2	1,4
Radius	2	0,9	-	-	-	-	2	0,9
Ulna	3	2,0	-	-	-	-	3	2,0
Femur	2	0,8	-	-	-	-	2	0,8
Pelvis	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8
Mp	6	1,6	-	-	-	-	6	1,6
Phalanges	4	0,6	-	-	-	-	4	0,6
Sesamoidea	1	0,3	-	-	-	-	1	0,3
Ossa longa	8	2,2	20	8,1	2	1,5	30	11,8
SUMMA	48	18,5	22	8,7	2	1,5	72	28,7

Får/get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)

Ålder: < 3år. Bedömning utifrån lös distal radius (Silver 1969:285).

Tabell 154. Till Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 160

Benslag	SV halvan, brandlager	
	Frag	Vikt
Radius	1	1,1
Ulna	2	1,4
Columna v.	10	2,4
SUMMA	13	4,9

Anläggning 162

Benmaterialet är uppdelat på fem fyndenheter, en påse från brandlagret i vardera kvadranten, en från området utanför brandlagret samt fynd från krukan. Totalt väger materialet 1060,2 gram, varav 326,5 gram (30,8 %) har bestämts vidare till art. Av människa är 153,5 gram (97 fragment) identifierat. Till hund bestämdes 166,5 gram (277 fragment).

Förbränningsgraden är varierad från helt vita till fragment med svart yttre yta och dåligt bränd kärna.

Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 51,2 mm) förekommer.

Tabell 155. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 162, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	Från krukan		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför brandlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	19	12,7	27	39,1	32	59,1	17	34,4	-	-	2	8,2	97	153,5
Hund	-	-	81	32,1	27	16,4	142	94,4	26	23,3	1	0,3	277	166,5
Fågel	2	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,2
Animal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	6,3	10	6,3
Summa best.	21	12,9	108	71,2	59	75,5	159	128,8	26	23,3	13	14,8	386	326,5
Obestämt	-	13,4	-	132,2	-	203,6	-	281,5	-	78,0	-	25,0	-	733,7
TOTALT	-	26,3	-	203,4	-	279,1	-	410,3	-	101,3	-	39,8	-	1060,2

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). Materialet tillåter endast bestämning till vuxen individ.

Kön:- Man?. Relativt tjock och grov kring prot. occ. ext.

Tabell 156. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 162.

Benslag	Från krukkan		NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför brandlagret		SUMMA		
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	
Os temporale	-	-	1	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3,0	
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	5	8,1	-	-	-	-	5	8,1	
Cranium övr.	-	-	2	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,9	
Costae	-	-	-	-	1	1,2	-	-	-	-	-	-	1	1,2	
Os coxae	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7,2	1	7,2
Phalanges	-	-	2	1,0	-	-	-	-	-	-	-	1	1,0	3	2,0
Ossa longa	19	12,7	22	33,2	31	57,9	12	26,3	-	-	-	-	84	130,1	
SUMMA	19	12,7	27	39,1	32	59,1	17	34,4	-	-	2	8,2	97	153,5	

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Till hund bestämdes sammanlagt 166,5 gram (277 fragment) brända ben. Större delen av kroppen är representerad. Benen kommer från en vuxen individ.

Tabell 157. Till Hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 162.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		Utanför brandlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Cranium övr.	6	4,3	12	12,1	10	5,5	-	-	-	-	28	21,9
Dens	1	0,1	5	0,7	-	-	-	-	-	-	6	0,8
Columna v.	2	1,5	-	-	23	19,2	-	-	1	0,3	26	21,0
Costae	1	0,3	-	-	-	-	3	0,6	-	-	4	0,9
Scapula	-	-	-	-	-	-	2	2,0	-	-	2	2,0
Humerus	-	-	-	-	-	-	6	8,3	-	-	6	8,3
Radius	1	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Ulna	1	0,7	-	-	4	6,7	-	-	-	-	5	7,4
Pelvis	-	-	-	-	3	4,1	-	-	-	-	3	4,1
Carpium/tarsium	-	-	2	0,9	15	11,7	-	-	-	-	17	12,6
Metapodium	-	-	1	0,3	7	2,9	-	-	-	-	8	3,2
Phalanges	3	0,7	2	0,4	22	6,9	-	-	-	-	27	8,0
Sesamoidea	-	-	-	-	2	0,3	-	-	-	-	2	0,3
Ossa longa	66	23,8	5	2,0	56	37,1	15	12,4	-	-	142	75,3
SUMMA	81	32,1	27	16,4	142	94,4	26	23,3	1	0,3	277	166,5

Fågel (*Aves sp.*)

Fågel har bara identifierats i krukkan och då endast med två fragment (0,2 gram). Dessa kommer från något av de långa rörbenen och kan inte artbestämmas.

Animal

I materialet som kommer från området utanför brandlagret finns en post som endast kan hänföras till obestämd djurart. Att döma av röbensfragmenten rör det sig om ett djur i storleksklassen får/get/hund.

Anläggning 163

Materialet är uppdelat på två fyndenheter; Västra resp. Östra halvan. Totalt väger benen 1041,5 gram varav 504,1 gram (48,4 %) har bestämts till människa. Inga djur kunde konstateras.

Benen är i stort väl brända, men det förekommer även fragment med svart kärna. Benen har en sotfri yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 62,5 mm) förekommer.

Tabell 158. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 163, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Västra halvan		Östra halvan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	237	213,1	331	291,0	568	504,1
Obestämt	-	271,5	-	265,9	-	537,4
SUMMA	-	484,6	-	556,9	-	1041,5

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Maturus (35-64 år). Pga. relativt tunna tabula externa/interna med tjock mellanliggande diploë och delvis sammanväxta suturer

Kön: Kvinna. Utifrån könsindikatorer runt orbita.

Tabell 159. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 163.

Benslag	Västra halvan		Östra halvan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os frontale	4	4,1	9	9,7	13	13,8
Os temporale	3	6,2	-	-	3	6,2
Os zygomatic.	5	4,4	2	1,2	7	5,6
Os occipitale	-	-	2	11,0	2	11,0
Maxilla	-	-	3	2,9	3	2,9
Mandibula	1	0,6	7	4,7	8	5,3
Cranium övr.	64	40,1	144	96,0	208	136,1
Dens	15	3,0	21	4,1	36	7,1
Columna v.	9	5,3	25	19,0	34	24,3
Costae	4	2,4	-	-	4	2,4
Humerus	2	5,5	1	1,6	3	7,1
Radius	1	2,2	1	1,5	2	3,7
Os coxae	-	-	2	3,8	2	3,8
Femur	6	21,4	3	8,8	9	30,2
Tibia	-	-	1	2,5	1	2,5
Carpium/tarsium	1	0,7	1	2,6	2	3,3
Mc/Mt	3	1,1	3	1,8	6	2,9
Phalanges	10	3,2	8	3,9	18	7,1
Sesamoidea	1	0,3	-	-	1	0,3
Ossa longa	108	112,6	98	115,9	206	228,5
SUMMA	237	213,1	331	291,0	568	504,1

Anläggning 167

Materialet kommer från en enda fyndenhet; "Brända ben vid F1". Totalt väger benen 98,0 gram varav 57,3 gram (58,5 %) har bestämts vidare till i huvudsak människa. Två revbensfragment från ett djur i storleksklassen häst/nöt kunde också konstateras..

Benen är i stort väl brända, men det förekommer även fragment med svart kärna. Benen har en relativt sotig yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 39,5 mm) förekommer.

Tabell 160. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 167, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Brända ben vid F1	
	Fragment	Vikt
Människa	83	55,8
Animal	2	1,5
Summa bestämt	85	57,3
Obestämt	-	40,7
SUMMA	-	98,0

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Infans I (0-7 år).

Kön: Ingen könsbestämning.

Tabell 161. Till människa (Homo sapiens sapiens) bestämda benslag i anläggning 167.

Benslag	Brända ben vid F1	
	Fragment	Vikt
Cranium övr.	40	23,8
Costae	7	4,7
Ossa longa	36	27,3
SUMMA	83	55,8

Anläggning 177

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en påse från brandlagret i vardera kvadranten. Totalt väger materialet 161,0 gram, varav 35,8 gram (22,2 %) har bestämts vidare till människa.

Benen är genomgående väl brända, men det förekommer fragment med vit yta och svart kärna. Benen hade en relativt sotig yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 38,0 mm) förekommer.

Tabell 162. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 173, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland

	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	7	2,7	7	10,3	18	11,8	15	11,0	47	35,8
Obestämt	-	10,7	-	19,0	-	24,4	-	71,1	-	125,2
TOTALT	-	13,4	-	29,3	-	36,2	-	82,1	-	161,0

Människa (Homo sapiens sapiens)

Ålder: Adultus (18-44 år). Pga relativt tjock tabula externa/interna och mycket tunt lager mellanliggande diploë.

Kön: -. Ingen könsbestämning var möjlig.

Tabell 163. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 173.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		SÖ-kvadrant		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Cranium övr.	2	0,8	1	0,5	10	6,4	10	8,0	23	15,7
Os coxae	-	-	3	4,5	-	-	-	-	3	4,5
Ossa longa	5	1,9	3	5,3	8	5,4	5	3,0	21	15,6
SUMMA	7	2,7	7	10,3	18	11,8	15	11,0	47	35,8

Anläggning 178

Benmaterialet är här uppdelat på sex fyndenheter, en påse från brandlagret i vardera kvadranten, en från krukan i SÖ-kvadranten samt en från fyllningen. En ytterligare enhet utgör obrända ben från SÖ-kvadranten, väster om anläggningens stenpackning. Totalt väger materialet 1807,6 gram, varav 39,4 gram (8 fragment) är obränt. Av det brända benen kunde 523,8 gram (29,6 %) bestämmas vidare till art. Av människa är 390,5 gram (192 fragment) identifierat. Till hund bestämdes 22,5 gram (45 fragment) och till häst 110,8 gram (53 fragment). Det obrända benen väger 39,4 gram och utgörs av 8 fragment från kotor av en häst. Det är antingen möjligt att dessa kommer från kontaminering från det närliggande boplatsmaterialet, men det är kanske mer troligt att det är rester efter någon sakral måltid som utförts vid anläggningen.

Förbränningsgraden är varierad från helt vita till fragment med svart yttre yta och dåligt bränd kärna. Benen uppvisar en sotfri yta.

Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 73,5 mm) förekommer.

Tabell 164. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 178, Raä 20+ 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kvadrant Brandlager		NÖ-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SÖ-kvadrant Brandlager		SÖ-kvadrant Från kärlet i br.lagret		Fyllningen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	31	34,2	3	5,7	4	7,9	27	47,6	89	254,0	38	39,1	192	390,5
Häst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	110,8	53	110,8
Hund	10	3,1	-	-	2	1,0	13	5,7	20	12,7	-	-	45	22,5
Summa best.	41	37,3	3	5,7	6	8,9	40	53,3	109	266,7	89	149,9	290	523,8
Obestämt	-	34,8	-	16,8	-	58,6	-	266,3	-	336,9	-	531,0	-	1244,4
TOTALT	-	72,1	-	22,5	-	67,5	-	319,6	-	603,6	-	680,9	-	1768,2

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Senilis (50-79+ år). Pga det extremt tjocka diploë tillsammans med mycket tunn tabula externa/interna.

Kön: Man. Pga av könsindikatorer kring orbita.

Tabell 165. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 178.

Benslag	NV-kvadrant Brandlager		NO-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SO-kvadrant Brandlager		SÖ-kvadrant Från kärlet i brandlagret		Fyllningen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os frontale	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,4	1	2,3	2	4,7
Os temporale	-	-	-	-	-	-	2	2,7	2	4,4	-	-	4	7,1
Os zygomat.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,9	-	-	1	0,9
Os occipitale	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8,4	-	-	1	8,4
Mandibula	-	-	-	-	-	-	1	0,8	2	4,8	-	-	3	5,6
Cranium övr.	8	5,8	1	0,8	1	2,6	3	1,8	19	28,7	11	12,0	43	51,7
Dens	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,6	-	-	2	0,6
Columna v.	-	-	-	-	1	1,1	2	1,8	-	-	-	-	3	2,9
Costae	-	-	1	1,4	-	-	-	-	-	-	12	8,0	13	9,4
Phalanges	-	-	-	-	-	-	4	1,6	1	6,2	-	-	5	7,8
Ossa longa	23	28,4	1	3,5	2	4,2	15	38,9	60	197,6	14	18,8	115	291,4
SUMMA	31	34,2	3	5,7	4	7,9	27	47,6	89	254,0	38	41,1	192	390,5

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Till hund bestämdes sammanlagt 22,5 gram (45 fragment) brända ben. Endast en liten del av kroppen är representerad. Benen kommer från en vuxen individ av en mycket liten ras.

Tabell 166. Till Hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 178.

Benslag	NV-kvadrant Brandlager		SV-kvadrant Brandlager		SÖ-kvadrant Brandlager		SÖ-kvadrant Från kärlet i brandlagret		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Mandibula	-	-	1	0,7	-	-	-	-	1	0,7
Cranium övr.	3	1,3	-	-	-	-	2	0,8	5	2,1
Columna v.	6	1,3	-	-	4	2,2	7	3,8	17	7,3
Costae	-	-	-	-	5	1,3	2	0,5	7	1,8
Scapula	-	-	1	0,3	-	-	-	-	1	0,3
Femur	-	-	-	-	1	1,2	1	1,0	2	2,2
Metapodium	-	-	-	-	2	0,9	-	-	2	0,9
Phalanges	-	-	-	-	1	0,1	-	-	1	0,1
Ossa longa	1	0,5	-	-	-	-	8	6,6	9	7,1
SUMMA	10	3,1	2	1,0	13	5,7	20	12,7	45	22,5

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Till häst bestämdes sammanlagt 110,8 gram (53 fragment) brända ben. Endast en liten del av kroppen är representerad; kraniet, ryggrad, hand-/fotrotsben samt någon eller några av de långa rörbenen. I den NV-kvadranten, väster om anläggningens stenpackning framkom obrända ben från häst. Det rör sig om 8 st fragment från minst 2 olika kotor (39,9 gram).

Tabell 167. Till Häst (*Equus przewalskii f. caballus*) bestämda benslag i anläggning 178 (endast de brända benen).

Benslag	Fyllningen	
	Frag	Vikt
Cranium övr.	13	24,0
Columna v.	8	6,8
Carpil/tarsii	6	10,4
Ossa longa	26	69,6
<i>SUMMA</i>	<i>53</i>	<i>110,8</i>

Anläggning 179

Benmaterialet är uppdelat på fem fyndenheter, en påse från brandlagret i vardera kvadranten (förutom S-delen, sotlager) samt fynd från fyllningen. Totalt väger materialet 940,5 gram, varav 364,4 gram (38,7 %) har bestämts vidare till art. Av människa är 260,0 gram (284 fragment) identifierat. Till hund bestämdes 80,2 gram (161 fragment). Det ska nämnas att det till häst bestämda benet från fyllningen är obränt, men i övrigt är allt material bränt, dock inte jämnt eftersom det lika ofta som helt vita fragment förekommer sådana med svart kärna. Benen hade vid genomgången en lerig yta som fick tvättas bort och under blottades en relativt sotig yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 66,7 mm) förekommer.

Tabell 168. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 179, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland

	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		S-delen, sotl.		Fyllning		<i>SUMMA</i>	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	247	231,5	27	21,7	-	-	3	3,4	7	3,4	284	260,0
Hund	138	67,4	16	5,1	-	-	5	6,6	2	1,1	161	80,2
Häst	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24,2	1	24,2
<i>Summa best.</i>	<i>385</i>	<i>298,9</i>	<i>43</i>	<i>26,8</i>	-	-	<i>8</i>	<i>10,0</i>	<i>8</i>	<i>28,7</i>	<i>444</i>	<i>364,4</i>
Obestämt	-	498,0	-	55,3	-	7,0	-	8,6	-	7,2	-	576,1
<i>TOTALT</i>	-	<i>796,9</i>	-	<i>82,1</i>	-	<i>7,0</i>	-	<i>18,6</i>	-	<i>35,9</i>	-	<i>940,5</i>

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). Materialet tillåter endast bestämning till vuxen individ.

Kön: Man?. Lårbenet har kraftiga diafysväggar samt välutvecklad linea aspera. Kraftig dens axis (dock ej mätbar).

Tabell 169. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 179.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		S-delen, sotl.		Fyllningen		<i>SUMMA</i>	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os temporale	12	13,5	-	-	-	-	-	-	-	-	12	13,5
Maxilla	1	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,5
Mandibula	11	9,6	1	0,9	-	-	-	-	-	-	12	10,5
Cranium övr.	93	46,1	8	3,3	-	-	-	-	5	2,3	106	51,7
Axis	1	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,7
Femur	2	12,9	-	-	-	-	-	-	-	-	2	12,9
Tibia	2	6,2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6,2
Ossa longa	125	142,0	18	17,5	-	-	3	3,4	2	1,1	148	164,0
<i>SUMMA</i>	<i>247</i>	<i>231,5</i>	<i>27</i>	<i>21,7</i>	-	-	<i>3</i>	<i>3,4</i>	<i>7</i>	<i>3,4</i>	<i>284</i>	<i>260,0</i>

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Till hund bestämdes sammanlagt 80,2 gram (161 fragment) brända ben. Större delen av kroppen är representerad. Benen kommer från en vuxen individ.

Tabell 170. Till Hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 179.

Benslag	NV-kvadrant		NÖ-kvadrant		SV-kvadrant		S-delen, sotl.		Fyllningen		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Os occipitale	1	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,0
Cranium övr.	10	4,7	-	-	-	-	-	-	-	-	10	4,7
Vertebrae ind.	13	7,7	2	0,7	-	-	-	-	-	-	15	8,4
Humerus	1	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Radius	2	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2,6
Ulna	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5
Femur	-	-	-	-	-	-	2	4,6	-	-	2	4,6
Patella	2	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,5
Carpui/tarsii	4	2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2,1
Metapodium	1	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,6
Phalanges	5	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1,2
Ossa longa	98	43,7	14	4,4	-	-	3	2,0	2	1,1	117	51,2
SUMMA	138	67,4	16	5,1	-	-	5	6,6	2	1,1	161	80,2

Häst (*Equus przewalskii f. caballus*)

Det enda benet från häst i anläggningen hittades i fyllningen, på insidan av kantkedjan. Vad som är speciellt med fyndet är att det är obränt. Fragmentet (egentligen två stycken som tillhör samma ben - passning) kommer från höger hälben, den övre delen och väger 24,1 gram. Det är tyvärr omöjligt att uttala sig om ursprung, dvs. recent inblandning eller någon typ av förhistorisk deposition, endast utifrån osteologiska metoder.

Anläggning 181

Materialet är uppdelat på två fyndenheter; "Brandlagret" respektive "Bland sot och kol i NÖ-delen". Totalt väger materialet 197,2 gram varav 99,3 gram (50,3 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 81,7 gram (152 fragment) och från får/get kommer 17,6 gram (67 fragment).

Benen är väl brända och är ej sotiga. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 31,9 mm) förekommer. Vid den osteologiska bearbetningen tillvaratogs kamfragment och en bronsskälla vilka tillfördes det arkeologiska fyndmaterialet.

Till materialet kan tillfogas två fyndenheter; "I fyllningen, recent?" samt "Strax NV om A 181". Den första innehåller ett obränt fragment av en bröstkota från nötkreatur (20,5 gram). Den andra som får betraktas som lösfynd är bränt och förblivit obestämt (1,5 gram).

Tabell 171. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 181, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	Brandlagret		NÖ-delen		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	48	8,6	104	73,1	152	81,7
Får/Get	22	6,6	45	11,0	67	17,6
Summa bestämt	70	15,2	149	84,1	219	99,3
Obestämt	-	28,0	-	69,9	-	97,9
SUMMA	-	43,2	-	154,0	-	197,2

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Maturus (35-65 år). Relativt tjock diploë med tunna tabula externa et interna.

Kön: Kvinna. Klen processus zyg. ossis frontalis samt allmänt klena extremitetsben.

Tabell 172. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 181.

Benslag	Brandlagret		NÖ-delen		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os zygomaticum	1	0,2	-	-	1	0,2
Mandibula	1	0,1	-	-	1	0,1
Cranium övrigt	19	6,3	10	4,3	29	10,6
Humerus	-	-	9	18,3	9	18,3
Phalanges	-	-	5	0,8	5	0,8
Ossa longa	27	2,0	80	49,7	107	51,7
SUMMA	48	8,6	104	73,1	152	81,7

Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*)Tabell 173. Till Får/Get (*Ovis ammon f. aries/Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 181.

Benslag	Brandlagret		NÖ-delen		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Costae	1	1,3	1	0,8	2	2,1
Metapodium	-	-	2	0,6	2	0,6
Phalanges	-	-	1	0,4	1	0,4
Sesamoidea	-	-	1	0,1	1	0,1
Ossa longa	21	5,3	40	9,1	61	14,4
SUMMA	22	6,6	45	11,0	67	17,6

Anläggning 189

Benen är uppdelade på tre fyndenheter "SÖ-, SV- samt NÖ-kvadranten", alla från brandlagret. Totalt väger materialet 53,2 gram, varav 31,3 gram (58,8 %) har bestämts vidare till art. Inget material från människa kunde identifieras endast ben från djur. Övervägande del kommer från får och/eller get, 31,1 gram (68 fragment) och från fisk kommer två fragment med en vikt av 0,2 gram.

Benen är genomgående väl brända med i det närmaste sotfri brunbeige yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 52,3 mm).

Tabell 174. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 189, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	SÖ-kvadranten		SV-kvadranten		NÖ-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Får/Get (<i>Ovis/Capra</i>)	57	28,8	11	2,3	-	-	68	31,1
Fisk (<i>Pisces</i>)	2	0,2	-	-	-	-	2	0,2
Summa bestämt	59	29,0	11	2,3	-	-	70	31,3
Obestämt	-	17,9	-	2,0	-	2,0	-	21,9
TOTALT	-	46,9	-	4,3	-	2,0	-	53,2

Får/Get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*)

Tabell 175. Till får/get (*Ovis ammon f. aries*/*Capra ibex f. hircus*) bestämda benslag i anläggning 189.

Benslag	SÖ-kvadranten		SV-kvadranten		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	1	1,3	-	-	1	1,3
Os temporale	-	-	1	0,2	1	0,2
Mandibula	1	1,4	-	-	1	1,4
Dens	1	5,3	-	-	1	5,3
Cranium övrigt	5	1,9	-	-	5	1,9
Costae	1	0,9	-	-	1	0,9
Vertebrae indet	2	2,0	-	-	2	2,0
Pelvis	1	0,7	-	-	1	0,7
Femur	1	0,8	-	-	1	0,8
Phalanx I-III	-	-	2	0,4	2	0,4
Sesamoidea	1	0,2	-	-	1	0,2
Ossa longa	43	14,3	8	1,7	51	16,0
SUMMA	57	28,8	11	2,3	68	31,1

Minst en individ av får eller get kan identifieras. Det är övervikt för extremiteter och kraniet, men det förekommer även delar av rygg och bål.

Fisk (*Pisces* sp.)

Två fragment (en kota samt en bit av ett revben) med sammanlagd vikt av 0,2 gram identifierades i materialet. Kotan är så pass fragmenterad att det inte går att utföra någon artbestämning.

Anläggning 213

Materialet är uppdelat på två fyndenheter; "SV-kvadranten, Nivå 3, koncentration i sotlager" den andra endast benämnd A 213. Totalt väger benen 849,8 gram varav endast 148,7 gram (17,5 %) har bestämts vidare till art.

Benen är i stort väl brända, men det förekommer även fragment med svart kärna. Benen har en relativt sotig yta. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 69,2 mm) förekommer.

En frågeställning som tyvärr inte kunnat belysas med hjälp av osteologiska metoder är anläggningens relation till A27. A213 ligger nivåmässigt under A27 och det går inte att utifrån benens status och artsammansättningen att särskilja anläggningarna. Det går dock inte heller att utesluta att de är helt separata begravningsstillfällen.

Tabell 176. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 213, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	SV-kvadranten		Anläggning 213		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Människa	21	35,2	6	7,3	27	42,5
Häst	51	61,9	20	38,1	71	100,0
Hund	6	3,5	-	-	6	3,5
Katt?	8	2,7	-	-	8	2,7
Summa bestämt	86	103,3	26	45,4	112	148,7
Obestämt	-	443,7	-	257,4	-	701,1
SUMMA	-	547,0	-	302,8	-	849,8

Människa

Ålder: Adult (18-79+). Vuxen individ utan närmare ålderskaraktärer.

Kön: Inget kön går att fastställa pga avsaknad av könsindikerande fragment.

Tabell 177. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 213.

Benslag	SV-kvadranten		Anläggning 213		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Dens	1	0,2	-	-	1	0,2
Costae	3	1,9	-	-	3	1,9
Radius	1	2,8	1	0,8	2	3,6
Femur	-	-	2	5,0	2	5,0
Phalanges	1	0,4	1	0,1	2	0,5
Ossa longa	15	29,9	2	1,4	17	31,3
SUMMA	21	35,2	6	7,3	27	42,5

Häst (*Equus przewalskii* f. *caballus*)Tabell 178. Till häst (*Equus przewalskii* f. *caballus*) bestämda benslag i anläggning 213.

Benslag	SV-kvadranten		Anläggning 213		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Cranium övrigt	38	24,4	12	6,0	50	30,4
Dens	4	1,3	-	-	4	1,3
Metapodium	1	3,1	-	-	1	3,1
Sesamoidea	1	1,7	-	-	1	1,7
Ossa longa	7	31,4	8	32,1	15	63,5
SUMMA	51	61,9	20	38,1	71	100,0

Hund (*Canis lupus* f. *familiaris*)Tabell 179. Till hund (*Canis lupus* f. *familiaris*) bestämda benslag i anläggning 213.

Benslag	SV-kvadranten		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Radius	1	1,0	1	1,0
Femur	1	1,3	1	1,3
Phalanges	3	0,4	3	0,4
Ossa longa	1	0,8	1	0,8
SUMMA	6	3,5	6	3,5

Katt? (*Felis silvestris* f. *catus*)

Ett fragment från en möjlig katt hittades i materialet. Det är en bit av ett rörbensskaff (troligen femur diafys) som varken tillhör den identifierade hunden eller någon fågel.

Anläggning 216

Materialet är uppdelat på tre fyndenheter från NÖ-, SÖ- samt NV-kvadranterna och består totalt av 106,8 gram brända ben. Av detta kunde 42,0 gram (39,3 %) bestämmas vidare till art. Från människa kommer 32,6 gram (47 fragment), från hund 9,0 gram (27 fragment) och från svin 0,4 gram (1 fragment).

Benen är genombrända med en i det närmaste sotfria yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 38,6 mm).

Tabell180. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 216, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NÖ-kvadranten		SÖ-kvadranten		NV-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	35	17,7	4	4,9	8	10,0	47	32,6
Hund	-	-	2	0,3	25	8,7	27	9,0
Svin	-	-	1	0,4	-	-	1	0,4
Summa bestämt	35	17,7	7	5,6	33	18,7	75	42,0
Obestämt	-	20,0	-	8,3	-	36,5	-	64,8
TOTALT	-	37,7	-	13,9	-	55,2	-	106,8

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Infans I (0-7 år). Mycket tunna kalottfragment och de långa rörbenens skaftfragment är tunna.

Kön: - Ingen könsbedömning möjlig pga ej ännu utvecklade könskaraktärer.

Tabell 181. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 216.

Benslag	NÖ-kvadranten		SÖ-kvadranten		NV-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övrigt	12	2,8	-	-	-	-	12	2,8
Ossa longa	23	14,9	4	4,9	8	10,0	35	29,8
SUMMA	35	17,7	4	4,9	8	10,0	47	32,6

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Benen tillhör troligen en vuxen hund. Materialet väger totalt 9 gram (27 fragment). Inga kotor eller revben har identifierats, endast extremiteter och dess nedre delar.

Tabell 182. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 216.

Benslag	NÖ-kvadranten		SÖ-kvadranten		NV-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Radius	-	-	-	-	1	0,6	1	0,6
Carpui	-	-	-	-	2	0,9	2	0,9
Phalanges	-	-	2	0,3	3	0,7	5	1,0
Ossa longa	-	-	-	-	19	6,5	19	6,5
SUMMA	-	-	2	0,3	25	8,7	27	9,0

Svin (*Sus scrofa f. domestica*)

Ett enda fragment är identifierat från svin, ett tå-/fingerben (phalanx II). Det är svårt att spekulera kring vad fyndet står för, om det är en måltidsrest eller kanske en köttbit som legat med på bälet. Det är utifrån benets förbränningsgrad och allmänna morfologiska utseende troligt att benet bränts i samma bål som gravgömmans övriga ben.

Anläggning 218

Materialet är uppdelat på fem fyndenheter varav en från varje kvadrant samt en fyndenhet från krukan i brandlagret. Totalt väger materialet 337,6 gram, varav 167,0 gram (49,5 %) har bestämts vidare till art. Från människa kommer 101,8 gram (181 fragment). Av djur finns hund representerad med 61,8 gram (160 fragment) och fågel (obestämd art) med 3,4 gram (26 fragment).

Benen är genomgående väl brända med relativt sotig yta. De ben som låg i krukan är dock i det närmaste sotfria med en brun-beige yta. Fragmenteringsgraden är hög (I), men enstaka större fragment förekommer (maxstorlek: 24,1 mm).

Tabell 183. Sammanställning av benmaterialet i anläggning 218, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	NV-kvadr.		NÖ-kvadr.		SV-kvadr.		SÖ-kvadr.		I krukkan		SUMMA	
	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt	Frag	Vikt
Människa	41	21,4	-	-	92	51,2	2	3,4	46	25,8	181	101,8
Hund	44	15,6	-	-	109	43,2	-	-	7	3,0	160	61,8
Fågel	1	0,1	-	-	25	3,3	-	-	-	-	26	3,4
Summa best.	86	37,1	-	-	226	97,7	2	3,4	53	28,8	367	167,0
Obestämt	-	36,0	-	1,3	-	105,5	-	-	-	27,8	-	170,6
TOTALT	-	73,1	-	1,3	-	203,2	-	3,4	-	56,6	-	337,6

Det finns inga indikationer på att materialet skulle vara resultat av flera begravningar, tvärtom är benens färg, fragmentering och morfologiska karaktär så likartat att det ur osteologisk synpunkt betraktas som en enda enhet. Benen i krukkan är dock mindre sotiga än utanför i brandlagret, men passningar mellan fynden visar på en och samma individ.

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adultus (18-44 år). Öppna suturer. Mycket tunn diploë i förhållande till relativt jocka tabula externa et interna.

Kön: Kvinna?. Allmänt tunna och kläna kranie- samt långa rörbensfragment. Kläna och outtalade muskelfästen (bl. a linea aspera).

Tabell 184. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 218.

Benslag	NV-kvadranten		SV-kvadranten		SÖ-kvadranten		I krukkan		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Os temporale	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,2
Os zygomaticum	-	-	1	1,2	-	-	-	-	1	1,2
Mandibula	-	-	1	0,4	-	-	-	-	1	0,4
Os frontale	-	-	3	2,4	-	-	-	-	3	2,4
Os parietale	-	-	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8
Cranium övrigt	20	6,6	48	13,8	-	-	34	16,8	102	37,2
Dens	-	-	1	0,1	-	-	-	-	1	0,1
Femur	-	-	-	-	2	3,4	-	-	2	3,4
Ossa longa	21	14,8	35	31,3	-	-	12	9,0	68	55,1
SUMMA	41	21,4	92	51,2	2	3,4	46	25,8	181	101,8

Hund (*Canis lupus f. familiaris*)

Hela hundkroppen finns representerad i anläggningen. Benen kommer från en vuxen hund, att döma av de fastväxta ledändarna.

Tabell 185. Till hund (*Canis lupus f. familiaris*) bestämda benslag i anläggning 218.

Benslag	NV-kvadranten		SV-kvadranten		I krukkan		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Os occipitale	1	0,8	1	0,7	-	-	2	1,5
Cranium övrigt	-	-	9	2,7	-	-	9	2,7
Axis	-	-	1	0,2	-	-	1	0,2
Vertebrae indet.	6	3,9	4	2,2	-	-	10	6,1
Humerus	-	-	1	0,8	-	-	1	0,8
Ulna	-	-	-	-	2	1,6	2	1,6
Pelvis	-	-	2	2,5	-	-	2	2,5
Fibula	-	-	1	0,4	-	-	1	0,4
Carpium/tarsium	4	1,1	4	1,5	-	-	8	2,6
Metapodium	2	0,4	2	0,7	-	-	4	1,1
Phalanx	3	0,6	8	1,2	1	0,2	12	2,0
Sesamoidea	-	-	3	0,3	-	-	3	0,3
Ossa longa	28	8,8	73	30,0	4	1,2	105	40,0
SUMMA	44	15,6	109	43,2	7	3,0	160	61,8

Fågel (*Aves sp.*)

Det fanns inga specifika karaktärer som avslöjar vilken art fågeln tillhör. Det är dock utifrån tibiotarsus möjligt att det är frågan om en hönsfågel (*Galliformes*), men säkra belägg saknas.

Tabell 186. Till fågel (*Aves sp.*) bestämda benslag i anläggning 218.

Benslag	NV-kvadranten		SV-kvadranten		SUMMA	
	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt	Fragment	Vikt
Tibiotarsus	-	-	1	0,1	1	0,1
Phalanges	1	0,1	1	0,1	2	0,2
Ossa longa	-	-	23	3,1	23	3,1
SUMMA	1	0,1	25	3,3	26	3,4

Anläggning 219

Benmaterialet är uppdelat på fyra fyndenheter, en från varje kvadrant, alla från brandlagret. Sammanlagt väger benmaterialet endast 12,4 gram, varav 8,4 gram (67,7 %) har bestämts vidare till människa. Inga djur kunde identifieras i graven. Benen har en relativt sotig yta och är till största delen väl brända. Fragmenteringen är hög (I), men några enstaka större fragment (maxstorlek: 19,5 mm) förekommer.

Tabell 187. Sammanställning av benmaterialet från anläggning 219, Raä 20 + 67, Järfälla sn, Uppland.

	N-kvadranten		Ö-kvadranten		S-kvadranten		V-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Människa	-	-	20	4,6	11	3,8	-	-	31	8,4
Obestämt	-	0,5	-	0,5	-	1,4	-	1,6	-	4,0
TOTALT	-	0,5	-	5,1	-	5,2	-	1,6	-	12,4

Människa (*Homo sapiens sapiens*)

Ålder: Adult (18-79+ år). Det går endast att konstatera att individen varit vuxen.

Kön: - Inget kön har bestämts pga avsaknad av könsindikerande fragment.

Tabell 188. Till människa (*Homo sapiens sapiens*) bestämda benslag i anläggning 219.

Benslag	N-kvadranten		Ö-kvadranten		S-kvadranten		V-kvadranten		SUMMA	
	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt	Fragm	Vikt
Cranium övr.	-	-	20	4,6	-	-	-	-	20	4,6
Ossa longa	-	-	-	-	11	3,8	-	-	11	3,8
SUMMA	-	-	20	4,6	11	3,8	-	-	31	8,4